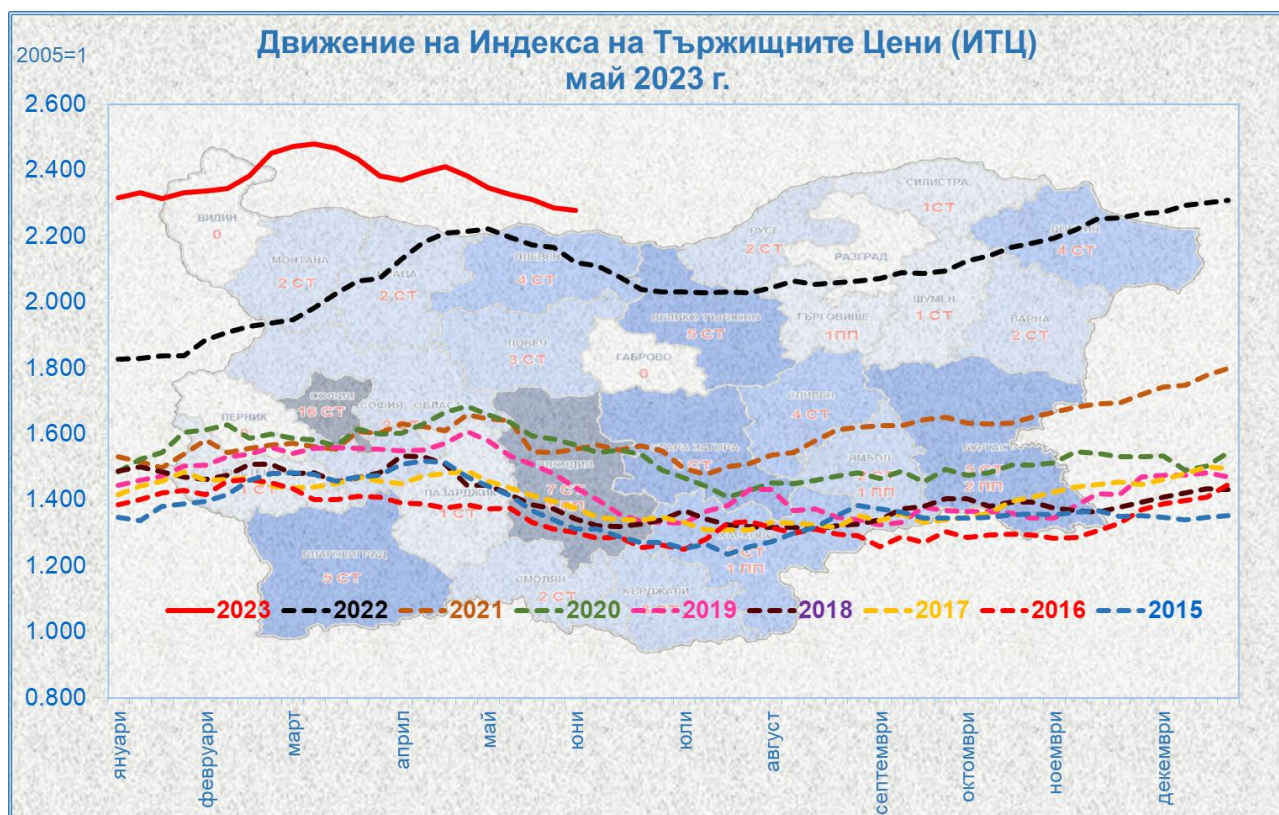

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. май 2023 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	13
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	16
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през май 2016 / 2023	18
• Анализ на цените на едро и на дребно през май 2023 г.	21
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	23
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	25
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	27
Плодове и зеленчуци	31
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	32
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	34
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през май 2016/2023 г.	36
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	38
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	41
Международни цени	44
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	44
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	46
• Международни цени на зърнените култури	48
• Международни цени на растителните масла	54
• Международни цени на млечните продукти	58
• Международни цени на месата	59
• Международни цени на захарта	65
• Международни цени на плодовете	69

Таблицы

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към май 2023 г. *	9
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за май'23 г. на месечна, годишна база*	16
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. май за периода 2016/2023 г.*	18
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през май за периода 2016/2023 г. *	20
Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2023 г.*	21
Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2022 и 2023 г.*	22
Таблица 7 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец май 2023 г.*	24
Таблица 8 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец май 2023 г.*	25
Таблица 9 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за май на месечна, годишна база*	35
Таблица 10 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец май за периода 2016/2023 г.*	37
Таблица 11 Цени на едро на зеленчуци по области през май 2023 г.*	39
Таблица 12 Цени на едро на плодове по области през май 2023 г.*	40
Таблица 13 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към май 2023 г. *	44
Таблица 14 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към април 2023 г.*	47

Фигури

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец май 2023 г.	8
фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.	8
фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – май 2023 г.	10
фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – май 2023 г.	10
фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – май 2023 г. (експоненциално изгладен ред)	11
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – май 2023 г.	12
фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – май 2023 г.	12
фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – май 2023 г.	13
фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – май 2023 г.	14
фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – май 2023 г.	15
фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – май 2023 г.	15
фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2023 г. на месечна база	17
фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2023 г. на годишна база	18
фигура 14 Цени на едро на хранителните стоки през м. май 2016/2023 г.	19
фигура 15 Стойност на потребителската кошница през май 2016/2023 г. (ДКСБТ)	20
фигура 16 Инфляция на основни групи от потребителската кошница - януари – май 2023 г.	21
фигура 17 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2023 г.	22
фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2022 и 2023 г.	23
фигура 19 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. май 2023 г. по области	25
фигура 20 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. май 2023 г. по области	26

фигура 21	фигура 22.....	27
фигура 23	фигура 24.....	27
фигура 25	фигура 26.....	27
фигура 27	фигура 28.....	28
фигура 29	фигура 30.....	28
фигура 31	фигура 32.....	28
фигура 33	фигура 34.....	28
фигура 35	фигура 36.....	29
фигура 37	фигура 38.....	29
фигура 39	фигура 40.....	29
фигура 41	фигура 42.....	29
фигура 43	фигура 44.....	30
фигура 45	фигура 46.....	30
фигура 47	фигура 48.....	30
фигура 49	Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци през м. май 2023 г.	31
фигура 50	Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. май 2022/2023 г.	32
фигура 51	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – май 2023 г.	33
фигура 52	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – май 2023 г.	33
фигура 53	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през май'23 на месечна база	35
фигура 54	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през май'23 на годишна база	36
фигура 55	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през май 2016/2023 г.	36
фигура 56	Цени на едро на зеленчуци през м. май 2023 г. по области	39
фигура 57	Цени на едро на плодове през май 2023 г. по области	41
фигура 58	фигура 59.....	41
фигура 60	фигура 61.....	41
фигура 62	фигура 63.....	42
фигура 64	фигура 65.....	42
фигура 66	фигура 67.....	42
фигура 68	фигура 69.....	42
фигура 70	фигура 71.....	43
фигура 72	фигура 73.....	43
фигура 74	фигура 75.....	43
фигура 76	фигура 77 фигура 78	43
фигура 79	ФАО индекс през май'23 фигура 80 ФАО индекс на храните май'23	44
фигура 81	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – май 2023 г.	45
фигура 82	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – май 2023 г.	46
фигура 83	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'22 – април'23	47
фигура 84	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – април'23	48
фигура 85	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'22 - май'23	49
фигура 86	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 – май'23	50
фигура 87	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–май'23	51
фигура 88	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–май'23	51
фигура 89	Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–май'23	52

фигура 90 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14–май'23.....	52
фигура 91 Международна цена на ориз за периода януари'22 – април'23.....	53
фигура 92 Международна цена на ориз за периода януари'99 – април'23.....	53
фигура 93 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – май'23.....	54
фигура 94 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – май 2023 г.....	55
фигура 95 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/май'23	55
фигура 96 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/май'23	56
фигура 97 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'22 – април'23.....	57
фигура 98 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – април'23.....	57
фигура 99 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – май'23.....	58
фигура 100 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – май 2023 г.....	59
фигура 101 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – май 2023 г.....	59
фигура 102 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – май 2023 г.....	60
фигура 103 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'22 – април'23.....	61
фигура 104 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – април'23.....	61
фигура 105 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'22/ април'23.....	62
фигура 106 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99 /април'23.....	62
фигура 107 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'22 – април'23	63
фигура 108 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'99 – април'23	63
фигура 109 Международна цена на овнешко месо по данни на Word Bank януари'22 – април'23 ..	64
фигура 110 Международна цена на овнешко месо по данни на Word Bank януари'99 – април'23 ..	64
фигура 111 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – май 2023 г.....	65
фигура 112 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – май 2023 г.....	66
фигура 113 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – май'23.....	66
фигура 114 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – май'23	67
фигура 115 Цена на захар от Международната организация за захар януари'22- април'22	68
фигура 116 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-април'23	69
фигура 117 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – април 2023 г.....	70
фигура 118 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – април 2023 г.....	70
фигура 119 Международна цена на банани и портокали за периода януари'22 – април'23.....	71

Увод

През май на пазара на храни се запазва тенденцията на успокояване на цените.

При цените на стоките от стоквата група на хранителните продукти като цяло е отчетено движение надолу, в тесни ценови диапазони, като се запазват високите нива на стойностите.

Пазарът на олио и на яйца се успокоява, като е отчетен низходящ тренд. При останалите стоки от групата има слаба низходяща тенденция, макар и със слаби темпове. Цените на млечните произведения запазват сравнително стабилни стойности, с леки колебания надолу. Трендовете на цените на месните произведения са разнопосочни, като преобладават слабо изразени низходящи тенденции. При цените на плодовете и зеленчуците се наблюдават характерните за тези стоки сезонни колебания, водещи до трендове в двете посоки.

На **месечна база** на пазара на храни преобладаващите трендове са низходящи. Намаляването на цените на стоките от тази група последните месеци води до успокояване на пазара.

При цените на млечните произведения трендът от предходните месеци се обръща и се наблюдава лек спад на стойностите. Промяната на месечните цени на месата и месните произведения през май спрямо април са в двете посоки с малки ценови колебания.

В резултат на много високата база от предходните месеци, на **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно около 15%. Рязкото покачване на цената на яйцата през есента на предходната година и достигането на пикови стойности през месец март, е причина да бъде отчетен значителен ръст на стойностите на годишна база от 32%. Устойчивият възходящ тренд на цената на захарта през миналата година рефлектират върху отчетения ръст на стойностите на годишна база от 14%. Трайният низходящ тренд на цената на олиото от началото на настоящата година води до отчетен спад на годишна база от 37%. Стабилна остава и цената на годишна база на брашното.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е в диапазона 6 - 19%. На пазара на месо през май също се наблюдават значителни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки, както и на месните произведения бележат ръст на годишна база от около 3-20%. По-стабилна остава единствено цената на свинското месо. Цените на рибите, с изключение на скумрията, поскъпват спрямо същия месец на предходната година. Аналогично е движението на цените на захарните изделия.

През месец май цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като на годишна база се наблюдава поскъпване на по-голяма част от зеленчуците и плодовете, което при цената на зрелия лук доближава 200 процента.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец май в **периода 2016 – 2023 г.** показва, че през тази година цените на голяма част от хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при захарта, ориза, яйцата и млечните произведения. Изключение от общата тенденция правят цените на олиото, свинското месо и рибата, а цената на брашното и маслото се задържат около нивата от същия месец на предходната година.

Тенденциите при движението на цените на част от плодовете и зеленчуците са възходящи спрямо предходните години, а при зрелия лук, морковите и салатата са отчетени пикови за периода стойности. Известно стабилизиране се наблюдава при цените на домати, зелето, ябълките и лимоните.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец май 2023 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Нарастването на годишна база е сравнително малко, в резултат на известното успокояване на пазара през април и май тази година, на фона на рязкото поскъпване на повечето храни през пролетта на миналата година.

Повишението на стойността на потребителската кошница на годишна база е 8 пункта (7,8%), а увеличението за последните осем години е 46 пункта или 72%.

Месечната **инфлация** през май 2023 г. по данни на НСИ е -0,1%, а годишната инфлация спрямо май 2022 г. е 10,1%.

През май кривата на **Индекса на тържищните цени** има низходящ тренд, което се дължи на намалението на цените на голяма част от хранителните стоки и зеленчуците и плодовете. Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени със спад на стойностите през месеца на индексите на млечните произведения, хранителните стоки и плодовете и зеленчуците и покачване индекса на месните произведения.

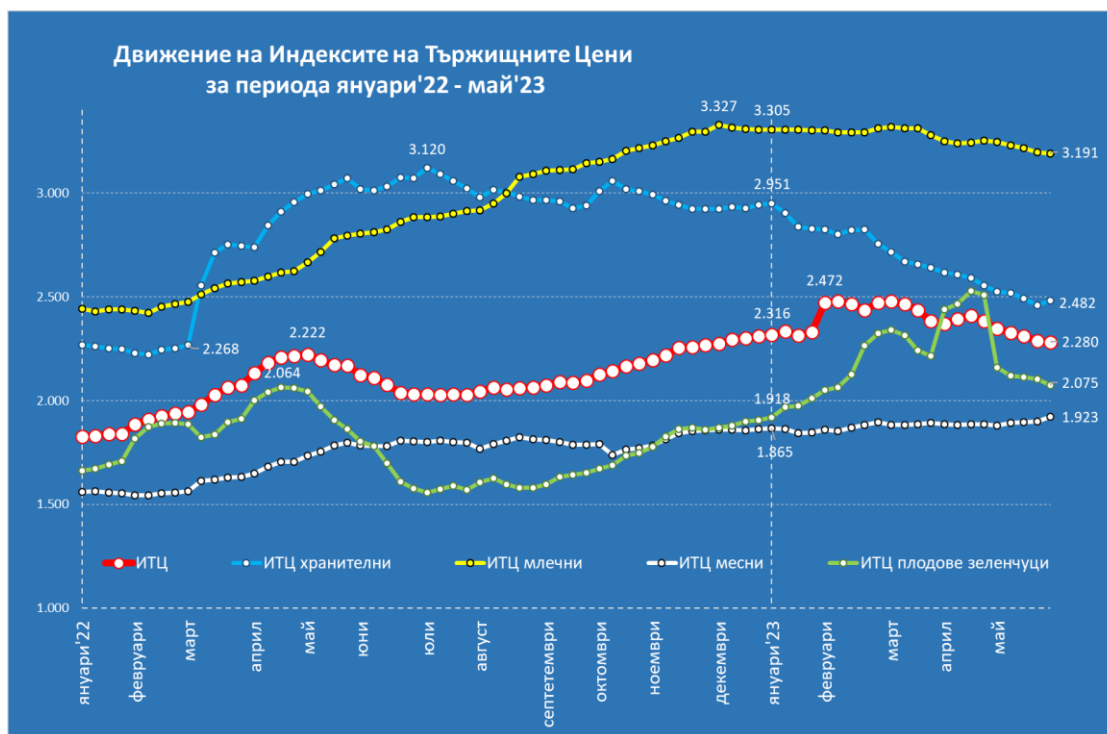
През месец май на **международния пазар** се наблюдава намаление на цените на растителните масла, зърнените храни и млечните продукти и известен ръст на стойностите на захарта и месото

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

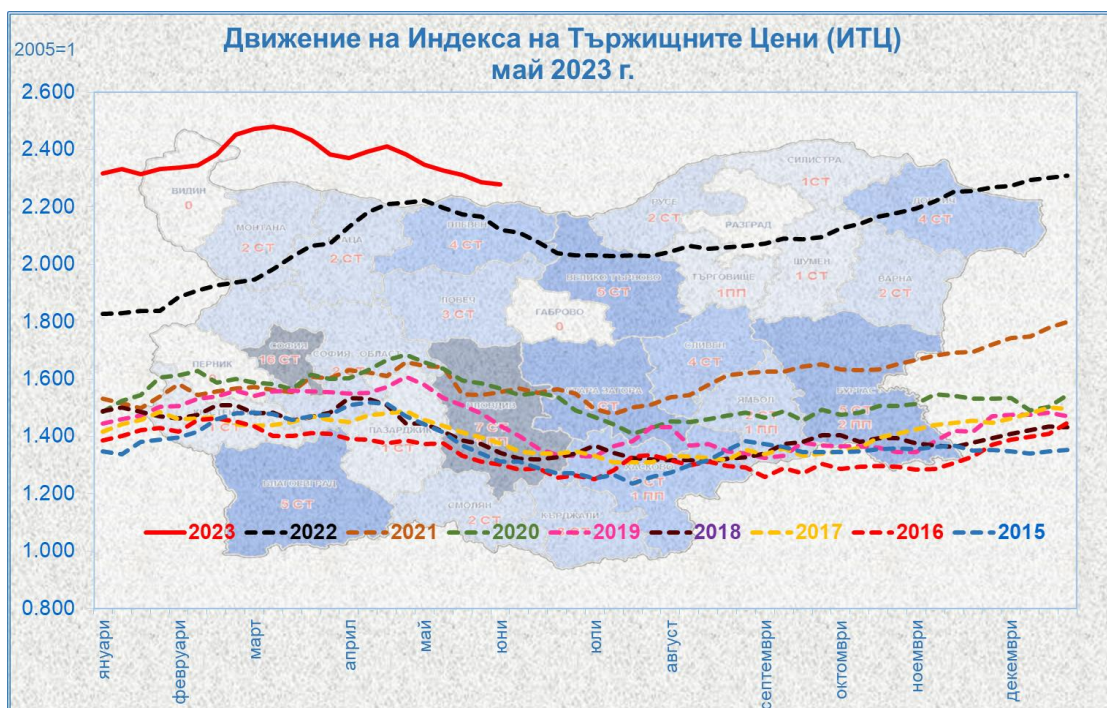
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на месец май кривата на ИТЦ стартира от ниво 2,346 пункта. През следващите седмици се наблюдава траен низходящ тренд, който започва през последната седмица на месец април. В края на май индексът стъпва на ниво от 2,280 пункта и спрямо първата седмица е отчетен спад от 2,8%.

Средномесечните стойности през май са с 3,3% по-ниски спрямо предходния месец, а на годишна база е отчетен ръст на индекса от 5,5%. Таблица 1, фигура 3

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец май 2023 г.

фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към май 2023 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цени	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуци
януари'23	1	 2.316	 2.951	 3.305	 1.865	 1.918
	2	 2.333	 2.902	 3.307	 1.864	 1.968
	3	 2.314	 2.839	 3.306	 1.842	 1.973
	4	 2.331	 2.829	 3.302	 1.846	 2.012
февруари	1	 2.472	 2.825	 3.303	 1.861	 2.051
	2	 2.480	 2.802	 3.292	 1.854	 2.064
	3	 2.467	 2.822	 3.293	 1.870	 2.128
	4	 2.435	 2.825	 3.292	 1.882	 2.265
	5	 2.472	 2.754	 3.313	 1.896	 2.323
март	1	 2.480	 2.715	 3.320	 1.882	 2.341
	2	 2.467	 2.670	 3.312	 1.883	 2.315
	3	 2.435	 2.655	 3.313	 1.886	 2.241
	4	 2.383	 2.640	 3.281	 1.892	 2.216
април	1	 2.370	 2.618	 3.248	 1.887	 2.440
	2	 2.393	 2.608	 3.241	 1.881	 2.467
	3	 2.411	 2.590	 3.244	 1.887	 2.528
	4	 2.385	 2.553	 3.252	 1.887	 2.508
май	1	 2.347	 2.526	 3.245	 1.880	 2.159
	2	 2.327	 2.519	 3.231	 1.891	 2.119
	3	 2.312	 2.492	 3.217	 1.895	 2.114
	4	 2.287	 2.459	 3.196	 1.900	 2.105
	5	 2.280	 2.482	 3.191	 1.923	 2.075

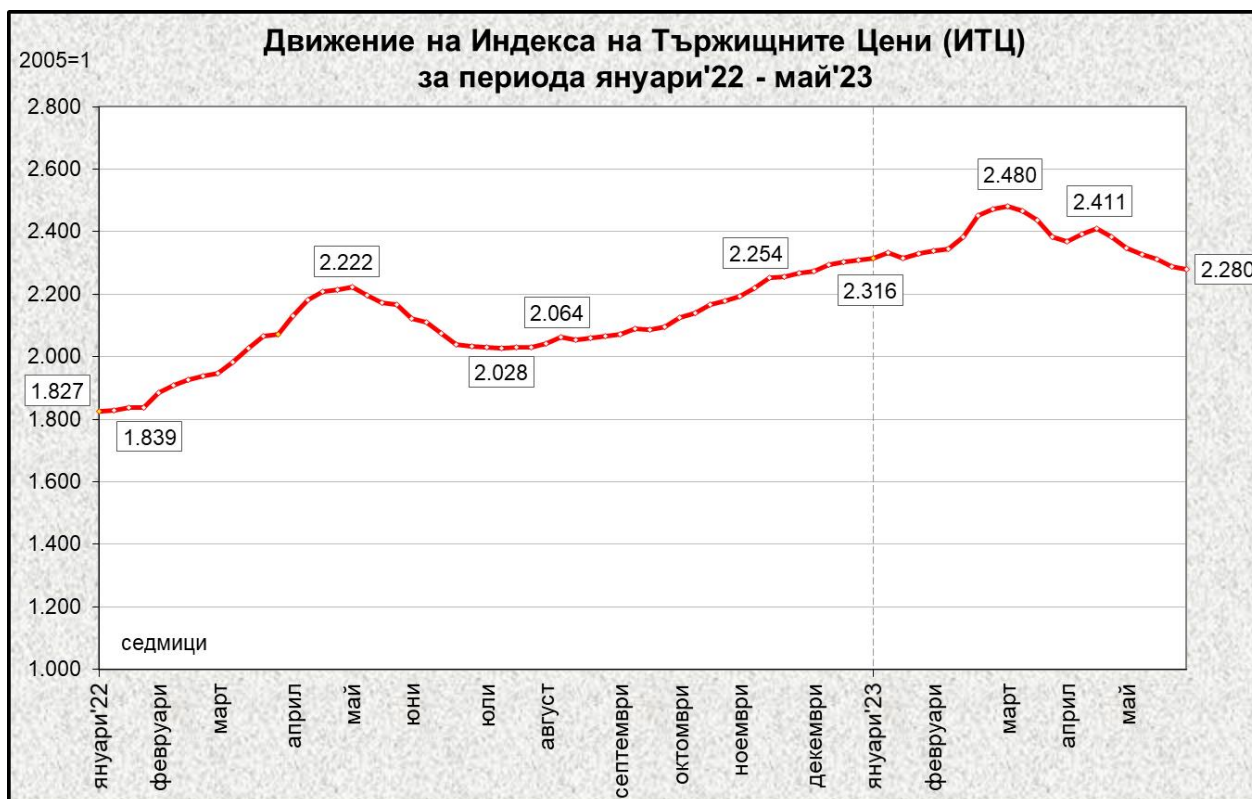
Намалението на индекса през май се дължи най-вече на спада на цените на голяма част от стоките от почти всички стокови групи.

През м. май 2023 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението и стабилизирането на стойностите през месец май настоящата година, нивата остават изключително високи. *фигура 1, фигура 2*

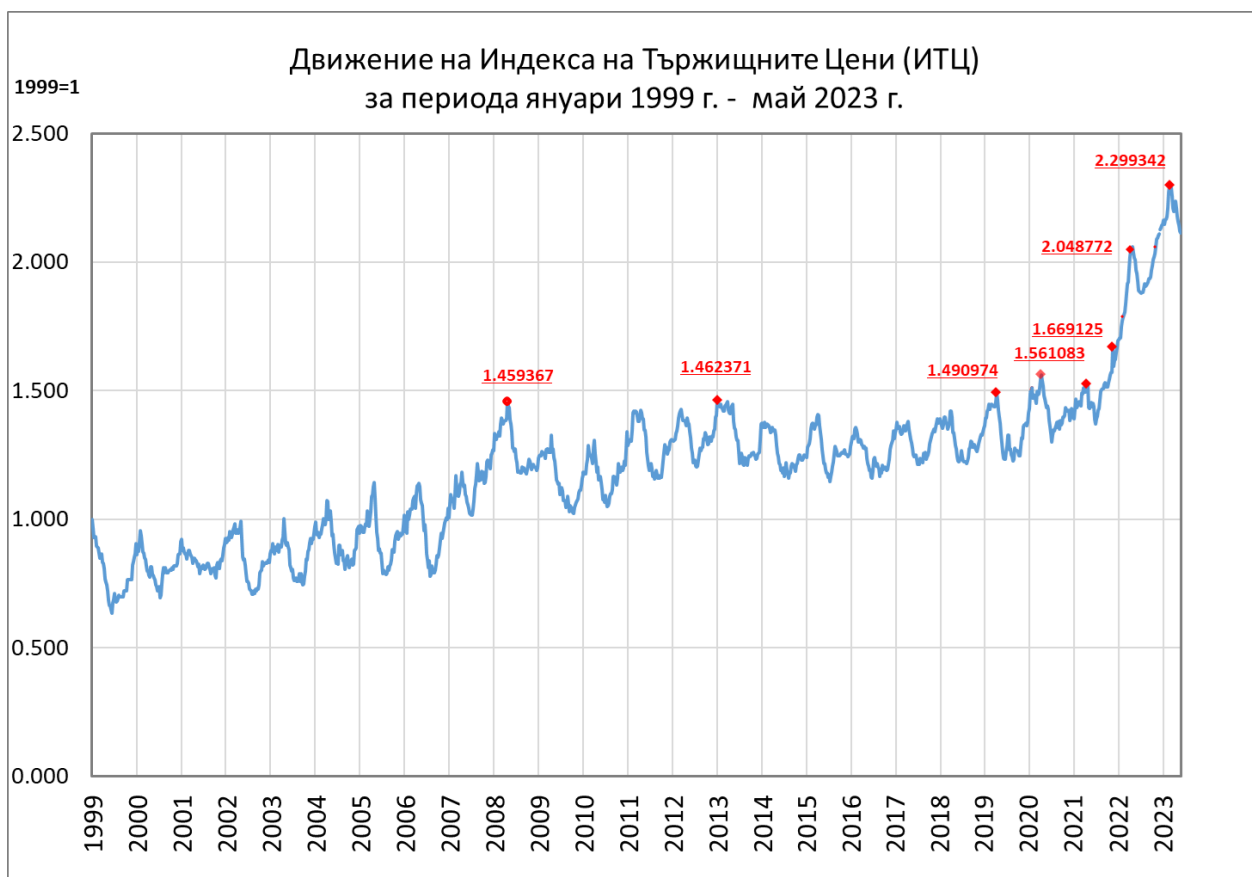
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – май 2023 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г., както и през първата седмица на март 2023 г.

Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. *фигура 4, фигура 5*

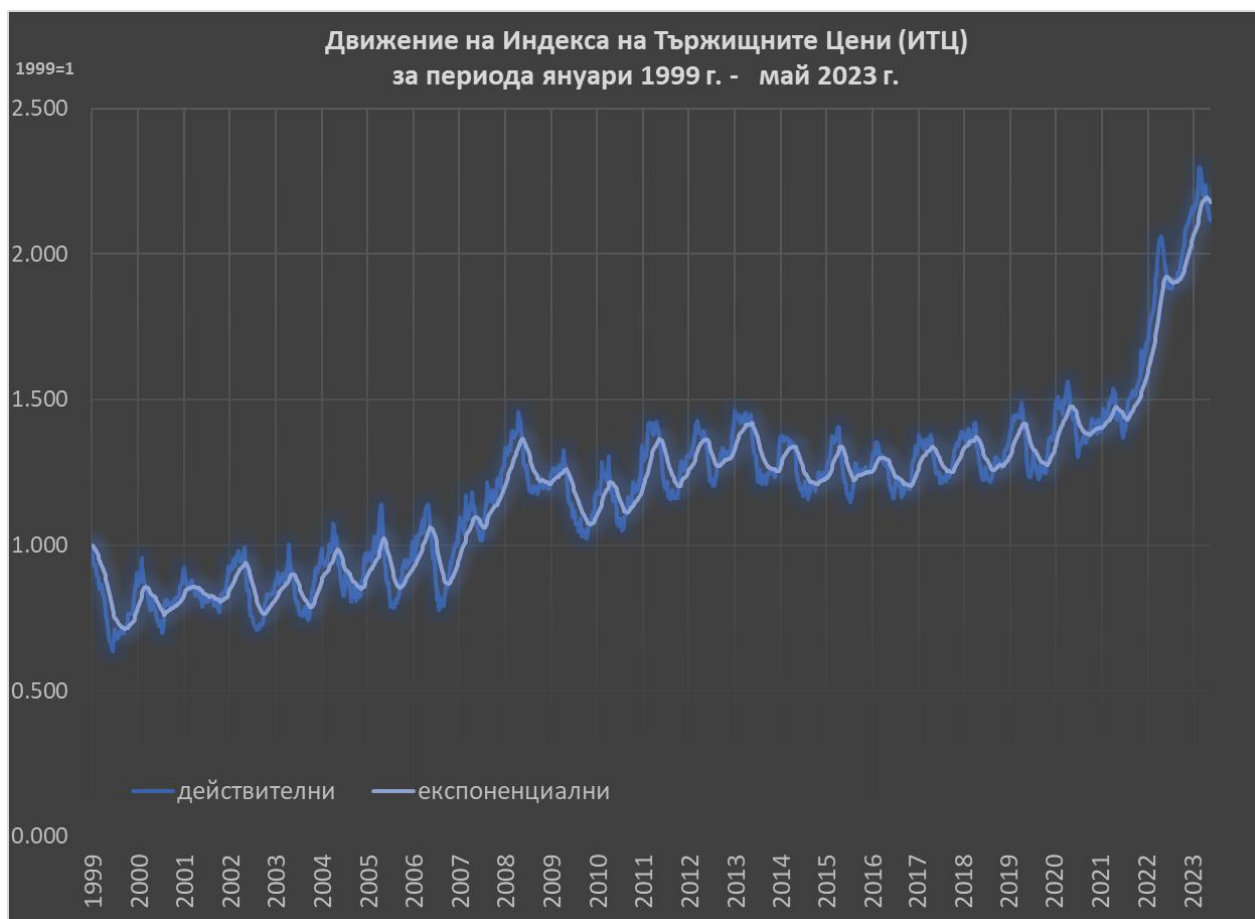
² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – май 2023 г.

фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – май 2023 г.

фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – май 2023 г. (експоненциално изгладен ред)

Хранителни стоки

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.

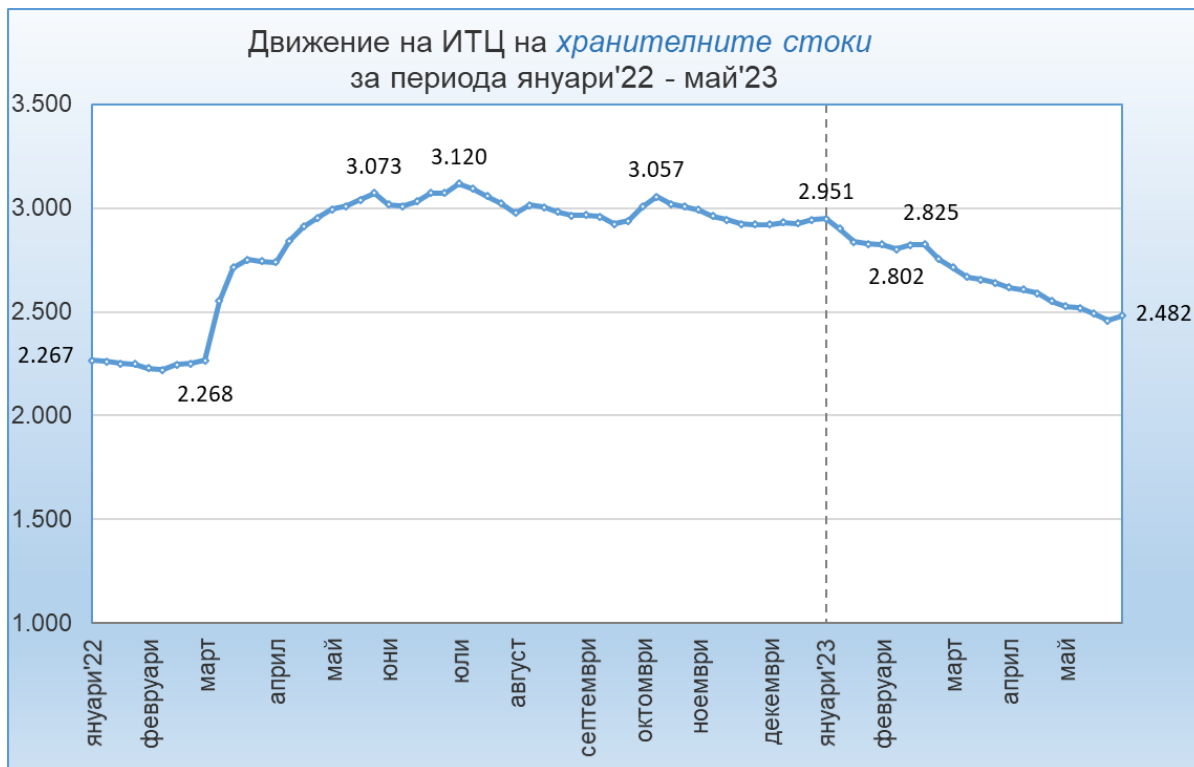
В началото на май 2023 г. ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,526 пункта. През следващите седмици стойностите падат до 2,482 пункта и това е най-ниската точка от началото на годината. Поевтиняването, макар и в тесни ценови диапазони на цените на част от стоките в тази стокова група рефлектира върху движението на кривата на индекса.

През май средномесечните стойности са с 3,7% под нивото от месец април и са със 17,6% по-ниски спрямо същия месец на миналата година. *фигура 6*

В периода март – юни 2022 г. стойностите на този индекс рязко се покачиха в резултат на големия скок на цените на всички хранителни стоки и в началото на юли 2022 г. стойностите на ИТЦ на хранителните стоки достигнаха пикови нива от

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

3,120 пункта, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше и през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. *фигура 7*

фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – май 2023 г.

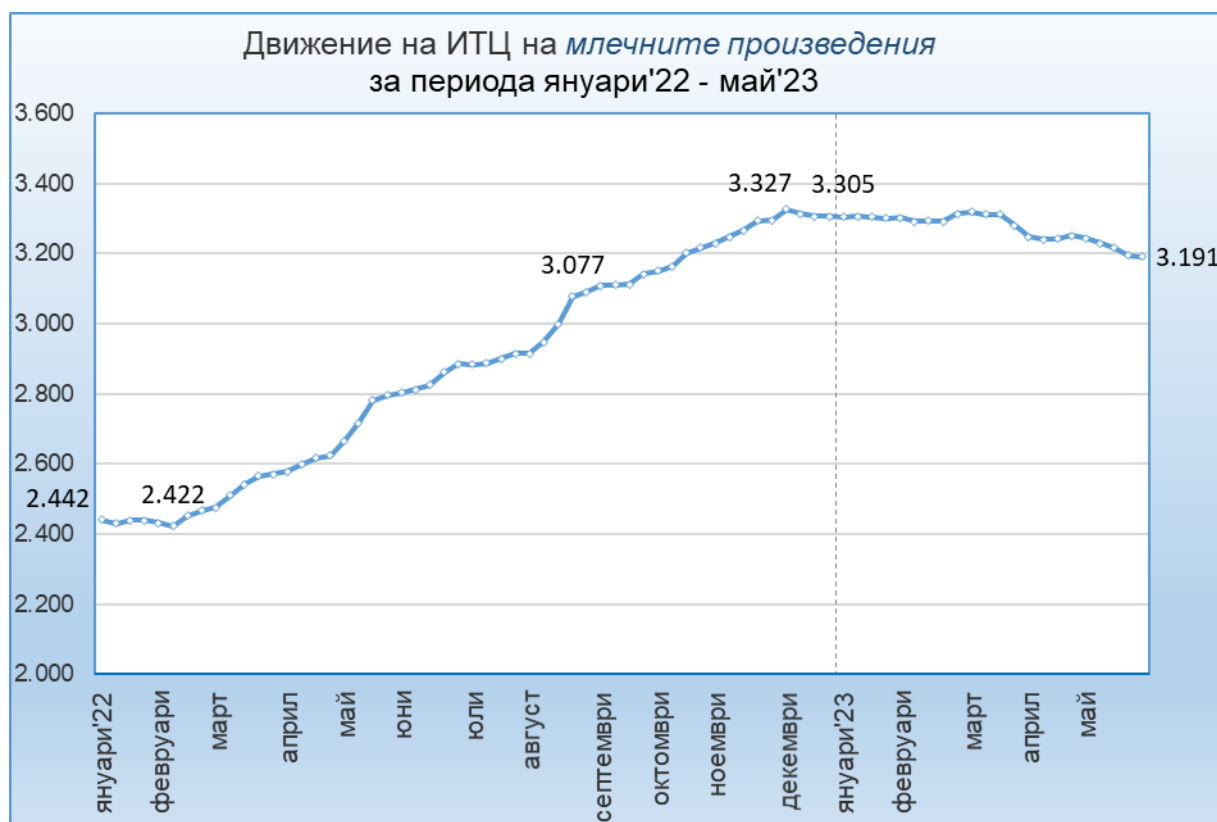
фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – май 2023 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

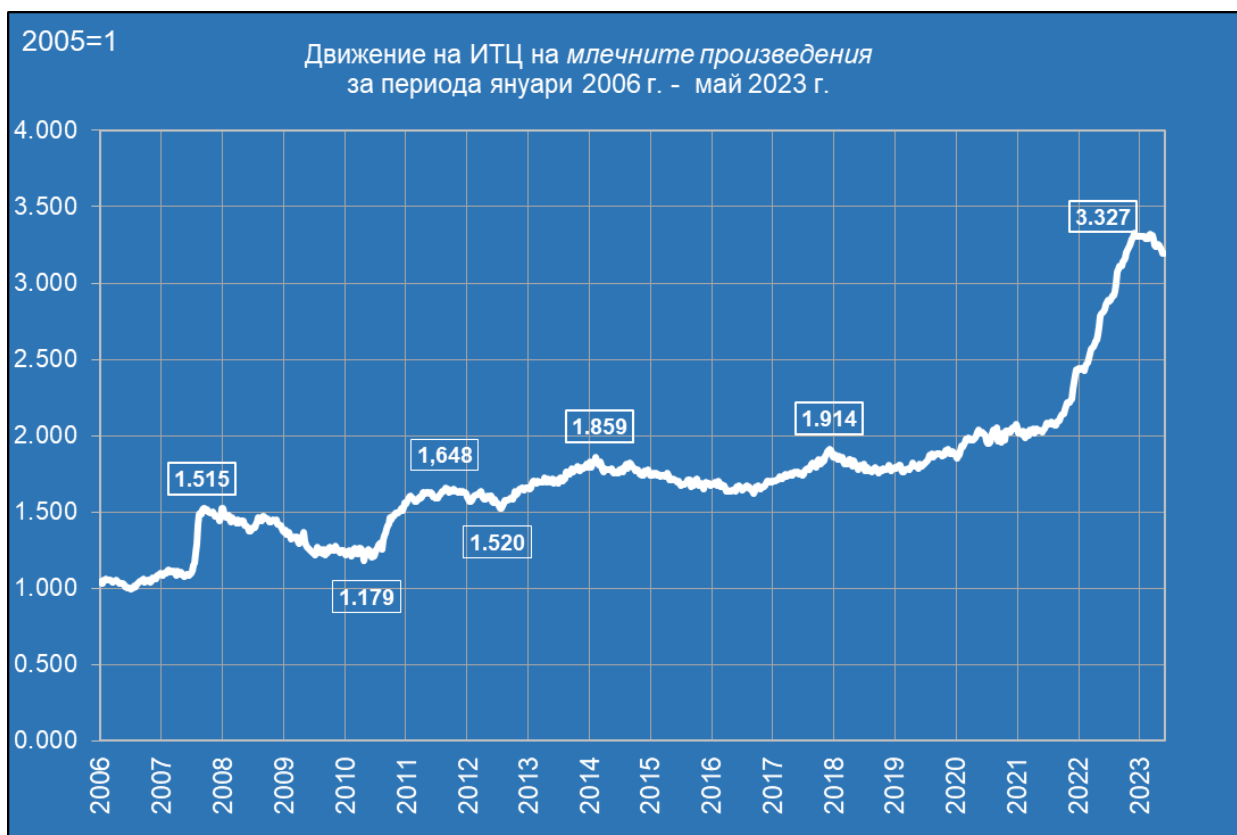
В началото на месеца стойностите стартират от ниво 3,245 пункта. През целия месец индексът има низходящ тренд и през последната седмица кривата стъпва на ниво от 3,191 пункта. Движението на този индекс през май се обуславя от задържане и спад на цените млечните произведения спрямо предходния месец. Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили със 17,4%, а в сравнение с предходния месец април индексът е отбелязал лек спад от около 1%. *фигура 8*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че пиковите стойности са достигнати през първата седмица на декември 2022 г. (3,3274 пункта). Рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше и през втората половина на 2017 г. *фигура 9*

фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – май 2023 г.

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – май 2023 г.

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месец май ИТЦ на месото стартира от ниво 1,880 пункта. През месеца наблюдаваният тренд е възходящ, което се дължи на покачването на цените на пилешкото месо и част от месните произведения. В края на месеца кривата на индекса стъпва на ниво от 1.923 пункта. На месечна база повишението на индекса е около 0,6%. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са със 7,5 % по-високи. *фигура 10*

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на индекса от началото на 2023 г., стойностите достигнати през последната седмица на февруари минават над пиковите нива от четвъртата седмица на месец август 2022 г.

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетени и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 11*

фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – май 2023 г.

фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – май 2023 г.

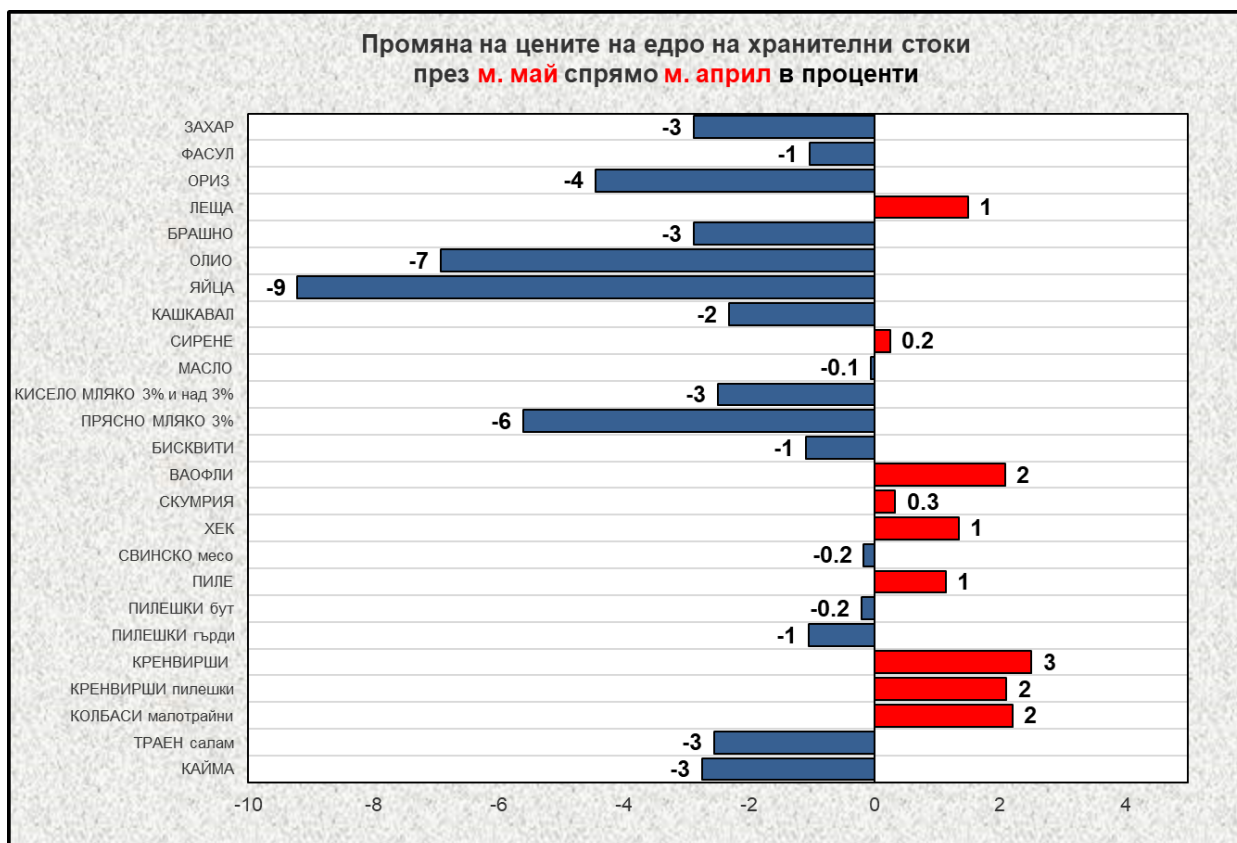
- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. май показва низходящ тренд при повечето от тях, като спрямо април е отчетен спад на цената на олиото и на яйцата със 7-9%. Захарта, брашното и ориза са поевтинели на месечна база с 3-4%. Цените на варивата се колебаят в рамките на $\pm 1\%$. *фигура 12, Таблица 2* При млечните произведения през месец май също се наблюдава успокояване на пазара, като цените на сиренето и маслото се задържат около нивата от април, но стойностите остават много високи. Отчетено е поевтиняване на млеката с 3-6% и на кашкавала с 2%. Колебанията на цените на месото и месните произведения през анализирания месец са с разнопосочни тенденции, но движенията в двете посоки са в тесни ценови диапазони. Поскъпване с около 2-3% има при кренвиршите и колбасите. Цените на пилешкото месо, пилешките разфасовки и свинското месо с леки колебания се задържат около нивата от предходния месец, а трайният салам и каймата поевтиняват с около 3%. При групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) движението на цените е в интервала ± 1 -2%. Месечните наблюдения на рибите показват ръст на цените с около 1%.

Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за май'23 г. на месечна, годишна база^{*6}

СТОКА	април'23	май'23			май'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.51	2.44	▼ -2.9	0.07	2.14	▲ 14	0.30
ФАСУЛ	4.11	4.07	▼ -1.0	0.04	3.87	▲ 5	0.20
ОРИЗ	3.19	3.05	▼ -4.5	0.14	2.69	▲ 13	0.36
ЛЕЩА	4.00	4.06	▲ 1.5	0.06	3.63	▲ 12	0.43
БРАШНО	1.37	1.33	▼ -2.9	0.04	1.37	▼ -3	-0.04
ОЛИО	3.53	3.29	▼ -6.9	0.24	5.22	▼ -37	-1.93
ЯЙЦА	0.41	0.37	▼ -9.2	0.04	0.28	▲ 32	0.09
КАШКАВАЛ	17.73	17.31	▼ -2.3	0.41	14.60	▲ 19	2.71
СИРЕНЕ	11.26	11.29	▲ 0.2	0.03	9.52	▲ 19	1.77
МАСЛО	2.59	2.59	0.0	0.00	2.55	▲ 1	0.04
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	1.20	1.17	▼ -2.5	-0.03	1.10	▲ 6	0.07
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.50	2.36	▼ -5.6	0.14	2.10	▲ 12	0.26
БИСКВИТИ	1.83	1.81	▼ -1.1	0.02	1.79	▲ 1	0.02
ВАОФЛИ	3.84	3.92	▲ 2.1	0.08	3.39	▲ 16	0.53
СКУМРИЯ	4.95	4.96	▲ 0.3	0.02	4.94	▲ 0	0.02
ХЕК	5.97	6.05	▲ 1.3	0.08	5.32	▲ 14	0.73
СВИНСКО месо	9.13	9.11	▼ -0.2	-0.02	9.27	▼ -2	-0.16
ПИЛЕ	6.08	6.14	▲ 1.1	0.07	5.76	▲ 7	0.38
ПИЛЕШКИ бут	4.80	4.79	▼ -0.2	-0.01	4.64	▲ 3	0.15
ПИЛЕШКИ гърди	11.40	11.28	▼ -1.1	0.12	10.80	▲ 4	0.48
КРЕНВИРШИ	7.98	8.18	▲ 2.5	0.20	6.43	▲ 27	1.75
КРЕНВИРШИ пилешки	5.22	5.33	▲ 2.1	0.11	4.71	▲ 13	0.62
КОЛБАСИ малотрайни	5.91	6.04	▲ 2.2	0.13	5.85	▲ 3	0.19
ТРАЕН салам	11.73	11.43	▼ -2.6	0.30	11.04	▲ 4	0.39
КАЙМА	8.57	8.33	▼ -2.7	0.24	7.72	▲ 8	0.61

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.

фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2023 г. на месечна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки с изключение на олиото, брашното и свинското месо, се наблюдават изцяло възходящи тенденции. Таблица 2, фигура 13 Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на яйцата с 32% (9 ст./бр.). Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е в диапазона 5 - 14%.

Въпреки известното успокояване на пазара на млечните произведения през последните два-три месеца, в резултат на устойчивия възходящ тренд на техните цени през цялата 2022 г., на годишна база е отчетено поскъпване с около 19%. При кашкавала и сиренето то е с 19%, при млеката съответно 6-12%, а при маслото поскъпването е незначително и е 1%. фигура 43, фигура 47

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база също показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпването е от 3-4% при колбасите и пилешките разфасовки, 7-8% при пилето и каймата до 13-27% при кренвиршите. Стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е понижила спрямо същия месец на миналата година с 2%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване с 14% на хека и задържане на цената на скумрията около нивото от предходната година.. При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 16% при вафлите и леко поскъпване от 1% при бисквитите.

фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2023 г. на годишна база

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през май 2016 / 2023

Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. май за периода 2016/2023 г.*⁷

май	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2016	1.43	2.72	1.82	0.80	2.10	0.16	9.53	5.29	1.28	3.84	6.42	3.73	4.53	44
2017	1.58	3.47	1.85	0.76	2.12	0.18	9.99	5.64	1.51	3.77	6.32	3.59	4.61	45
2018	1.10	3.14	1.88	0.74	1.99	0.18	10.04	5.75	2.20	3.86	6.38	3.77	4.53	46
2019	1.19	3.27	1.88	0.85	1.93	0.18	9.93	5.73	2.14	3.65	7.18	3.77	4.85	47
2020	1.35	3.85	2.15	0.98	2.07	0.17	11.07	6.69	1.92	4.13	9.73	3.92	5.81	54
2021	1.33	3.57	2.24	0.96	3.10	0.17	10.90	6.82	1.94	4.87	8.90	3.97	5.93	55
2022	2.14	3.87	2.69	1.37	5.22	0.28	14.60	9.52	2.55	4.94	9.27	5.76	7.72	70
2023	2.44	4.07	3.05	1.33	3.29	0.37	17.31	11.29	2.59	4.96	9.11	6.14	8.03	74
Sparklines														

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока през годините чрез Sparklines (блещукащи линии).

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец май в периода 2016 – 2023 г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти, предмет на този анализ са най-високи за периода. *Таблица 3*

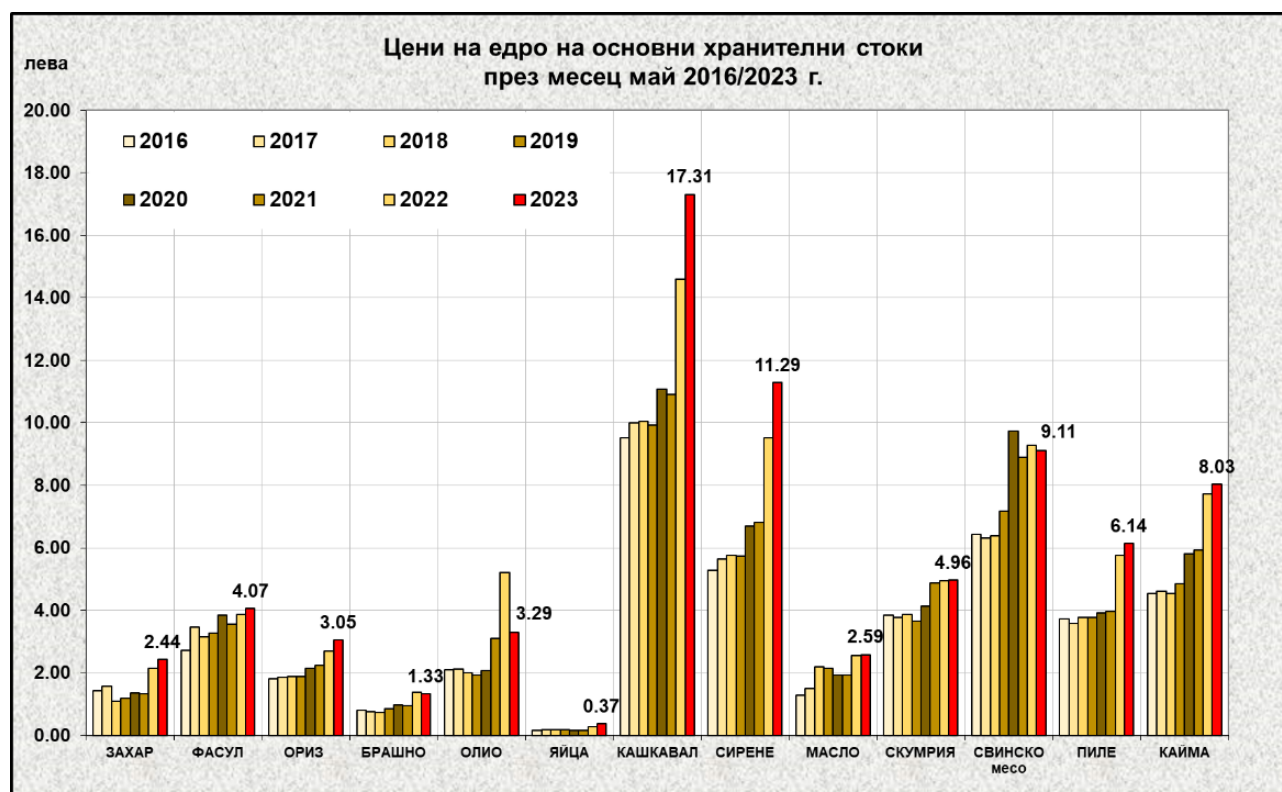
Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при захарта, фасула, ориза, яйцата и млечните произведения.

Цената на брашното се доближава до нивото от предходната година.

Цената на олиото е много под нивото от същия месец на предходната година и се доближава до нивото от месец май на 2021 г.

Цените на пилето и каймата през месец май тази година също са най-високи. Цената на свинското месо през 2023 г. е по-ниска спрямо същия месец на предходните три години.

Цената на скумрията през тази година се доближава до нивото от 2021 г. и 2022 г. *фигура 14*

фигура 14 Цени на едро на харнителните стоки през м. май 2016/2023 г.

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през май за периода 2016/2023 г. *⁸

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
май	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2016 г.	44	20	64
2017 г.	45	23	68
2018 г.	46	23	69
2019 г.	47	25	72
2020 г.	54	27	81
2021 г.	55	25	80
2022 г.	70	32	102
2023 г.	74	36	110

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец май 2023 г. сумата е 74 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 4 пункта или 5,7%.

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 30 пункта или 68%. Таблица 4, фигура 15

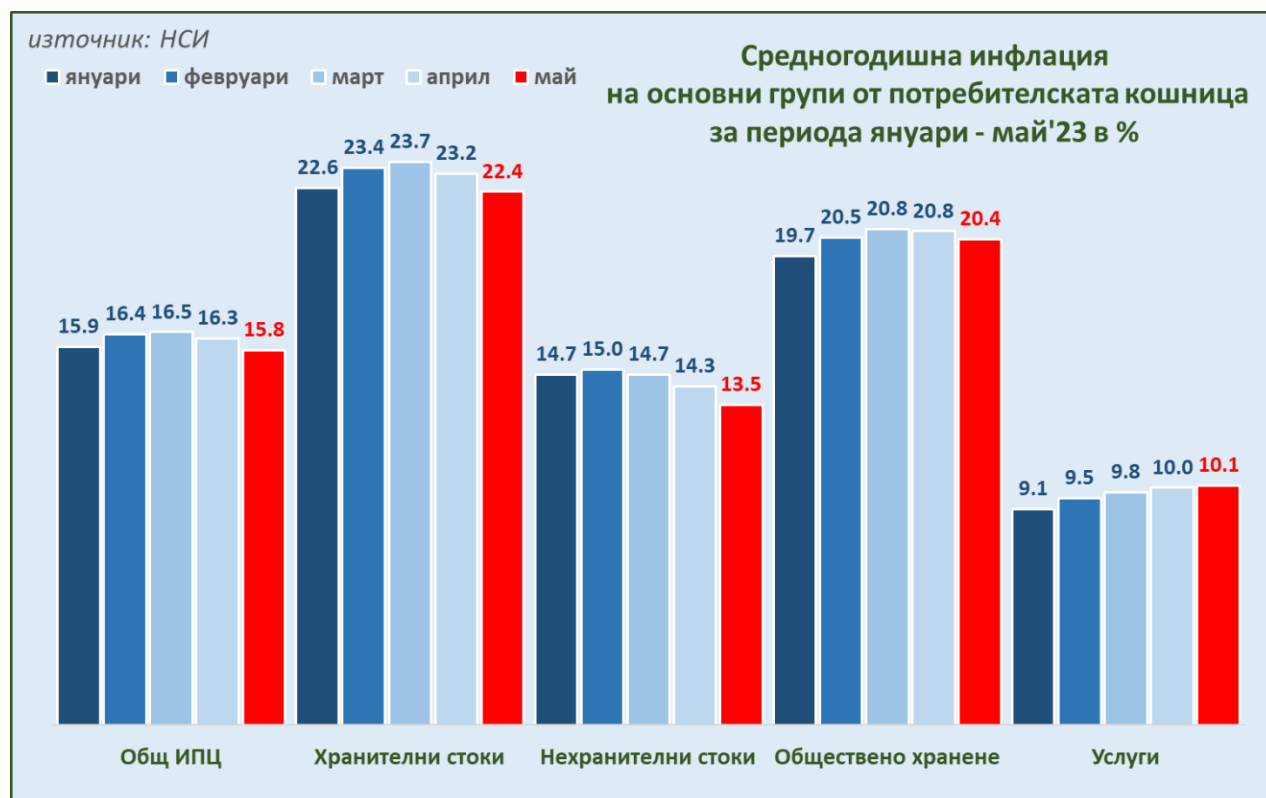
фигура 15 Стойност на потребителската кошница през май 2016/2023 г. (ДКСБТ)

⁸ *Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

Месечната инфлация през май 2023 г. по данни на НСИ е -0,1% спрямо предходния месец, а годишната инфлация спрямо май 2022 г. е 10,1%.

Средногодишната инфлация на основни групи от потребителската кошница за месец май е 15,8%, а на хранителните стоки тя е 22,4%.

С изключение на услугите, при другите основни групи от потребителската кошница през месеца се наблюдава задържане и лек спад на стойностите. *фигура 16*

фигура 16 Инфлация на основни групи от потребителската кошница - януари – май 2023 г.

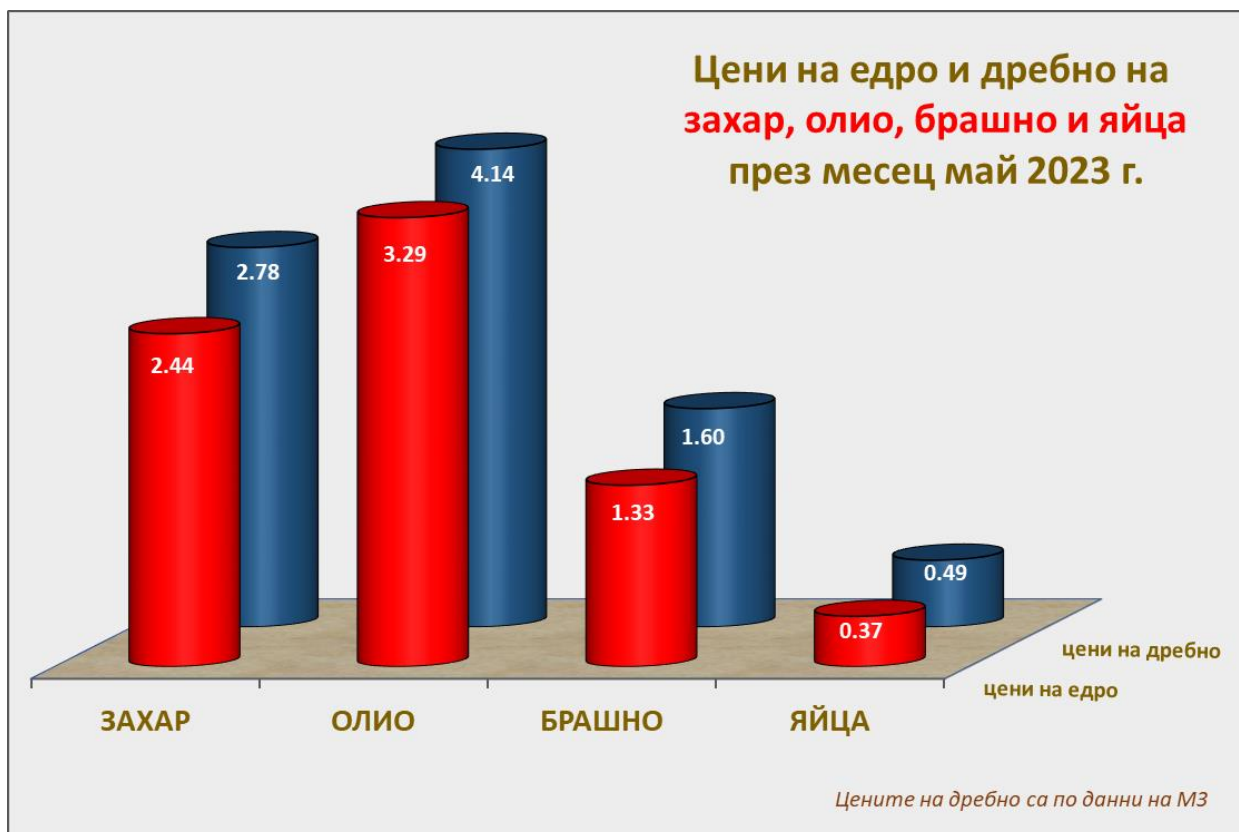
- Анализ на цените на едро и на дребно през май 2023 г.**

Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2023 г.*⁹

СТОКА	цени на едро	цени на дребно	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.44	2.78	14	0.34
ОЛИО	3.29	4.14	26	0.85
БРАШНО	1.33	1.60	20	0.27
ЯЙЦА	0.37	0.49	32	0.12

⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

Наблюдението на цените на едро и на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца през месец май показва, че надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро са най-големи при яйцата и олиото – 32% и 26%, следвани от брашното – 20% и захарта съответно 14%. Таблица 5, фигура 17

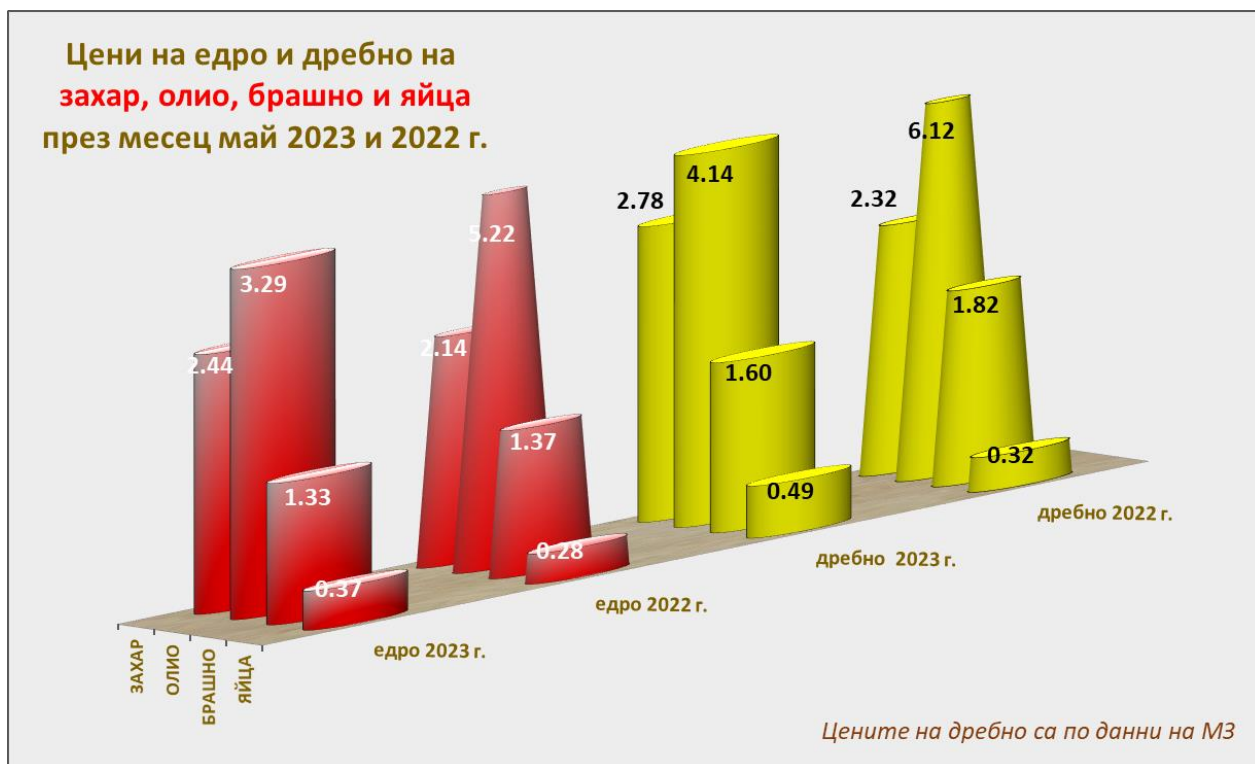

фигура 17 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2023 г.

Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2022 и 2023 г.*¹⁰

СТОКА	едро			дребно		
	май 2023 г.	май 2022 г.	промяна %	май 2023 г.	май 2022 г.	промяна %
ЗАХАР	2.44	2.14	14	2.78	2.32	20
ОЛИО	3.29	5.22	-37	4.14	6.12	-32
БРАШНО	1.33	1.37	-3	1.60	1.82	-12
ЯЙЦА	0.37	0.28	32	0.49	0.32	53

¹⁰ * Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира процентното изменение на годишна база

фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през май 2022 и 2023 г.

Сравнителният анализ на цените на едро и на дребно през май 2023 г. спрямо 2022 г. показва, че захарта и яйцата през 2023 г. са поскъпнали, както на едро, така и на дребно, а при олиото и брашното е отчетен спад на цените на годишна база. При захарта поскъпването на едро е 14%, а на дребно то е 20%.

През май тази година яйцата на едро са поскъпнали на годишна база с 32%, а на дребно съответно с 53%. При олиото е отчетено намаление на цените, като на едро то е 37%, а на дребно съответно 32%. Цената на едро на брашното се е понижила спрямо същия месец на миналата година с 3%, а на дребно се наблюдава спад от 12%. Таблица 6, фигура 18

От направения анализ следва, че ножицата между цените на едро и на цените на дребно е в диапазона 14-32%. Таблица 5

- Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец май показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона 68 - 99%. Таблица 7, фигура 19

Средната за страната през месец май 2023 г. цена на захарта е 2,38 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 2.88 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас – 1,71 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 73% от тържищата. В четири области цената се доближава до средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 68%.

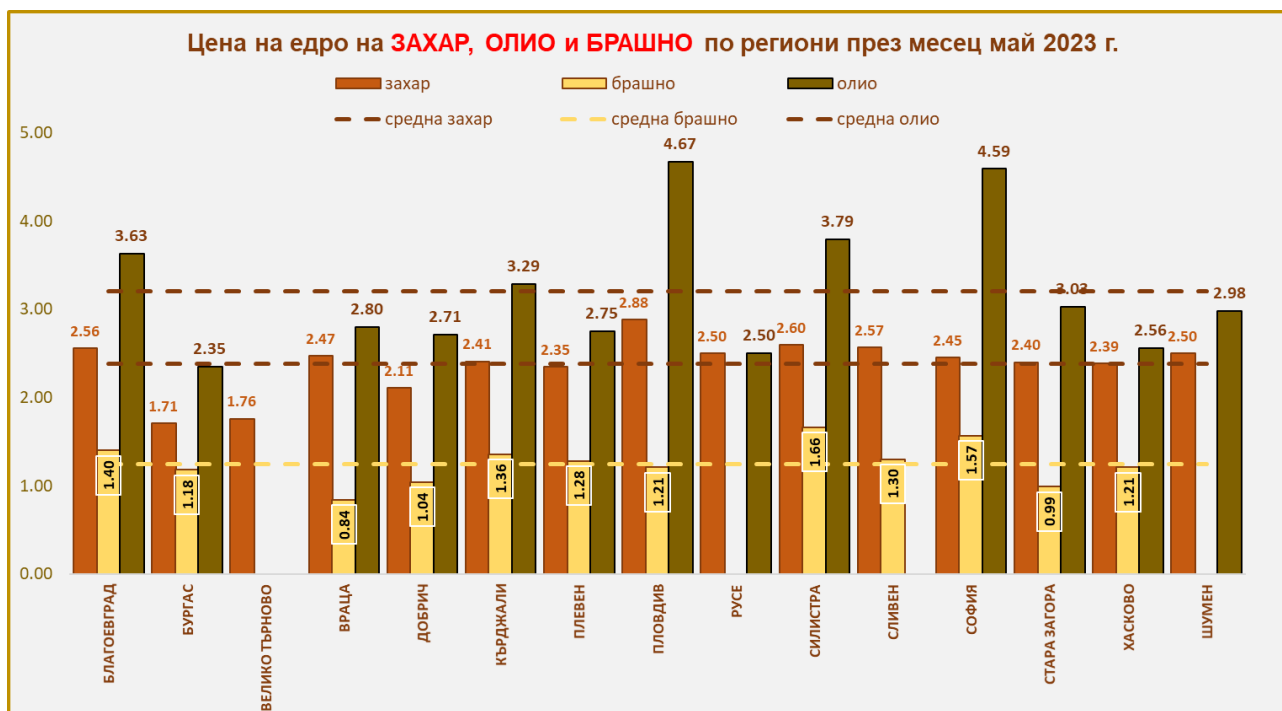
При средна за страната цена на олиото 3,20 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 4,67 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Бургас – 2,35 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 99%. В 38% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена и в една област цената се доближава до средната за страната.

На най-висока средна цена през май брашното се е търгувало в Силистренска област – 1,66 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца – 0,84 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,25 лв./кг. В 50% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, в три области цената се доближава до средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 98%.

Таблица 7 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец май 2023 г. ^{*11}

ОБЛАСТ		ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната		БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната		ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲	2.56	2.38	8	▲	1.40	1.25	12	▲	3.63	3.20	13
БУРГАС	▼	1.71	2.38	-28	▼	1.18	1.25	-6	▼	2.35	3.20	-27
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▼	1.76	2.38	-26			1.25				3.20	
ВРАЦА	▲	2.47	2.38	4	▼	0.84	1.25	-33	▼	2.80	3.20	-13
ДОБРИЧ	▼	2.11	2.38	-11	▼	1.04	1.25	-17	▼	2.71	3.20	-15
КЪРДЖАЛИ	■	2.41	2.38	1	▲	1.36	1.25	9	■	3.29	3.20	3
ПЛЕВЕН	■	2.35	2.38	-1	■	1.28	1.25	2	▼	2.75	3.20	-14
ПЛОВДИВ	▲	2.88	2.38	21	■	1.21	1.25	-3	▲	4.67	3.20	46
РУСЕ	▲	2.50	2.38	5			1.25		▼	2.50	3.20	-22
СИЛИСТРА	▲	2.60	2.38	9	▲	1.66	1.25	33	▲	3.79	3.20	18
СЛИВЕН	▲	2.57	2.38	8	▲	1.30	1.25	4			3.20	
СОФИЯ	▲	2.45	2.38	3	▲	1.57	1.25	26	▲	4.59	3.20	43
СТАРА ЗАГОРА	■	2.40	2.38	1	▼	0.99	1.25	-21	▼	3.03	3.20	-5
ХАСКОВО	■	2.39	2.38	0	■	1.21	1.25	-3		2.56	3.20	-20
ШУМЕН	▲	2.50	2.38	5			1.25		▼	2.98	3.20	-7
Spaklines												

¹¹ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена

фигура 19 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. май 2023 г. по области

• Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 8 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец май 2023 г.*¹²

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	▼ 11.70	16.44	-29	▼ 11.00	11.18	-2	2.60	2.60	0
БУРГАС		16.44		▼ 8.58	11.18	-23		2.60	
ВРАЦА	▲ 16.80	16.44	2	▲ 11.71	11.18	5	▼ 2.56	2.60	-2
ДОБРИЧ	▼ 11.60	16.44	-29	▼ 6.83	11.18	-39		2.60	
КЪРДЖАЛИ	▲ 17.79	16.44	8	▲ 11.61	11.18	4	2.58	2.60	-1
ПЛЕВЕН	▲ 16.74	16.44	2	▼ 10.70	11.18	-4	▼ 2.50	2.60	-4
ПЛОВДИВ	▲ 21.62	16.44	32	▲ 16.64	11.18	49		2.60	
СИЛИСТРА		16.44		▲ 12.60	11.18	13	2.61	2.60	0
СЛИВЕН	▲ 17.50	16.44	6	▼ 7.23	11.18	-35		2.60	
СОФИЯ	▲ 17.95	16.44	9	▲ 12.51	11.18	12	▲ 2.76	2.60	6
СТАРА ЗАГОРА	▲ 16.70	16.44	2	▲ 13.14	11.18	18		2.60	
ШУМЕН	▼ 16.00	16.44	-3	▲ 11.60	11.18	4		2.60	
Sparklines									

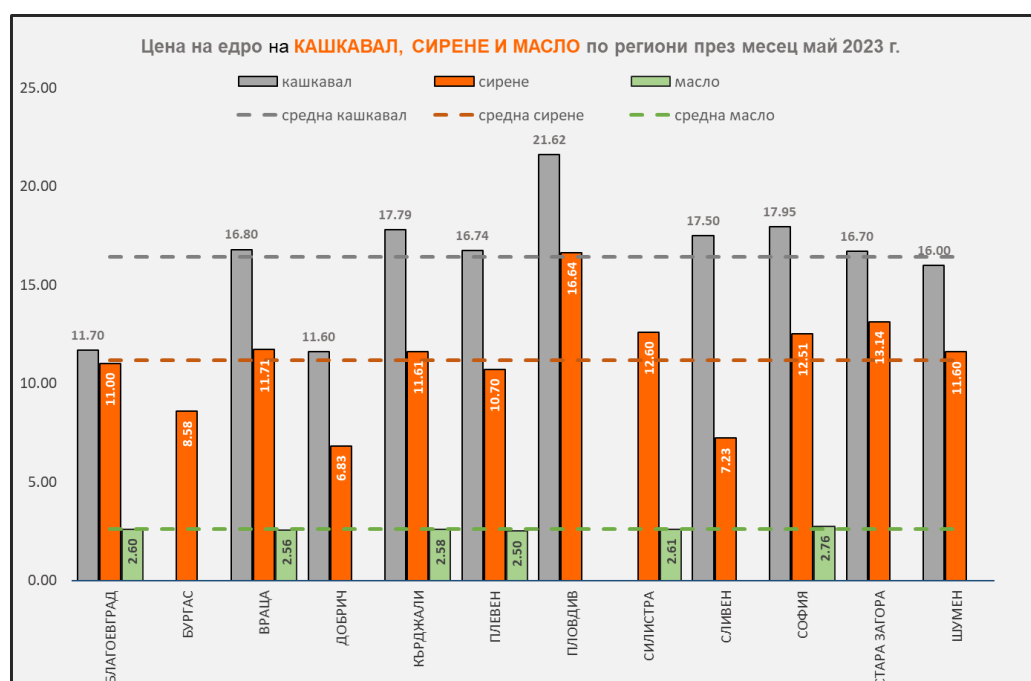
¹² Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 10-144%, като тези отклонения са по – големи при кравето сирене. *Таблица 8, фигура 20*

Средната за страната през месец май 2023 г. цена на кашкавала е 16,44 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 21,62 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 11,60 лв./кг. В 70% от областите, в които има данни за продажби, тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 86%.

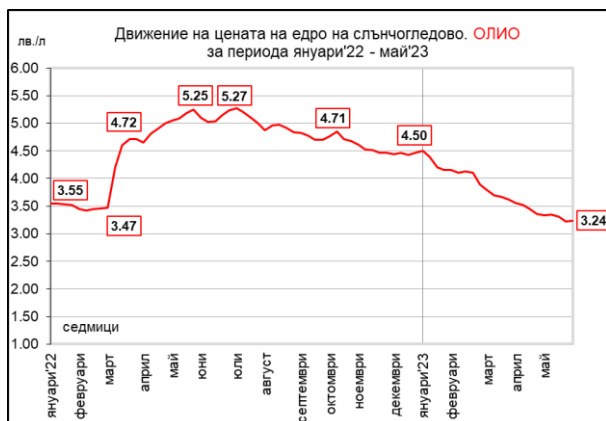
При средна за страната цена на сиренето 11,18 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 16,64 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 6,83 лв./кг. В 58% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 144%. Този марж на цените при сиренето се дължи на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища.

При средна за страната за месец май цена на маслото 2,60 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област София – 2,76 лв./бр., а минималната средна за месеца цена е била в област Плевен – 2,50 лв. В 40% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклонението в цените в различните региони е 10%. В три от областите маслото се е търгувало на цена близка до средната за страната.

фигура 20 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. май 2023 г. по области

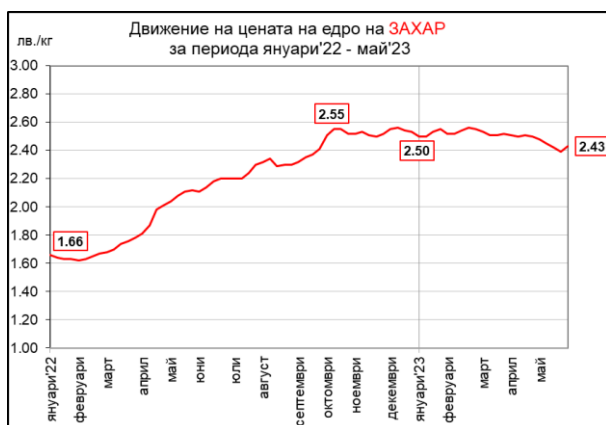
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

фигура 21

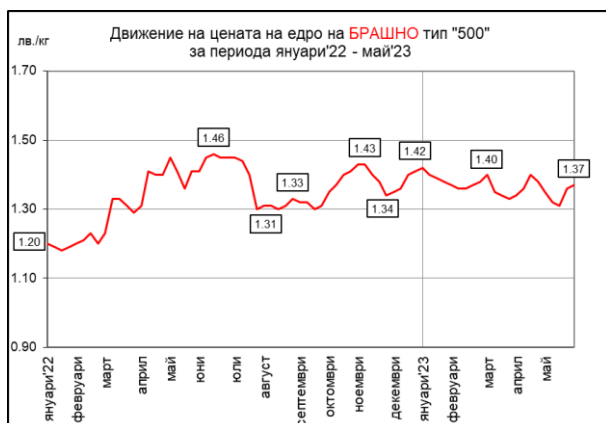
фигура 22

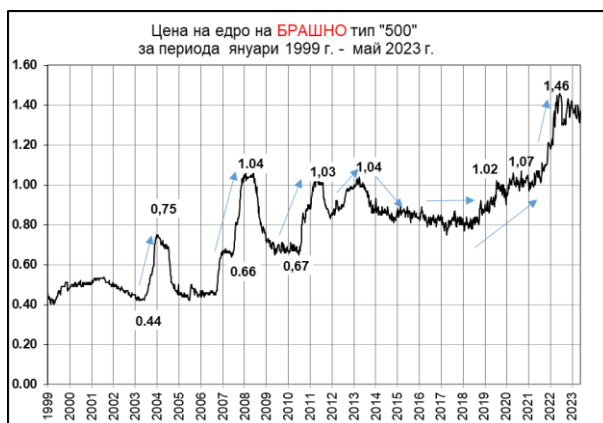
фигура 23

фигура 24

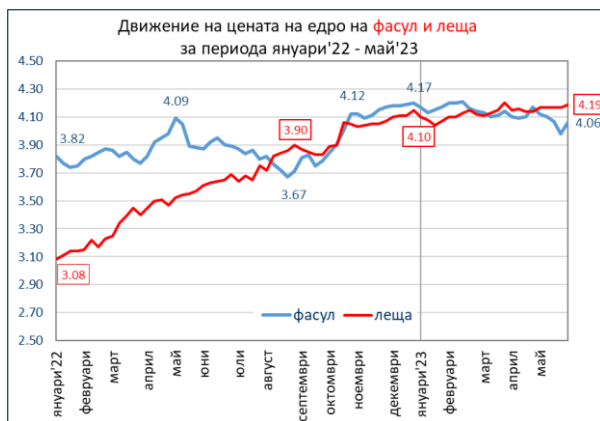
фигура 25

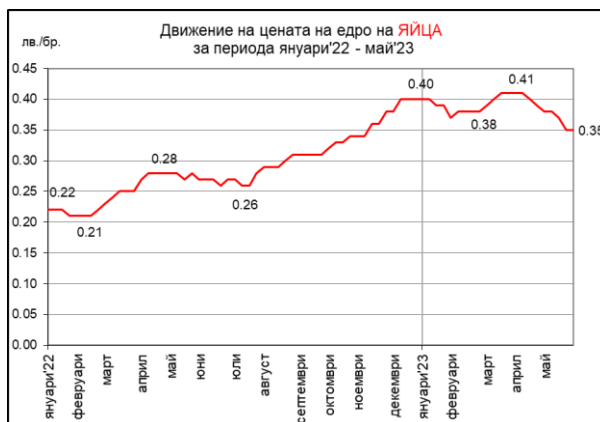
фигура 26

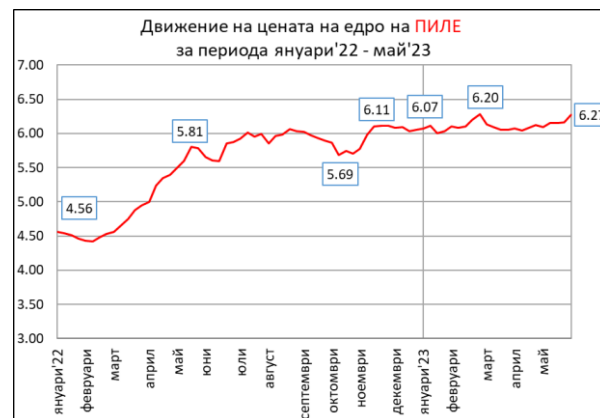
фигура 27

фигура 29

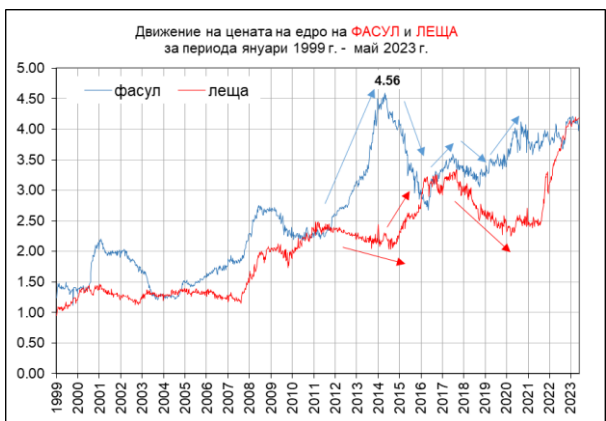
фигура 31

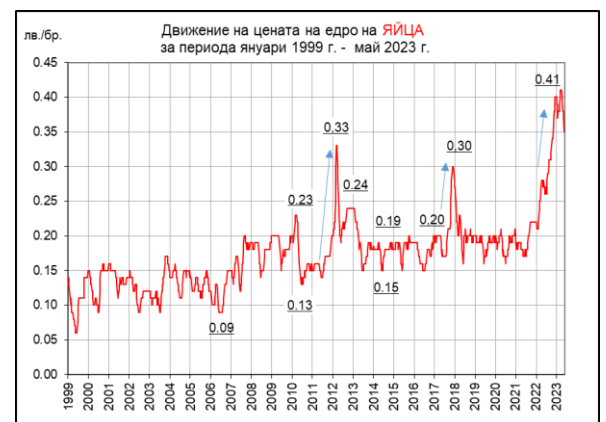
фигура 33

фигура 28

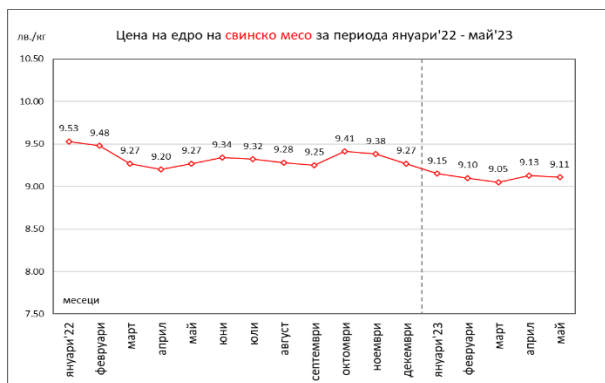
фигура 30

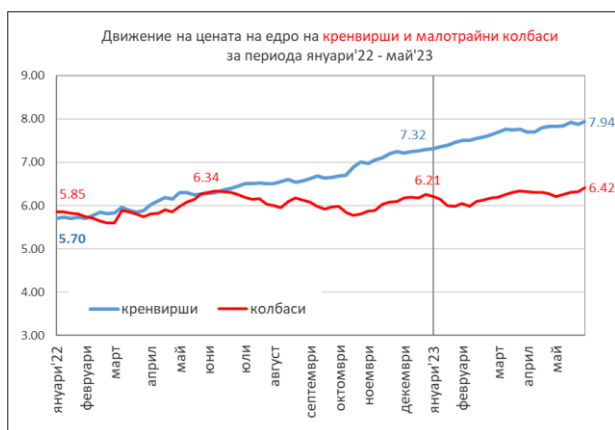
фигура 32

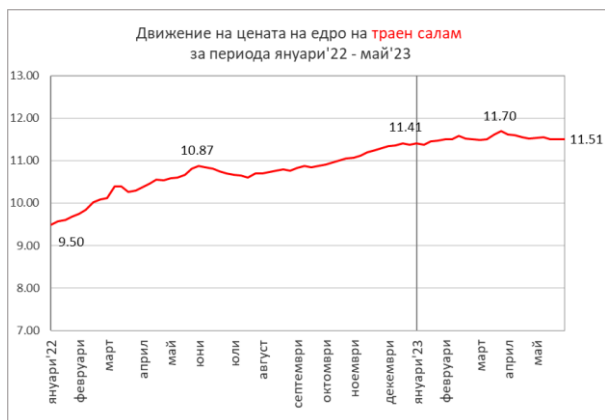
фигура 34

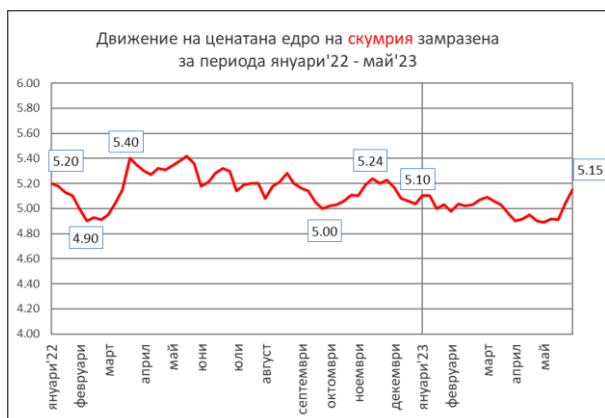
фигура 35

фигура 37

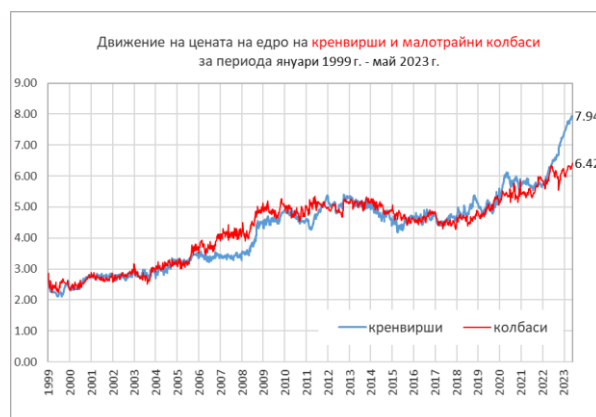
фигура 39

фигура 41

фигура 36

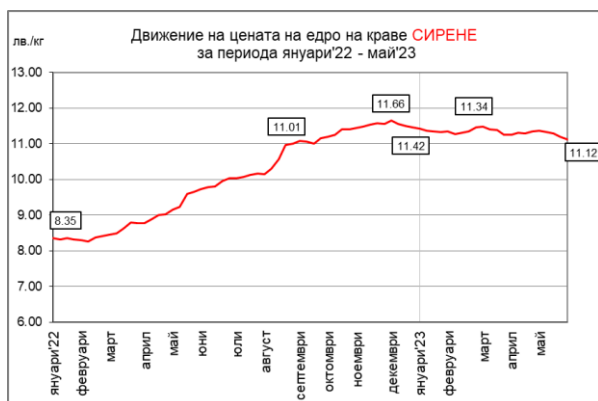
фигура 38

фигура 40

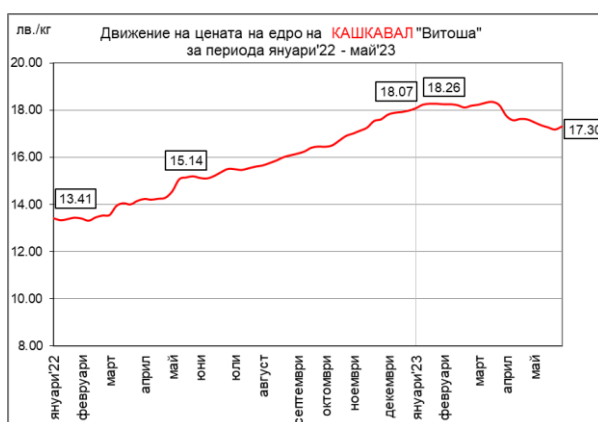
фигура 42

фигура 43

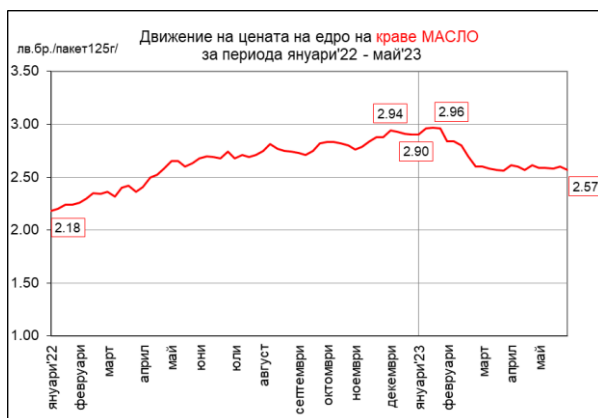
фигура 44

фигура 45

фигура 46

фигура 47

фигура 48

Плодове и зеленчуци

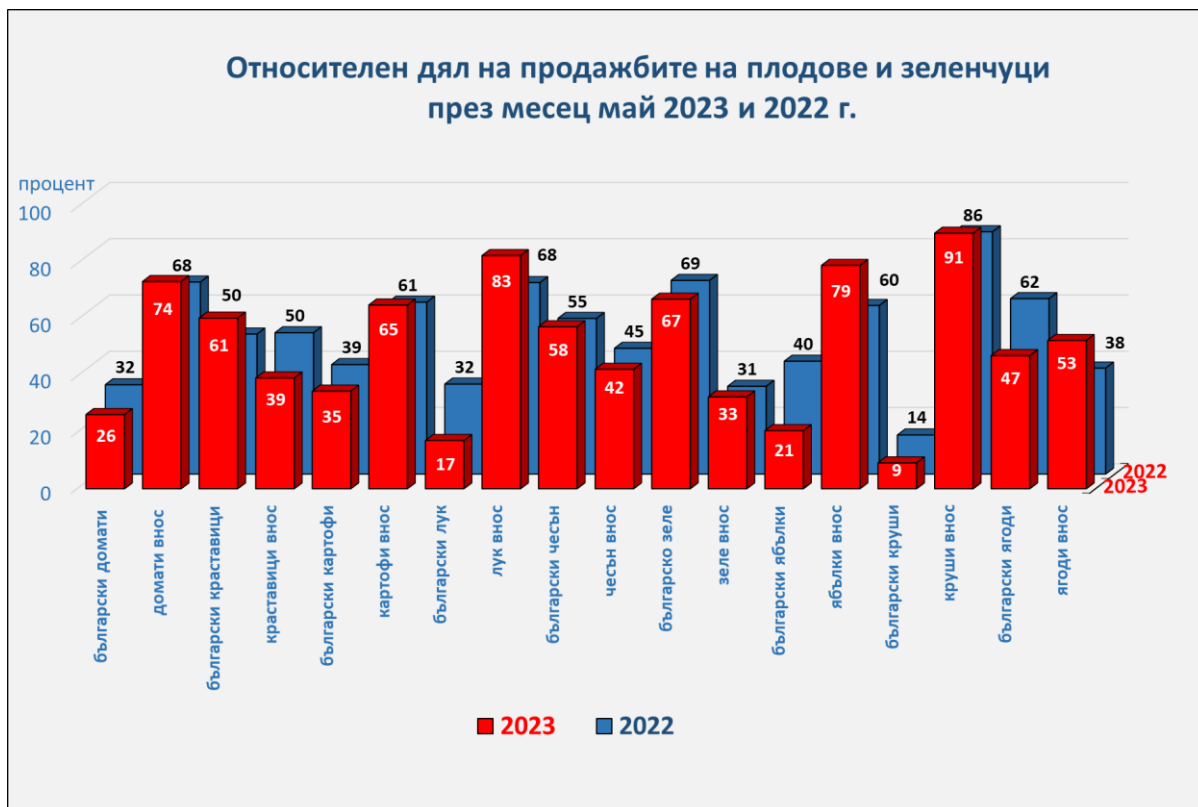
От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата родна продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. май показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция в сравнение с предходните месеци се увеличават.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на вносната продукция при продажбите на домати (74%), картофи (65%), лук (83%). Съотносими са количествата българския и вноския чесън (58:42%). По-голям относителен дял при продажбите на родна продукция има при българските краставици (61%) и българското зеле (67%). Предлагането на българските плодове (ябълки, круши и ягоди) е по-малко от вносното. *фигура 49*

фигура 49 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци през м. май 2023 г.

фигура 50 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. май 2022/2023 г.

Сравнителният анализ на продажбите през месец май тази година в сравнение със същия месец на предходната година показва, че количествата български плодове и зеленчуци са по-малки от предходната година. Изключение правят българските краставици, чиито дял през тази година е малко по-голям (9%) в сравнение с предходната година, както и предлагането на български чесън е с 3% над това от миналата година. *фигура 50*

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

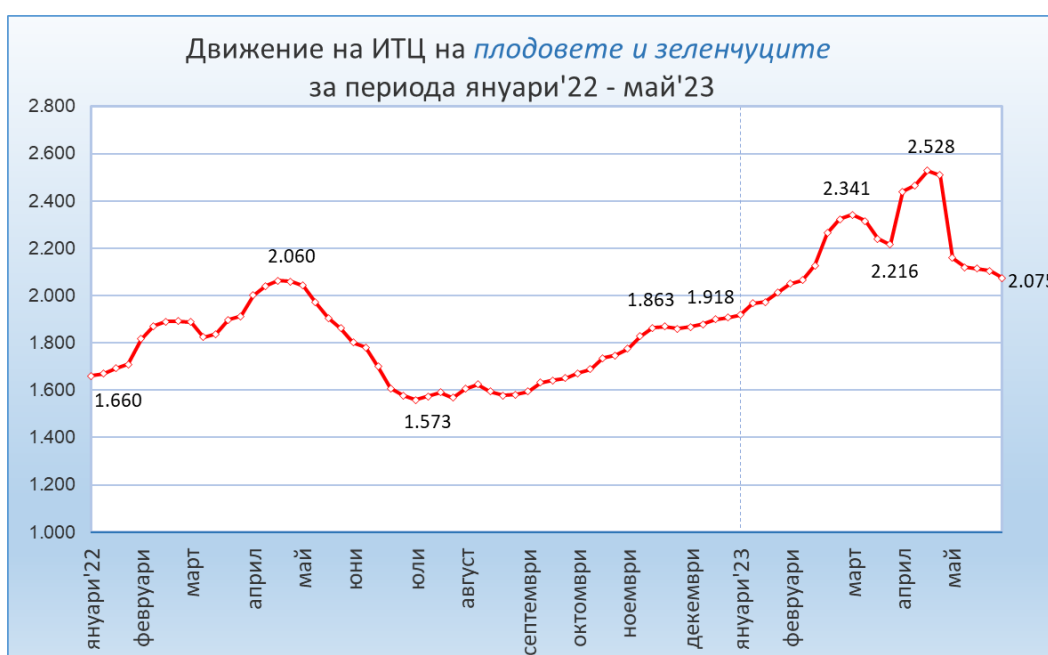
Движението на кривата на ИТЦ¹³ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през миналата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

¹³ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

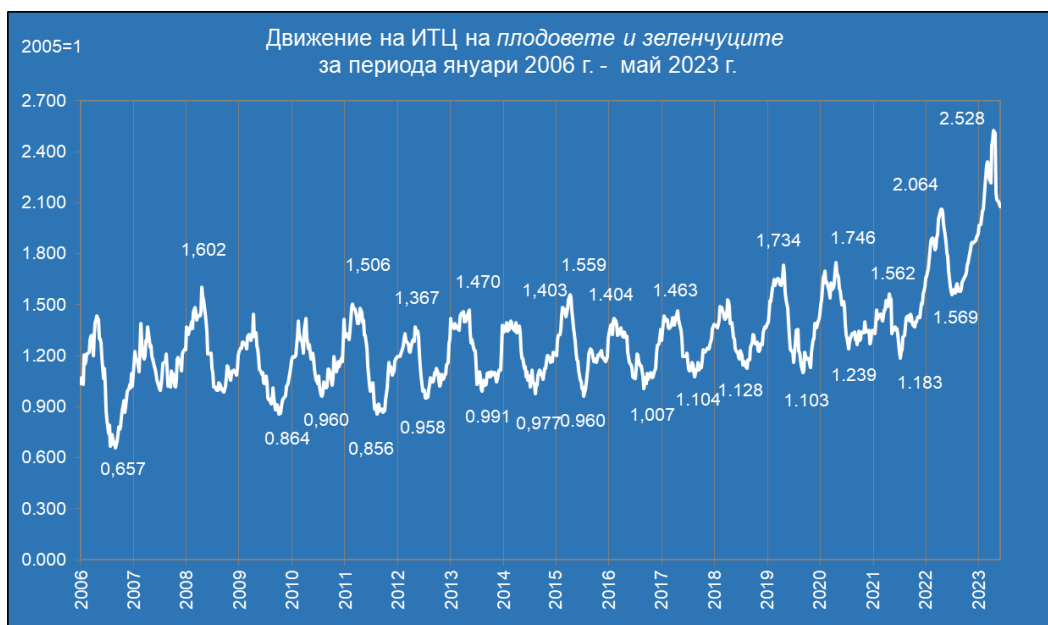
В началото на месец май 2023 г. кривата стартира от ниво 2,159 пункта, като е значително под нивото от последната седмица на предходния месец. През следващите седмици стойностите продължават да падат и в края на месеца стъпват на ниво от 2,075 пункта. В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойности са с около 9% по-високи. *фигура 51*

Върху движението на индекса през месеца рефлектира намалението на цените на част от зеленчуците (домати, краставици, картофи ранни, зрял лук).

Нивото от 2,528 достигнато през третата седмица на април е най-високото от началото на годината и е пиково за целия период на наблюдение на цените на едро на плодове и зеленчуците. *фигура 52*

фигура 51 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – май 2023 г.

фигура 52 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – май 2023 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец май трендовете на цените на плодове и зеленчуците са разнопосочни, като са отчетени както много високи стойности на някои стоки, така и низходящ тренд при други стоки от групата.

Цените на доматиите и краставиците, както българските, така и тези от внос бележат спад в диапазона 5-21% за доматиите и 20-26% за краставиците. С увеличаването на предлаганите количества пресни картофи, тяхната цена пада на месечна база с 32%. Картофите от старата реколта, както и вносните поскъпват с 10-12%. След рязкото покачване на цената на зрелия лук през предходния месец, през месец май се наблюдава известно успокояване на ценовите равнища.

Поскъпване на месечна база от около 30% има при морковите, зелената салата, а българското зеле поскъпва с 13%. Цената на зрелия чесън се задържа около нивото от предходни месец, а цената на вносното зеле и репите отбелязват спад от 5-9%.

През месец май поскъпват ябълките (13%), портокалите (10%), ягодите и гроздето от внос (9-14%). Поевтиняване на месечна база е отчетено при българските ягоди, които са в активен сезон на производство и предлагане, а бананите и лимоните задържат цените си около нивата от предходния месец.

Таблица 9

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с преобладаващо положителни трендове.

Драстичен скок на цената е отчетен при зрелия лук, който за вноския лук е 130%, а за българския надхвърля 200%.

Значително поскъпване има също при картофите (100%) и морковите (90%)

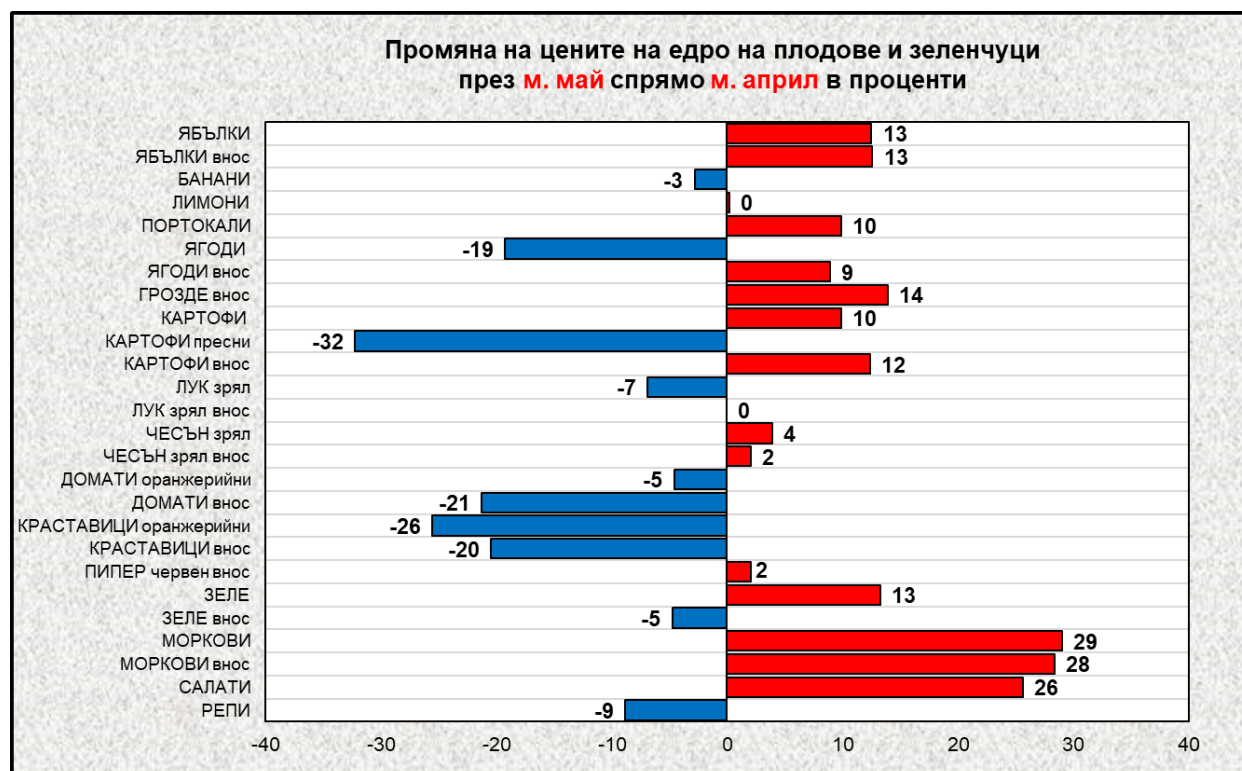
Цените на доматиите и краставиците имат увеличение от около 60%. Поевтиняване на годишна база има само при чесъна (около 10%).

При плодовете също има поскъпване на годишна база, което е в рамките на 10-40%. Цените на ябълките се задържат около нивото от предходната година.

Таблица 9, фигура 54

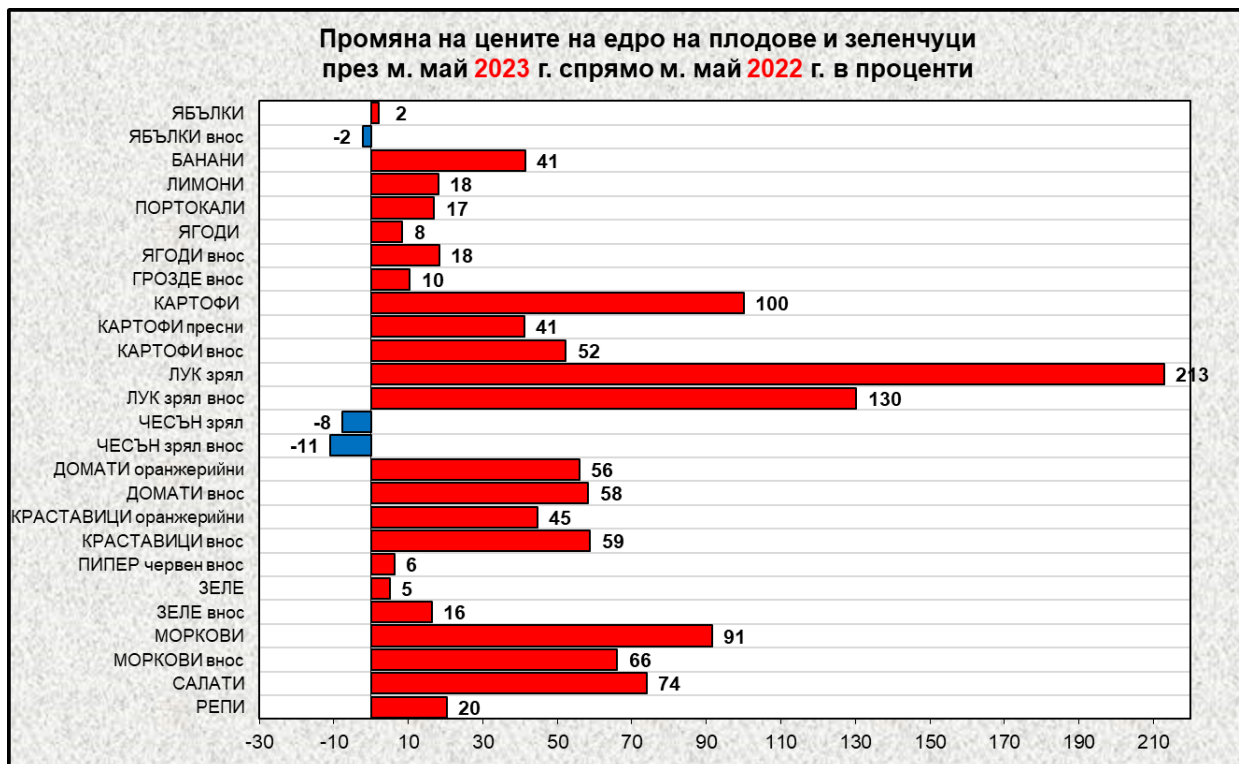
Таблица 9 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за май на месечна, годишна база^{*14}

СТОКА	април'23	май'23			май'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.28	1.44	▲ 13	0.16	1.41	▲ 2	0.03
ЯБЪЛКИ внос	1.59	1.79	▲ 13	0.20	1.83	▼ -2	-0.04
БАНАНИ	3.06	2.97	▼ -3	-0.08	2.10	▲ 41	0.87
ЛИМОНИ	2.29	2.29	▲ 0	0.00	1.94	▲ 18	0.35
ПОРТОКАЛИ	1.82	2.00	▲ 10	0.18	1.71	▲ 17	0.29
ЯГОДИ	6.23	5.03	▼ -19	-1.20	4.64	▲ 8	0.39
ЯГОДИ внос	4.81	5.24	▲ 9	0.43	4.43	▲ 18	0.81
ГРОЗДЕ внос	6.90	7.86	▲ 14	0.96	7.12	▲ 10	0.74
КАРТОФИ	1.29	1.42	▲ 10	0.13	0.71	▲ 100	0.71
КАРТОФИ пресни	3.29	2.23	▼ -32	-1.06	1.58	▲ 41	0.65
КАРТОФИ внос	1.45	1.63	▲ 12	0.18	1.07	▲ 52	0.56
ЛУК зрял	2.62	2.44	▼ -7	-0.18	0.78	▲ 213	1.66
ЛУК зрял внос	2.28	2.28	▲ 0	0.00	0.99	▲ 130	1.29
ЧЕСЪН зрял	4.34	4.51	▲ 4	0.17	4.88	▼ -8	-0.37
ЧЕСЪН зрял внос	3.89	3.97	▲ 2	0.08	4.46	▼ -11	-0.49
ДОМАТИ оранжевийни	3.56	3.40	▼ -5	-0.16	2.18	▲ 56	1.22
ДОМАТИ внос	3.38	2.66	▼ -21	-0.72	1.68	▲ 58	0.98
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	3.96	2.95	▼ -26	-1.01	2.04	▲ 45	0.91
КРАСТАВИЦИ внос	3.16	2.51	▼ -20	-0.65	1.58	▲ 59	0.93
ПИПЕР червен внос	4.32	4.41	▲ 2	0.09	4.15	▲ 6	0.26
ЗЕЛЕ	1.11	1.26	▲ 13	0.15	1.20	▲ 5	0.06
ЗЕЛЕ внос	1.27	1.21	▼ -5	-0.06	1.04	▲ 16	0.17
МОРКОВИ	1.40	1.80	▲ 29	0.41	0.94	▲ 91	0.86
МОРКОВИ внос	1.41	1.81	▲ 28	0.40	1.09	▲ 66	0.72
САЛАТИ	0.96	1.20	▲ 26	0.25	0.69	▲ 74	0.51
РЕПИ	0.91	0.83	▼ -9	-0.08	0.69	▲ 20	0.14

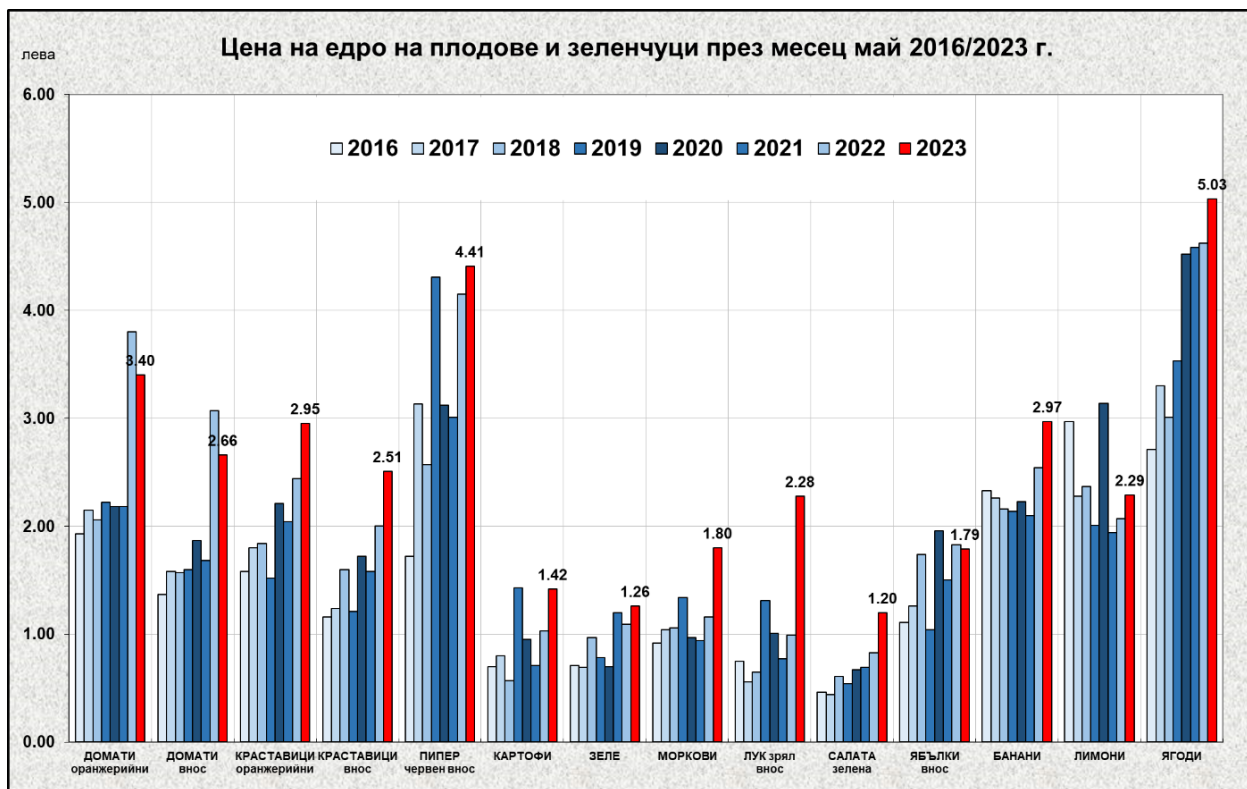
фигура 53 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през май'23 на месечна база

¹⁴ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

фигура 54 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през май'23 на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през май 2016/2023 г.

фигура 55 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през май 2016/2023 г.

Таблица 10 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец май за периода 2016/2023 г.*¹⁵

МАЙ	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР червен внос	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял внос	САЛАТА зелена	ЯБЪЛКИ внос	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ЯГОДИ	стойност на единица продукт
2016	1.93	1.37	1.58	1.16	1.72	0.70	0.71	0.92	0.75	0.46	1.11	2.33	2.97	2.71	20
2017	2.15	1.58	1.80	1.24	3.13	0.80	0.69	1.04	0.56	0.44	1.26	2.26	2.28	3.30	23
2018	2.06	1.57	1.84	1.60	2.57	0.57	0.97	1.06	0.65	0.61	1.74	2.16	2.37	3.01	23
2019	2.22	1.60	1.52	1.21	4.31	1.43	0.78	1.34	1.31	0.54	1.04	2.14	2.01	3.53	25
2020	2.18	1.87	2.21	1.72	3.12	0.95	0.70	0.97	1.01	0.67	1.96	2.23	3.14	4.52	27
2021	2.18	1.68	2.04	1.58	3.01	0.71	1.20	0.94	0.77	0.69	1.50	2.10	1.94	4.58	25
2022	3.80	3.07	2.44	2.00	4.15	1.03	1.09	1.16	0.99	0.83	1.83	2.54	2.07	4.62	32
2023	3.40	2.66	2.95	2.51	4.41	1.42	1.26	1.80	2.28	1.20	1.79	2.97	2.29	5.03	36
Sparklines															

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2023 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2016 – 2023 г.) показва следните тенденции: *Таблица 10, фигура 55*

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. май на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.
- Цените на краставиците, картофите, зелето, морковите и зелената салата минават над нивата от предходните години на периода.
- Изключение от общата тенденция правят цените на домати, които са по-ниски спрямо същия период на миналата година.
- Най-голям ръст през тази година е отчетен при зрелия лук.
- Цените на част от плодовете през май настоящата година също са най-високи (банани и ягоди).
- Цената на ябълките се доближава до нивото от същия месец на 2022 и 2018 година.

¹⁵ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

- През месец май цената на лимоните се доближава до нивата от предходните години. Най-висока стойност е регистрирана през месец май 2020 г.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец май 2023 г. сумата е 36 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 4 пункта (12,5%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г.

Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 16 пункта или 80%. *Таблица 4, фигура 15*

- **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домати, краставиците и картофите по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са в диапазона 46-87%. *Таблица 11, фигура 56*

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Пловдив (3,38 лв./кг), а най-ниските съответно в област София (2,25 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 2,89 лв./кг. В 57% от областите цената е била по-висока от средната, а маржът е 50%. В три области цената е била на нивото на средната.

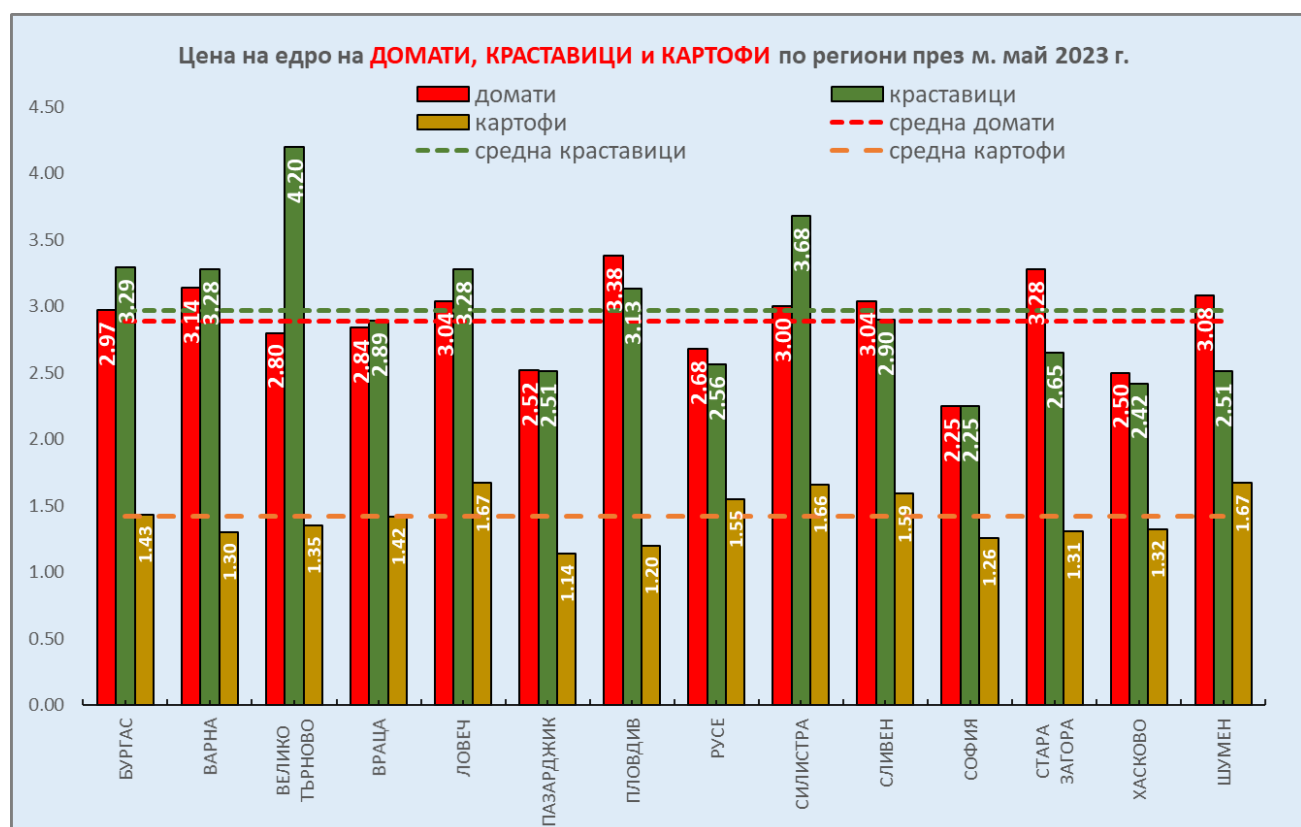
Краставиците са се търгували на най-високи цени във Велико Търново (4,20 лв./кг), а най-ниските цени през май са регистрирани на тържищата в София (2,25 лв./кг). При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,97 лв./кг, в 43% от областите цената е била по-висока, в две области тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните региони е 87%.

Картофите са се търгували на най-високи цени в Ловеч и Шумен (1,67лв.), а най-ниските цени през май са регистрирани на тържищата в Пазарджик (1,14 лв./кг). При средна за страната цена на картофите за месеца 1,42 лв./кг, в 46% от областите цената е била по-висока, в две области тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните области е 46%.

Високите стойности на маржа се дължат на различното качество и различните сортове на зеленчуците, които си търгуват на отделните тържища.

Таблица 11 Цени на едро на зеленчуци по области през май 2023 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	КАРТОФИ	средна картофи	изменение спрямо средната
БУРГАС	2.97	2.89	3	3.29	2.97	11	1.43	1.42	1
ВАРНА	3.14	2.89	9	3.28	2.97	10	1.30	1.42	-8
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	2.80	2.89	-3	4.20	2.97	41	1.35	1.42	-5
ВРАЦА	2.84	2.89	-2	2.89	2.97	-3	1.42	1.42	0
ЛОВЕЧ	3.04	2.89	5	3.28	2.97	10	1.67	1.42	18
ПАЗАРДЖИК	2.52	2.89	-13	2.51	2.97	-15	1.14	1.42	-20
ПЛОВДИВ	3.38	2.89	17	3.13	2.97	5	1.20	1.42	-15
РУСЕ	2.68	2.89	-7	2.56	2.97	-14	1.55	1.42	9
СИЛИСТРА	3.00	2.89	4	3.68	2.97	24	1.66	1.42	17
СЛИВЕН	3.04	2.89	5	2.90	2.97	-2	1.59	1.42	12
СОФИЯ	2.25	2.89	-22	2.25	2.97	-24	1.26	1.42	-11
СТАРА ЗАГОРА	3.28	2.89	13	2.65	2.97	-11	1.31	1.42	-8
ХАСКОВО	2.50	2.89	-13	2.42	2.97	-19	1.32	1.42	-7
ШУМЕН	3.08	2.89	7	2.51	2.97	-15	1.67	1.42	18
Sparklines									

фигура 56 Цени на едро на зеленчуци през м. май 2023 г. по области

¹⁶ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Таблица 12 Цени на едро на плодове по области през май 2023 г.*¹⁷

ОБЛАСТ	ягоди	средна ягоди	изменение прямо средната		БАНАНИ	средна банани	изменение прямо средната		ЯБЪЛКИ	средна ябълки	изменение прямо средната	
БУРГАС		5.39	5.45		-1	2.68	2.91		-8	1.93	1.69	14
ВАРНА		6.20	5.45	14		3.31	2.91	14		1.30	1.69	-23
ВЕЛИКО ТЪРНОВО		6.80	5.45	25		3.30	2.91	13		2.80	1.69	66
ВРАЦА		6.73	5.45	23		2.89	2.91		-1	1.75	1.69	4
ЛОВЕЧ		4.50	5.45		-17	3.13	2.91	8		1.83	1.69	8
ПАЗАРДЖИК		4.88	5.45		-10	2.98	2.91	2		1.42	1.69	-16
ПЛОВДИВ		5.17	5.45		-5	2.00	2.91		-31	1.47	1.69	-13
РУСЕ		5.25	5.45		-4	3.21	2.91	10		1.70	1.69	1
СИЛИСТРА		6.31	5.45	16		3.30	2.91	13		1.71	1.69	1
СЛИВЕН		6.13	5.45	12		3.23	2.91	11		1.30	1.69	-23
СОФИЯ		3.54	5.45		-35	2.90	2.91		0	1.20	1.69	-29
СТАРА ЗАГОРА		5.23	5.45		-4	2.62	2.91		-10	1.39	1.69	-18
ХАСКОВО		4.71	5.45		-14	2.83	2.91		-3	2.00	1.69	18
ШУМЕН		5.45				2.42	2.91		-17	1.91	1.69	13
Sparklines												

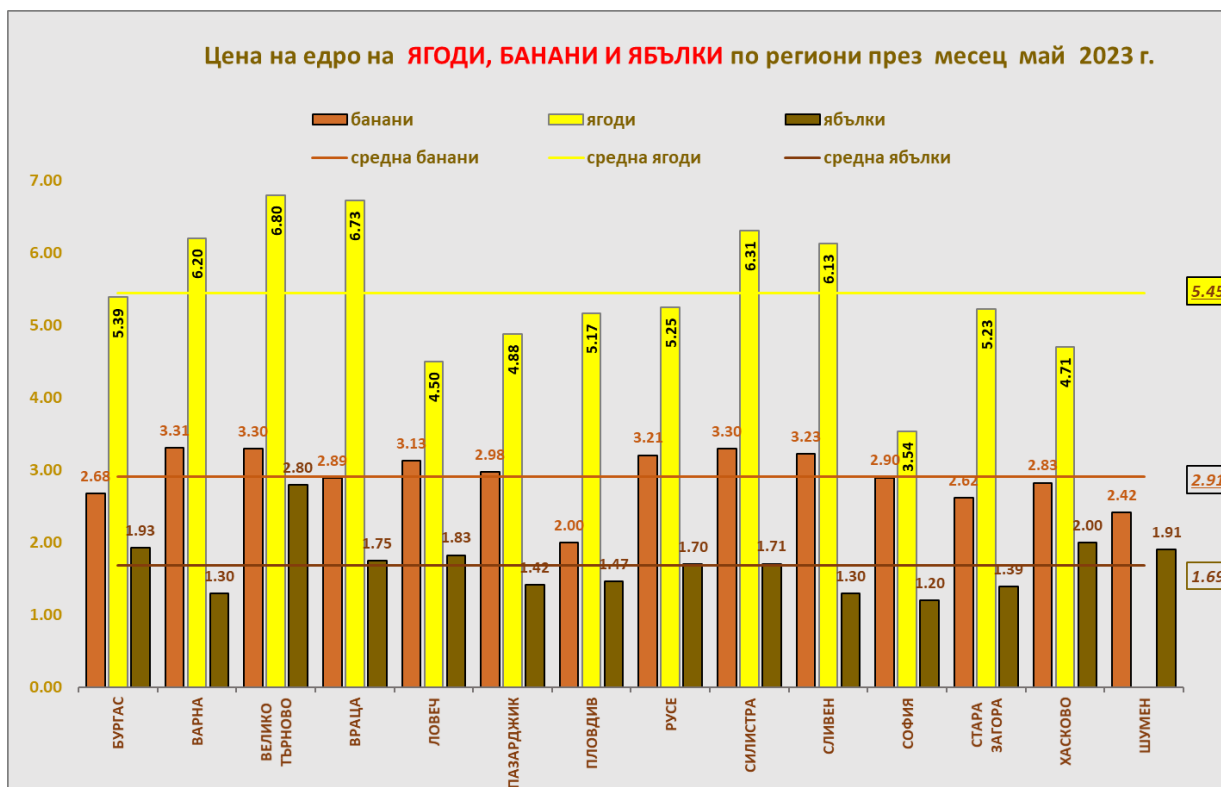
Наблюденията на цените по региони на бананите, ягодите и ябълките показват, че разликите в цените в страната са в интервала 92-133%, като най-големият марж е при цената на ябълките. Таблица 12, фигура 57

При средна цена на ягодите през месеца 5,45 лв./кг, най-високите цени са регистрирани във Велико Търново (6,80 лв.), а минималните съответно са били в София (3,54 лв.). Отклоненията в цените на ягодите в различните региони са 92%, в 38% от областите цената е над средната за страната, а в една област (Бургас) цената е на нивото на средната за страната.

Наблюденията на цените на ябълките по региони през май показват, че при средна цена за месеца 1,69 лв./кг, най-високата стойност е регистрирана на стоковите тържища в област Велико Търново – 2,80 лв./кг, а най-ниска в София – 1,20 лв./кг. В 57% от областите цената е над средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 133%.

Бананите са се търгували през месеца най-скъпо в област Варна (3,31 лв./кг), а най-евтини са били в област Пловдив (2,00 лв./кг), при средна цена на бананите 2,91 лв./кг. В 50% от областите цената е била над средната за страната, а в две области тя се доближава до средната. Отклоненията в цените в различните области е 66%.

¹⁷ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 57 Цени на едро на плодове през май 2023 г. по области

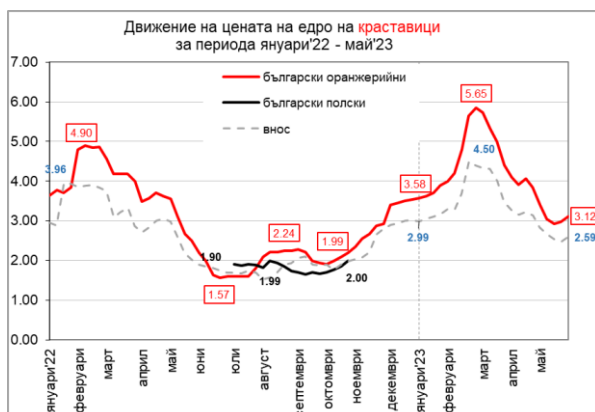
• **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

фигура 58

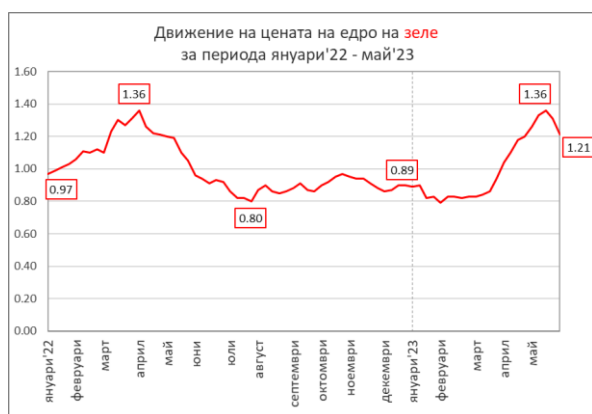
фигура 59

фигура 60

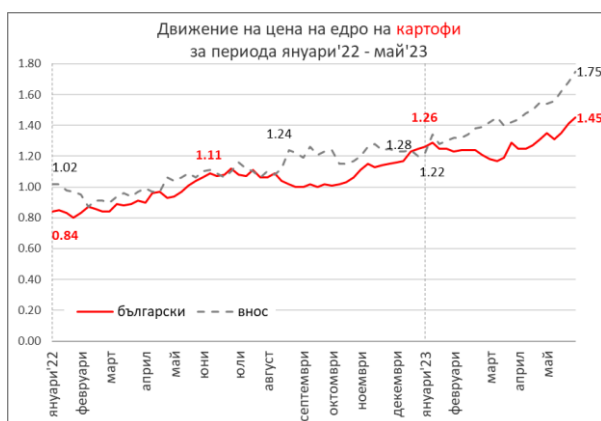
фигура 61

фигура 62

фигура 63

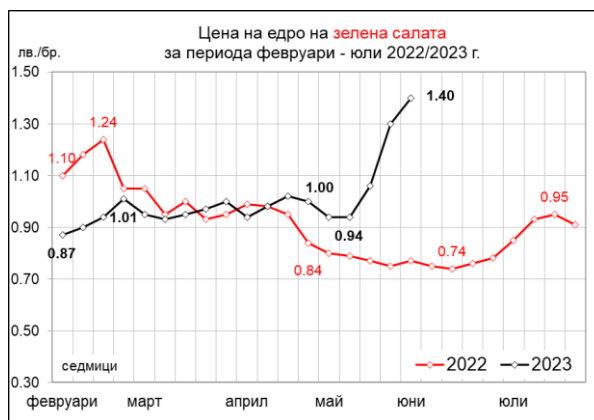
фигура 64

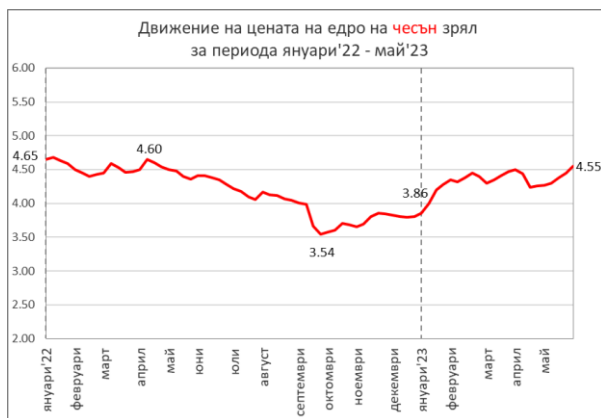
фигура 65

фигура 66

фигура 67

фигура 68

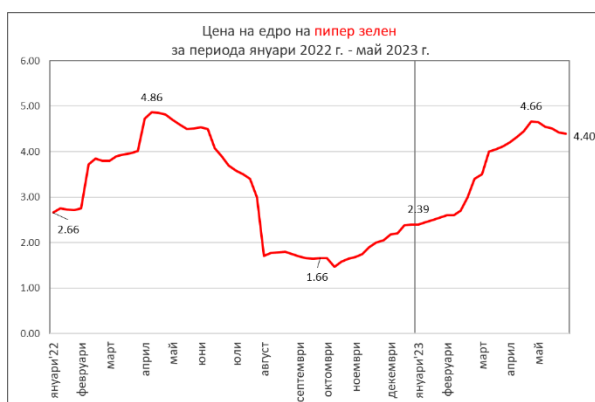
фигура 69

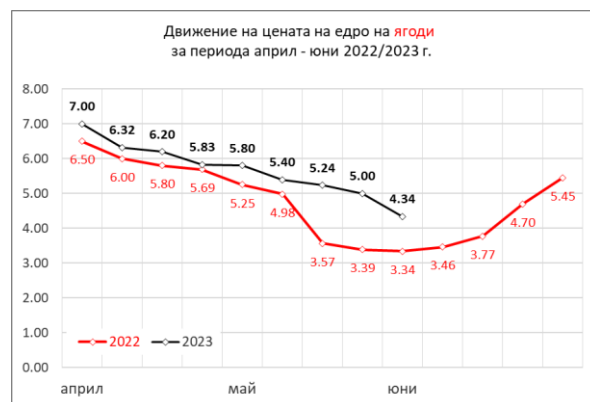
фигура 70

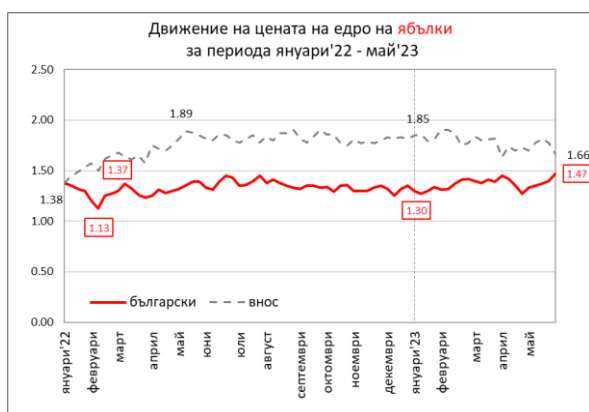
фигура 71

фигура 72

фигура 73

фигура 74

фигура 75

фигура 76

фигура 77

фигура 78

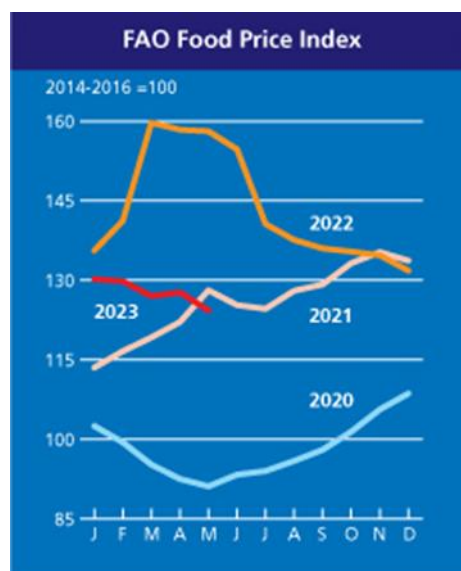
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁸

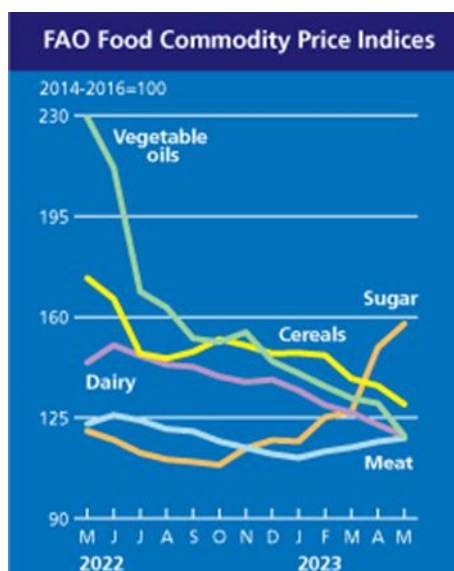
През май 2023 г. кривата на **Индекса на цените на храните**¹⁹ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) отново прие низходящ тренд. *фигура 81*

Таблица 13 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към май 2023 г. ^{*20}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.2	113.9	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	158.1	122.9	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.7	125.9	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.6	124.1	146.5	147.3	168.8	112.8
2022-08	137.6	121.1	143.4	145.6	163.3	110.5
2022-09	136.0	120.3	142.7	147.9	152.6	109.7
2022-10	135.4	116.8	139.3	152.3	151.3	108.6
2022-11	134.7	114.6	137.4	150.1	154.7	114.4
2022-12	131.8	112.4	138.2	147.3	144.6	117.2
2023-01	130.2	111.1	134.5	147.5	140.4	116.8
2023-02	129.8	113.3	129.4	146.7	135.9	125.2
2023-03	127.0	114.7	126.8	138.6	131.8	127.0
2023-04	127.7	116.7	122.6	136.1	130.0	149.4
2023-05	124.3	117.9	118.7	129.7	118.7	157.6

фигура 79 ФАО индекс през май'23

фигура 80 ФАО индекс на храните май'23

¹⁸ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](https://www.fao.org/)

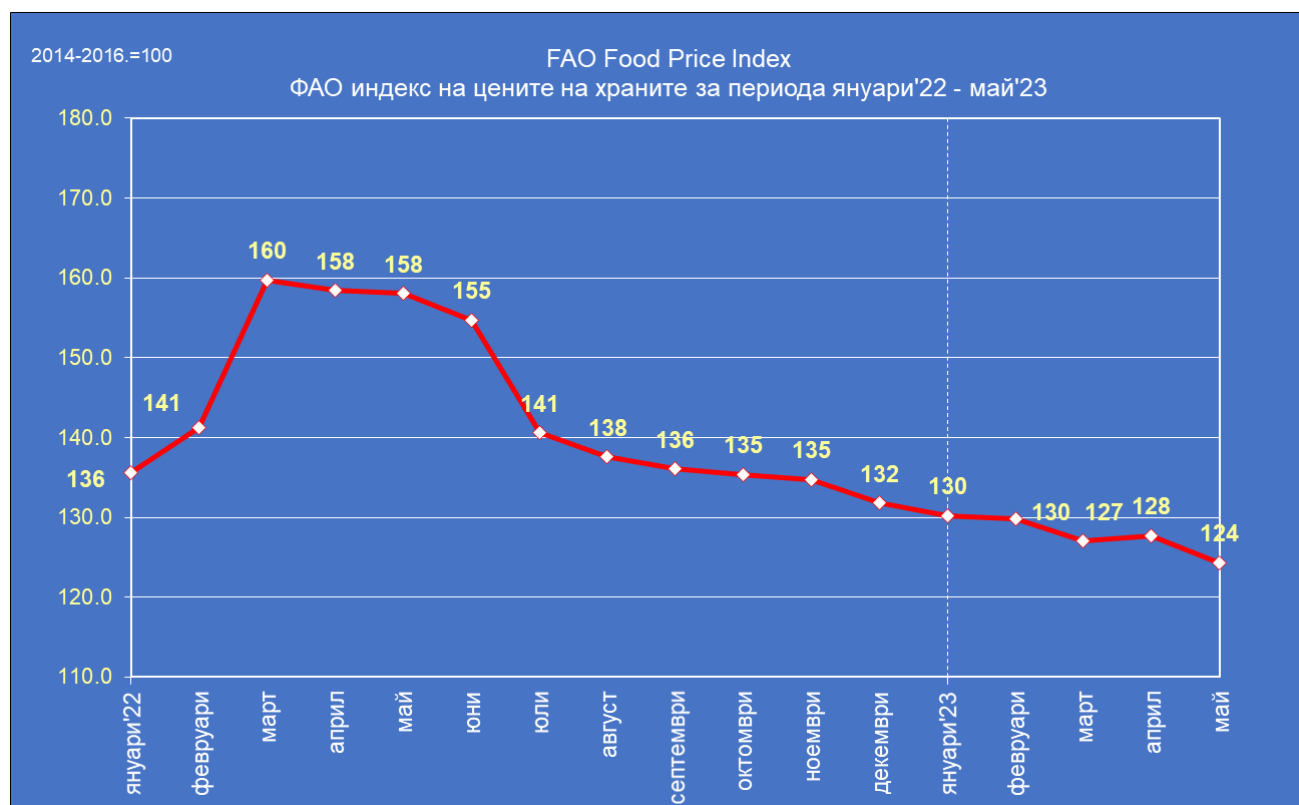
¹⁹ FFPI – FAO Food Price Index

²⁰ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²¹

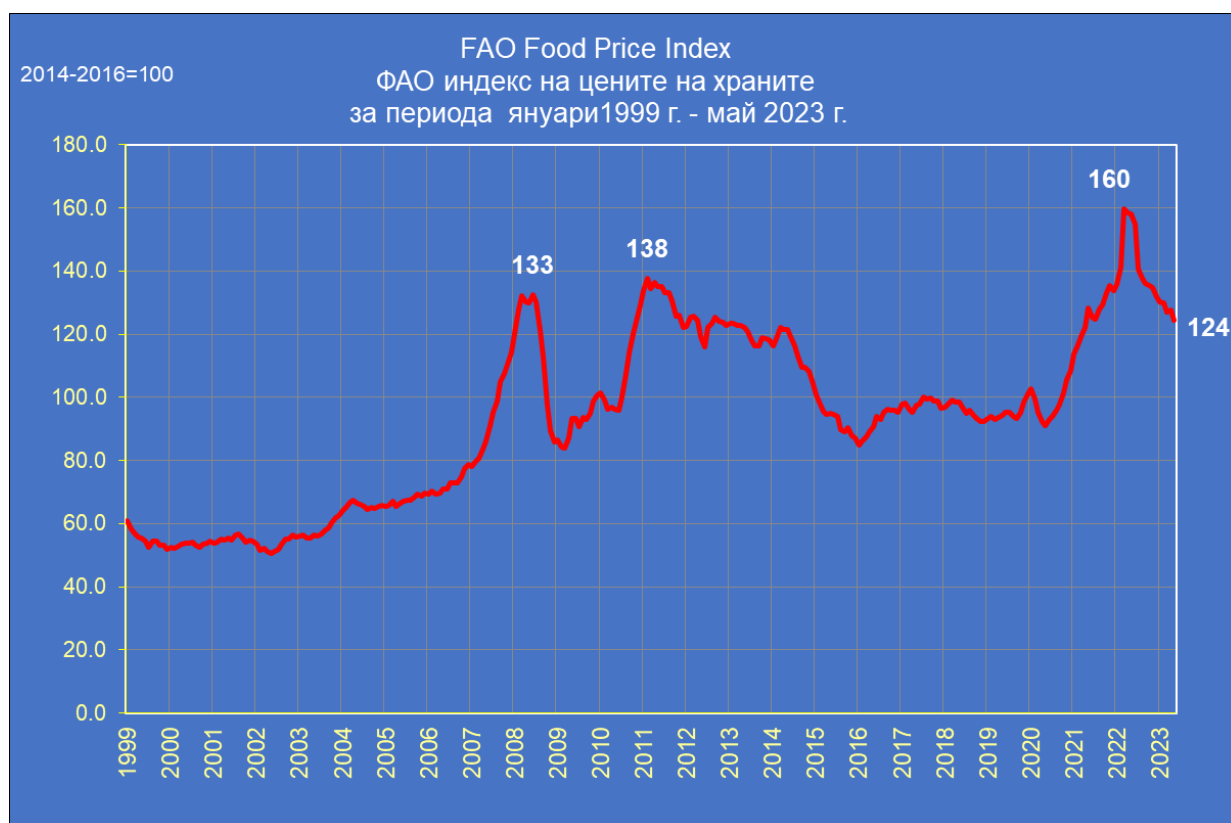
Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през май е 124,3 пункта, като е отбелязан спад от 3,4 пункта (2,6%) спрямо април и е с 35,4 пункта (22,1%) под пиковото ниво, достигнато през март 2022 г.

Регистрираният спад през май се дължи на значителното намаление на стойностите на ценовите индекси на растителните масла, зърнените храни и млечните продукти на фона на известен ръст на стойностите на ценовите индекси на захарта и месото. *Таблица 13, фигура 82, фигура 81*

фигура 81 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – май 2023 г.

²¹ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

фигура 82 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – май 2023 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)²²**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд²³ отразява движението на цените на хранителните стоки²⁴ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в движението на кривите на двата индекса (ФАО и МВФ), но като цяло тенденциите им са сходни.

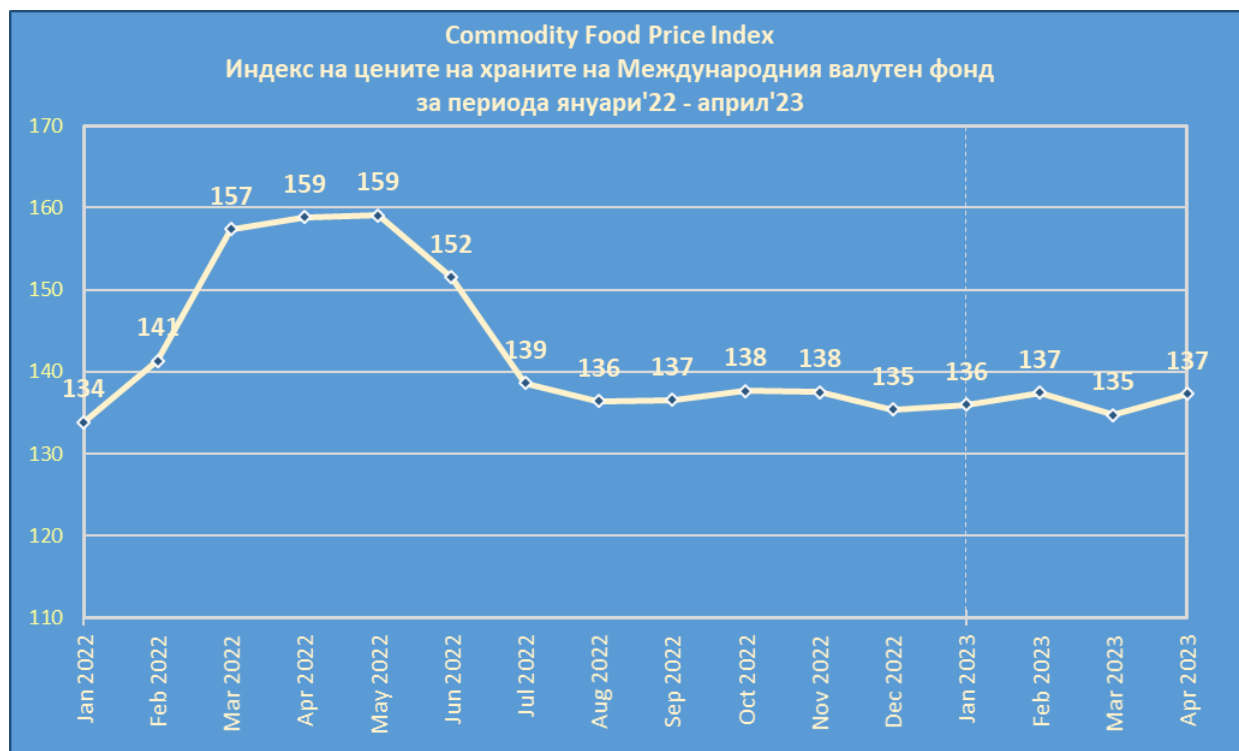
²² Към момента на изготвяне на бюлетина данните за Индекса (Index Mundi) са към месец април 2023 г.

²³ Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi) <https://www.imf.org/en/Home>

²⁴ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Таблица 14 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към април 2023 г. ^{*25}

Commodity Food Price Index - Monthly Price		
Month	Price	Change
Jan 2022	133.82	5%
Feb 2022	141.36	6%
Mar 2022	157.35	11%
Apr 2022	158.87	1%
May 2022	159.04	0%
Jun 2022	151.50	-5%
Jul 2022	138.63	-8%
Aug 2022	136.41	-2%
Sep 2022	136.57	0%
Oct 2022	137.69	1%
Nov 2022	137.51	0%
Dec 2022	135.39	-2%
Jan 2023	136.00	0%
Feb 2023	137.47	1%
Mar 2023	134.76	-2%
Apr 2023	137.29	2%

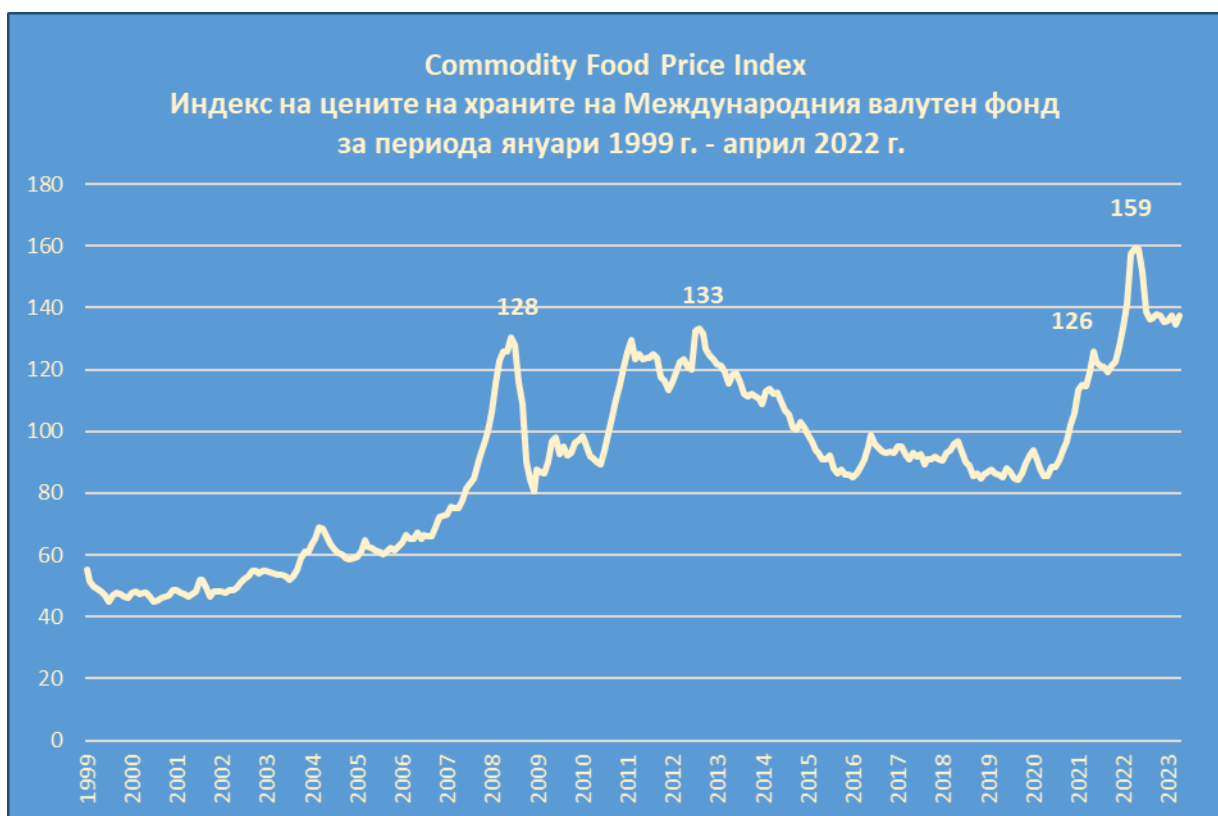

фигура 83 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'22 – април'23

²⁵ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец

През м. април стойността на този индекс е 137,29 пункта, като бележи лек ръст спрямо нивото от предходния месец и се доближава до стойността му от месец февруари. През месец април индексът се е понижил на годишна база с 22 пункта (14%).

Най-високите стойности Индексът на цените на храните на МВФ достигна през месец май миналата година, когато наблюдавахме рязко покачване на цените на всички храни. *Таблица 14, фигура 83, фигура 84*

фигура 84 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – април'23

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁶ през май е 129,7 пункта, което е спад от 6,5 пункта (4,8%) спрямо април и 43,9 пункта (25,3%) спрямо стойността от същия месец на миналата година.

На месечна база международните цени на пшеницата намаляват с 3,5%, отразявайки, както добрите перспективи за реколтата за предстоящия сезон 2023-2024 г., така и решението за разширяване на Черноморската инициатива за зърно.

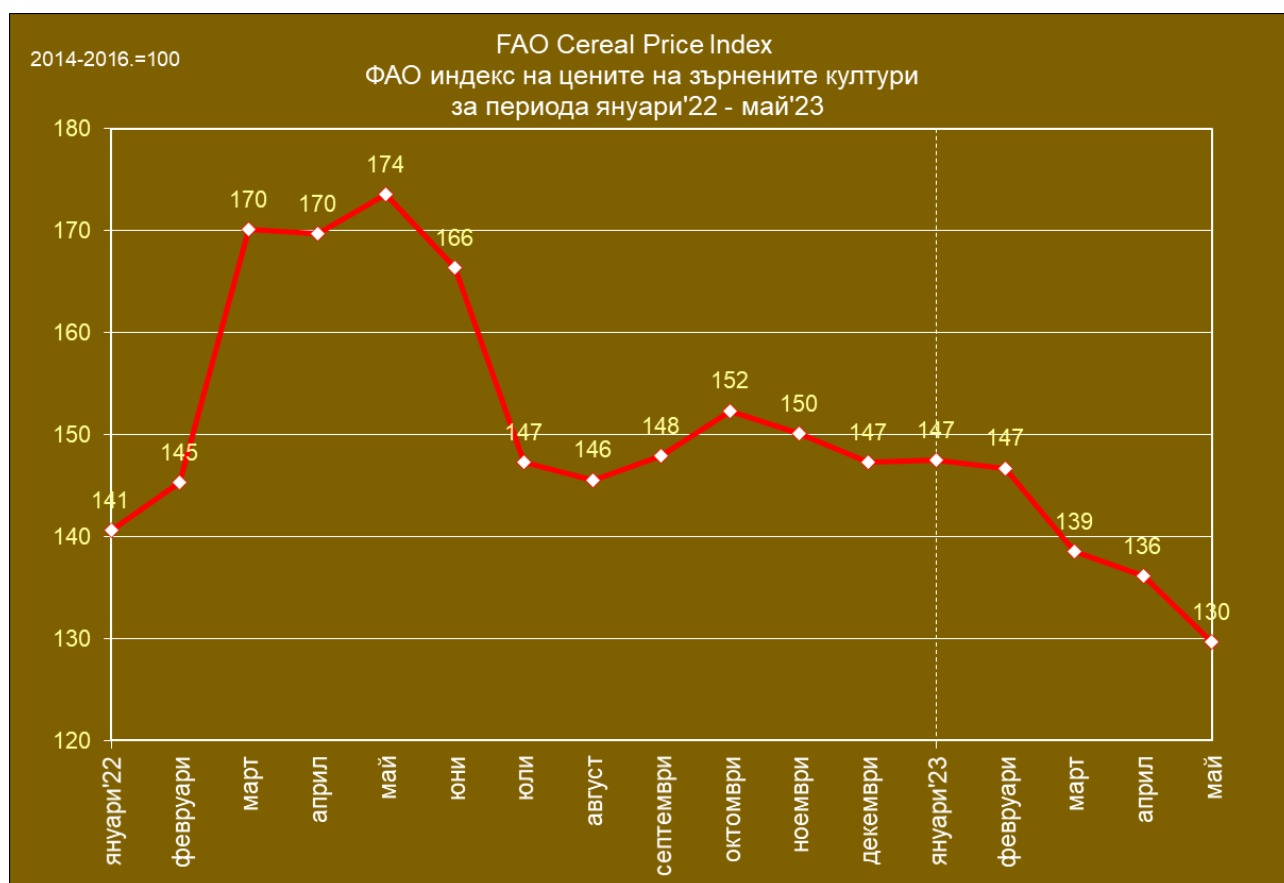
²⁶ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

Световните цени на царевичата падат през май с 9,8%.

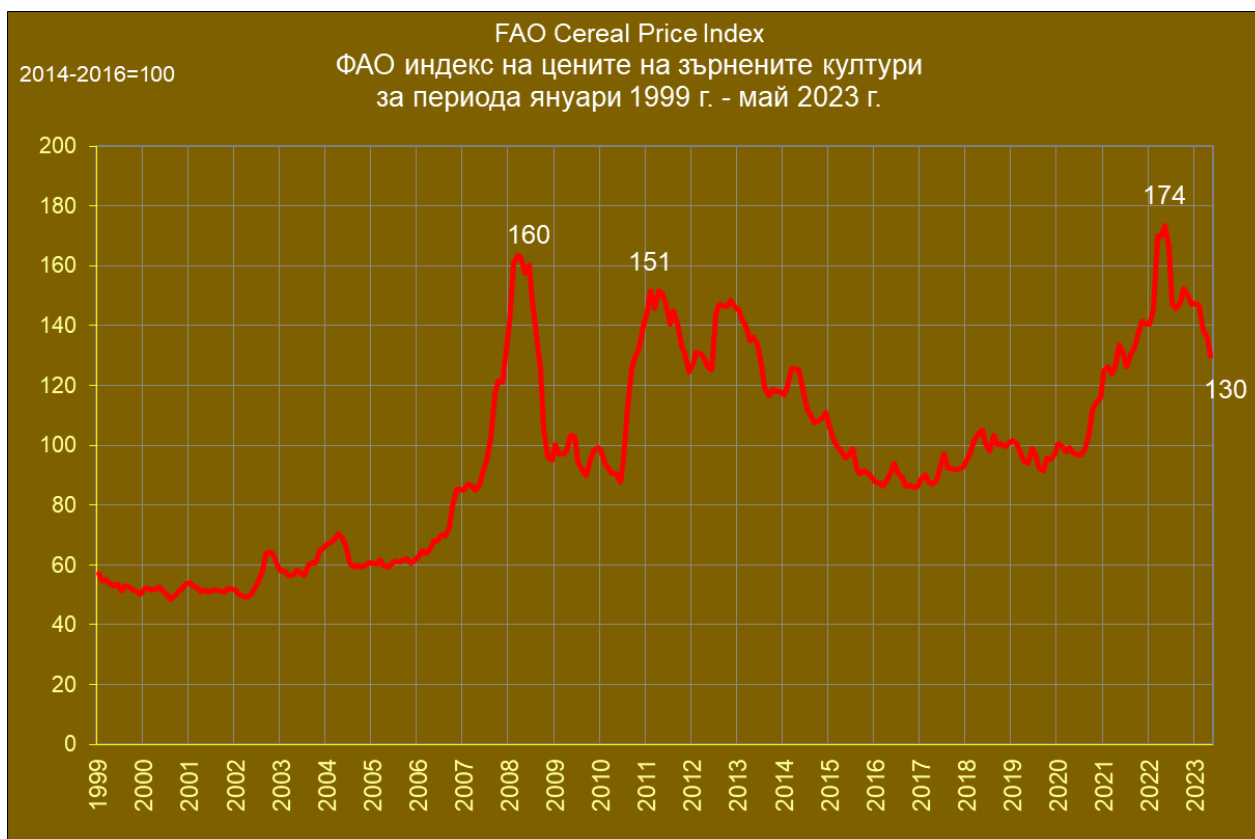
Този спад в цените се дължи, както на благоприятните перспективи за реколтата 2023-2024 г., което поражда надежди за възстановяване на световното предлагане, така и на очаквания растеж на производството в двете основни страни износителки Бразилия и Съединените американски щати.

Забавянето на износа от САЩ и отказът от покупки от Китай също оказват натиск за намаляване на международните цени на царевичата. Слабото търсене на световните пазари на царевича и пшеница води до спад на международните цени на ечемика и соргото съответно с 9,5 и 9,7 процента.

В същото време международните цени на ориза продължават да растат, както поради приключването на предварително сключени договори с купувачи в азиатския регион, така и поради намаляване на предлагането от някои износители, като Виетнам и Пакистан. *фигура 86*

фигура 85 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'22 - май'23

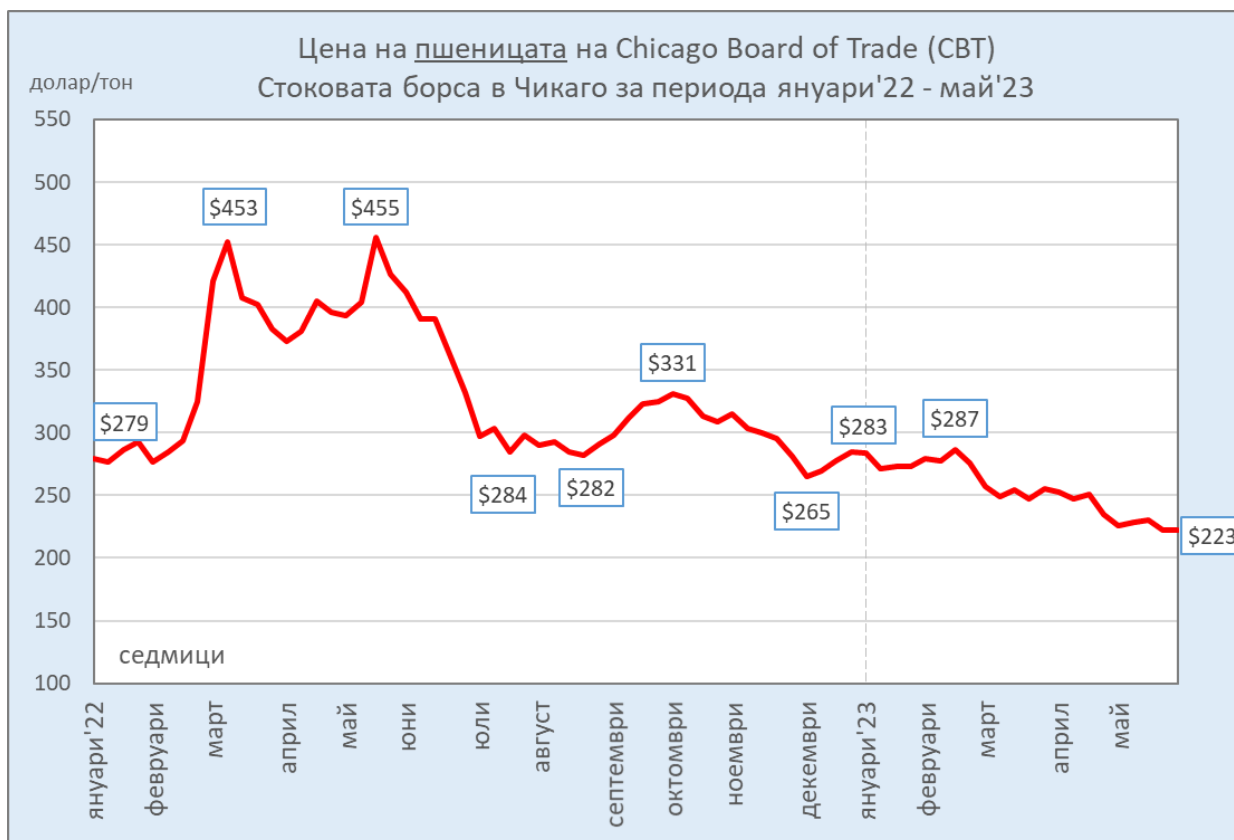
фигура 86 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 – май'23

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²⁷ през м. май стартира от ниво 225 долар/тон. С известни колебания в двете посоки, кривата се движи надолу и се стабилизира в края на месеца на ниво от 223 долара.

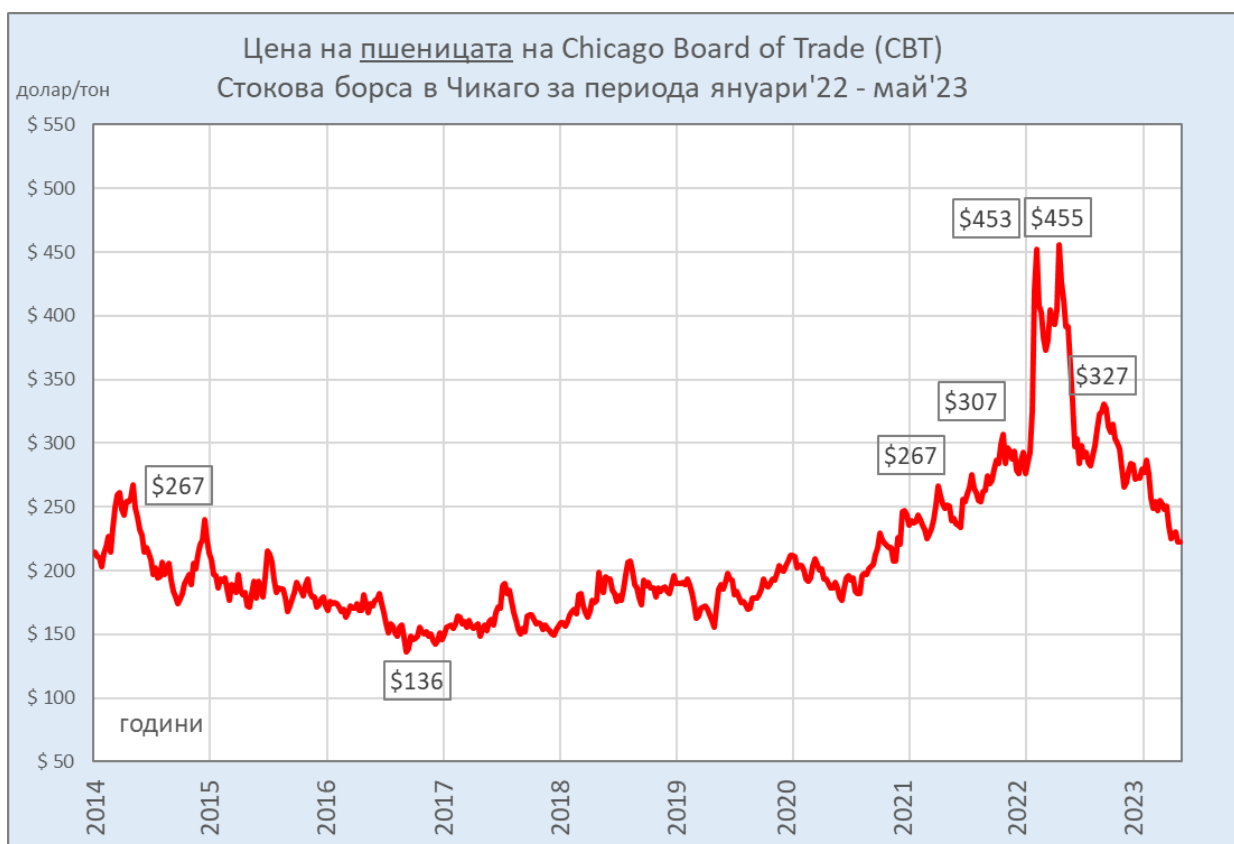
В сравнение със същия период на миналата година, когато бяха достигнати пикови нива на цената от 455 долара, средномесечната цена за месец май тази година е с 194 долара (46%) по-ниска. *фигура 88*

На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г., а пиковите стойности са регистрирани през третата седмица на месец май 2022 г. *фигура 87*

²⁷ <https://www.cmegroup.com/>

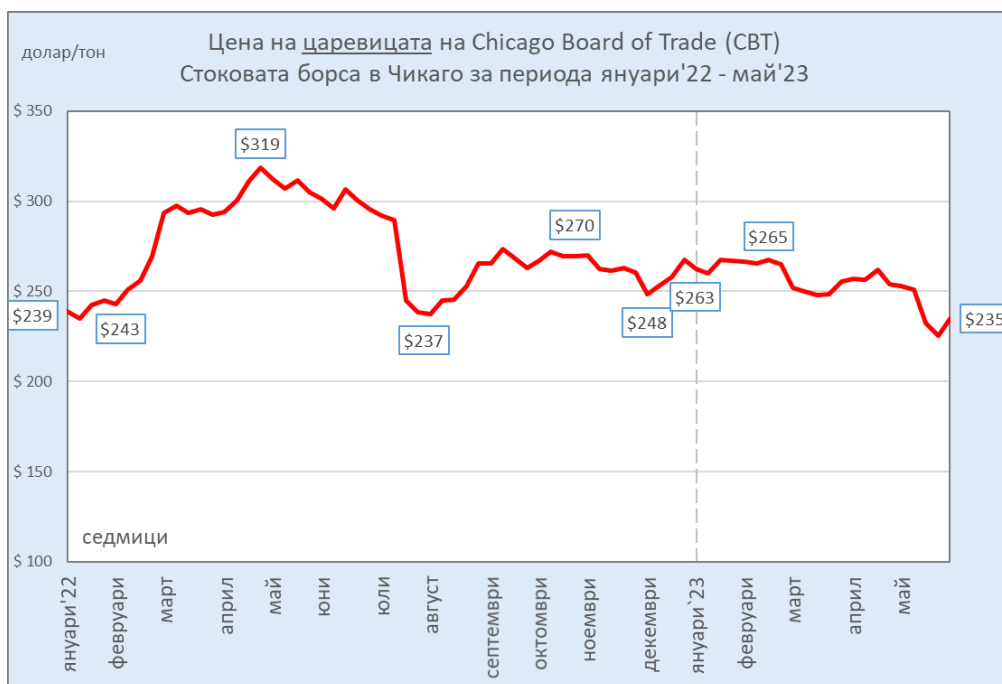

фигура 87 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–май'23

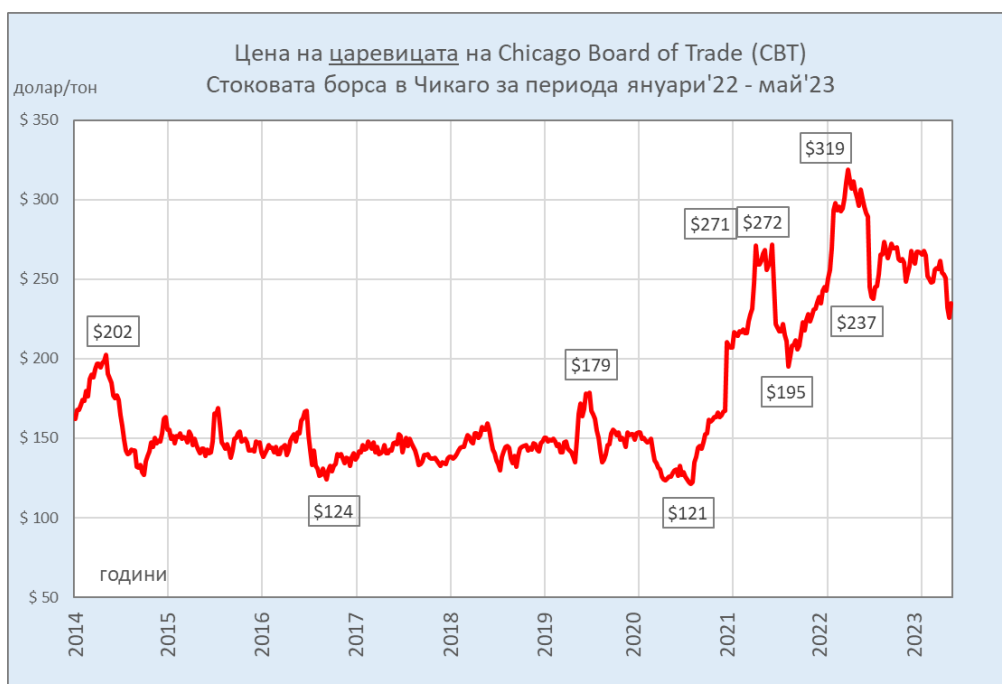

фигура 88 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–май'23

Аналогично на цената на пшеницата и при царевицата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април 2022 година са достигнати нови пикови нива от 319 долара, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските отчетени нива са през лятото на 2020 г. *фигура 90*

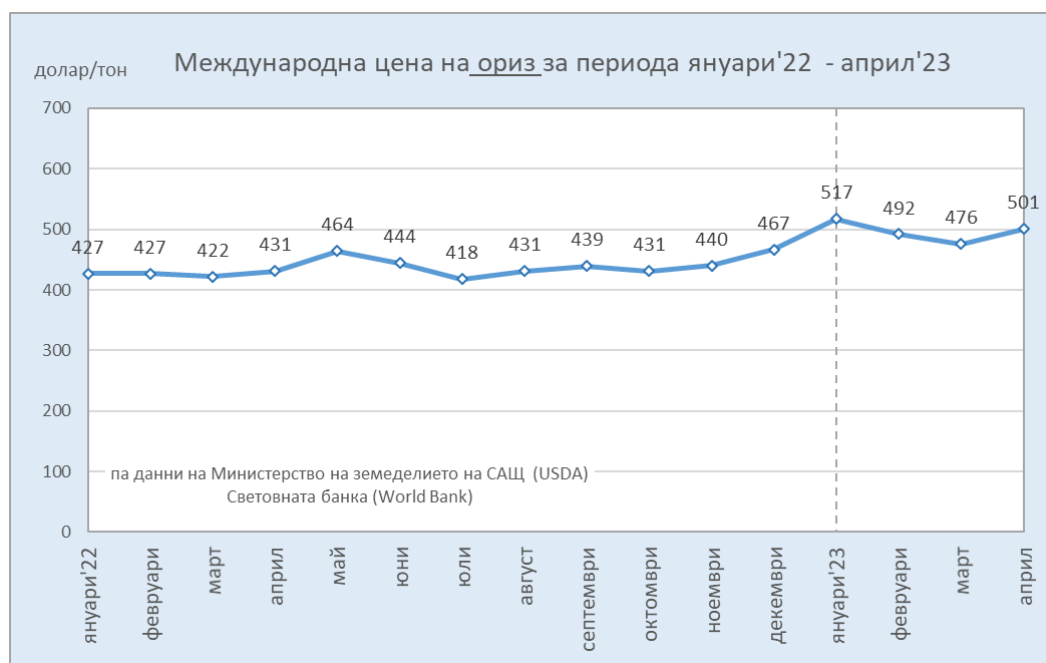
фигура 89 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–май'23

фигура 90 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14–май'23

През месец април²⁸ международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA)²⁹ е 501 долар/тон. Наблюдава се лек ръст спрямо предходните два месеца, като спрямо март покачването на цената е 25 долара (5,2%). На годишна база е отчетен ръст на стойностите от 16% (70 долара). *фигура 91*

Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 долар/тон. *фигура 92*

фигура 91 Международна цена на ориз за периода януари'22 – април'23

фигура 92 Международна цена на ориз за периода януари'99 – април'23

²⁸ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за ориза на USDA са до месец април 2023

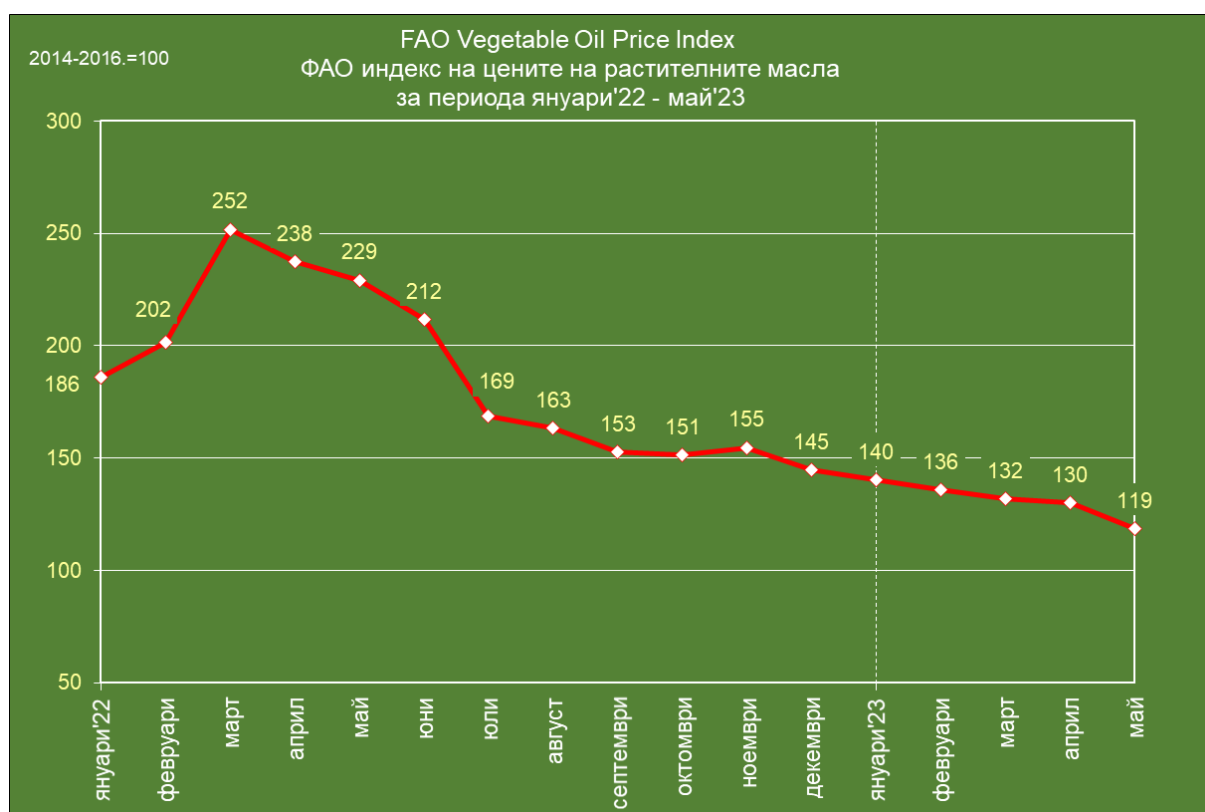
²⁹ <https://www.usda.gov/>

- **Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО³⁰ през май е средно 118,7 пункта, което е спад от 11,3 пункта (8,7%) спрямо предходния месец и 48,2% спрямо същия период на миналата година. Продължаващият спад на стойността на този индекс е отражение на намалението на международните цени на палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масло.

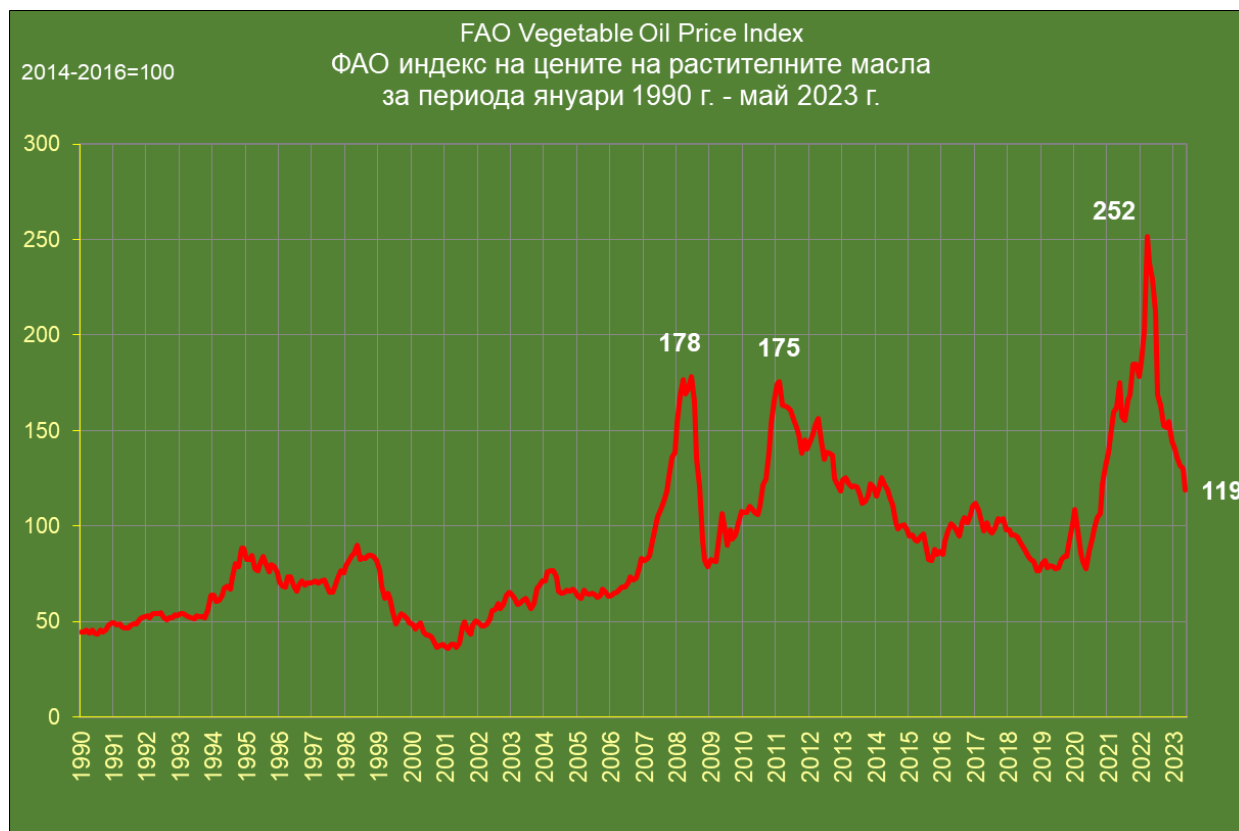
Значителният спад на международните цени на палмовото масло от нивата им през април отразява слабото търсене на внос на фона на очакваното увеличение на производството в основните страни производителки.

В същото време международните цени на соевото масло се понижават за шести пореден месец, движени до голяма степен от добрата реколта от соя в Бразилия. Също така запасите в САЩ са по-високи от очакваното, което се дължи на увеличените доставки на алтернативни фуражи, компенсирани част от търсенето от производителите на биодизел. Международните цени на рапичното и слънчогледовото масло продължават да се понижават на фона на значителното предлагане на световно ниво. *фигура 94*

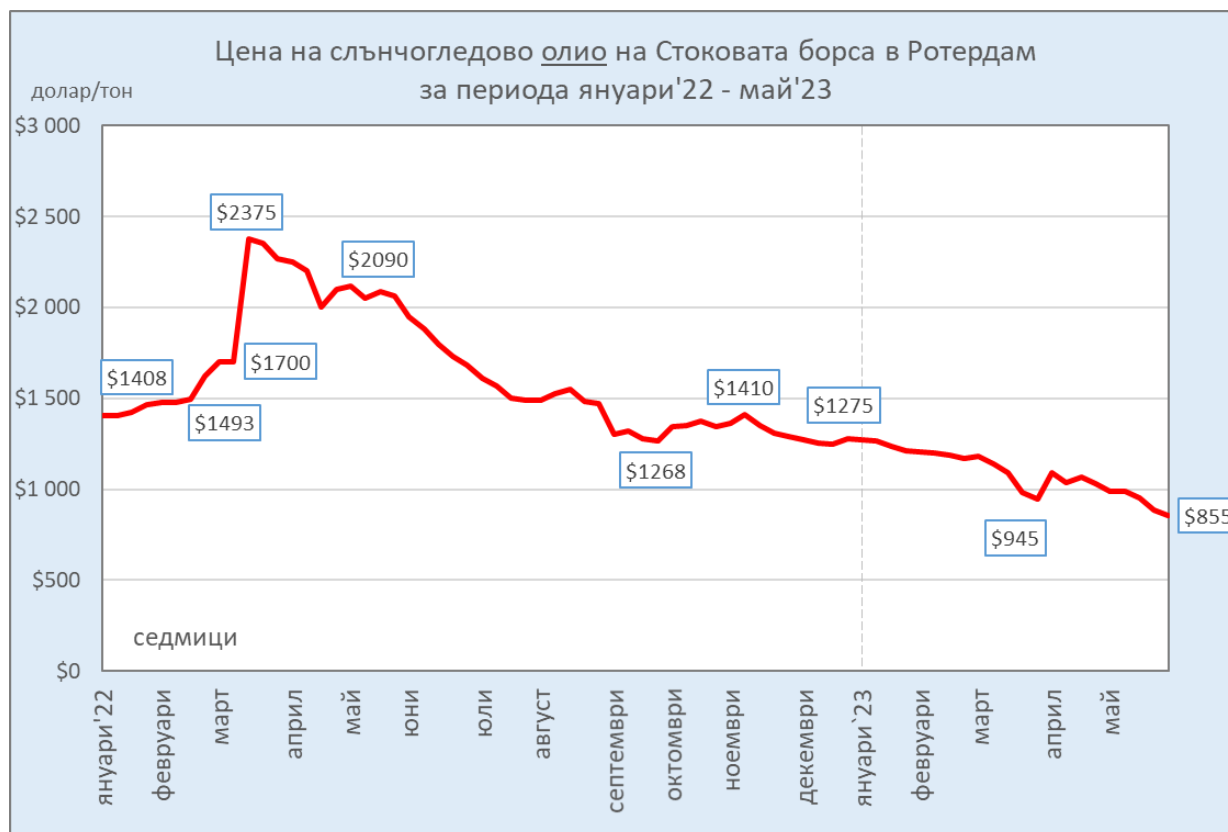

фигура 93 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – май'23

³⁰ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

фигура 94 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – май 2023 г.

фигура 95 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/май'23

В началото на май цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам³¹ тръгва от ниво 990 долара. През следващите седмици се запазва низходящият тренд от предходните месеци. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 855 долара и това е най-ниската стойност, регистрирана след пиковите нива от пролетта на миналата година. На годишна база е регистрирано понижение на цената със 1145 долара (55%). *фигура 95*

Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани през месец март 2022 г., като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 96*

фигура 96 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/май'23

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд³², за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив³³.

През април³⁴ цената по тези данни е 1035 долар/тон, като се запазва низходящият тренд, наблюдаван от месец март миналата година, когато беше достигнат исторически пик. Понижението на цената на годишна база е 1241 долара (54,5%). *фигура 97*

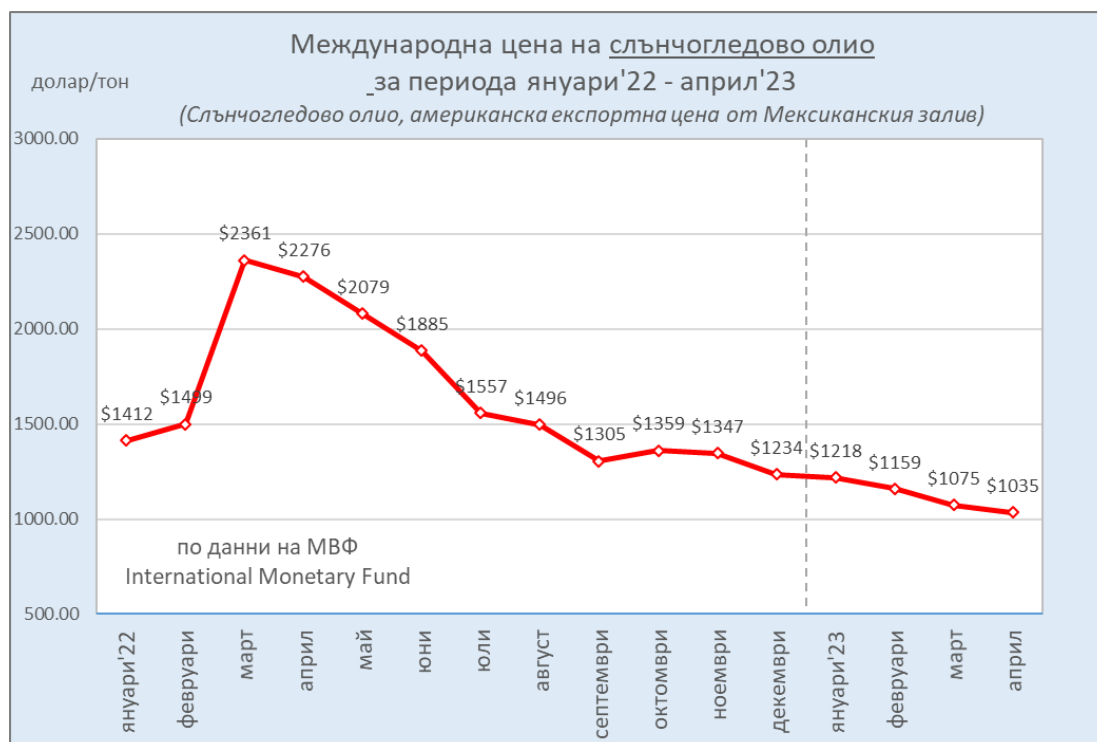
³¹ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

³² [International Monetary Fund](https://www.imf.org/)

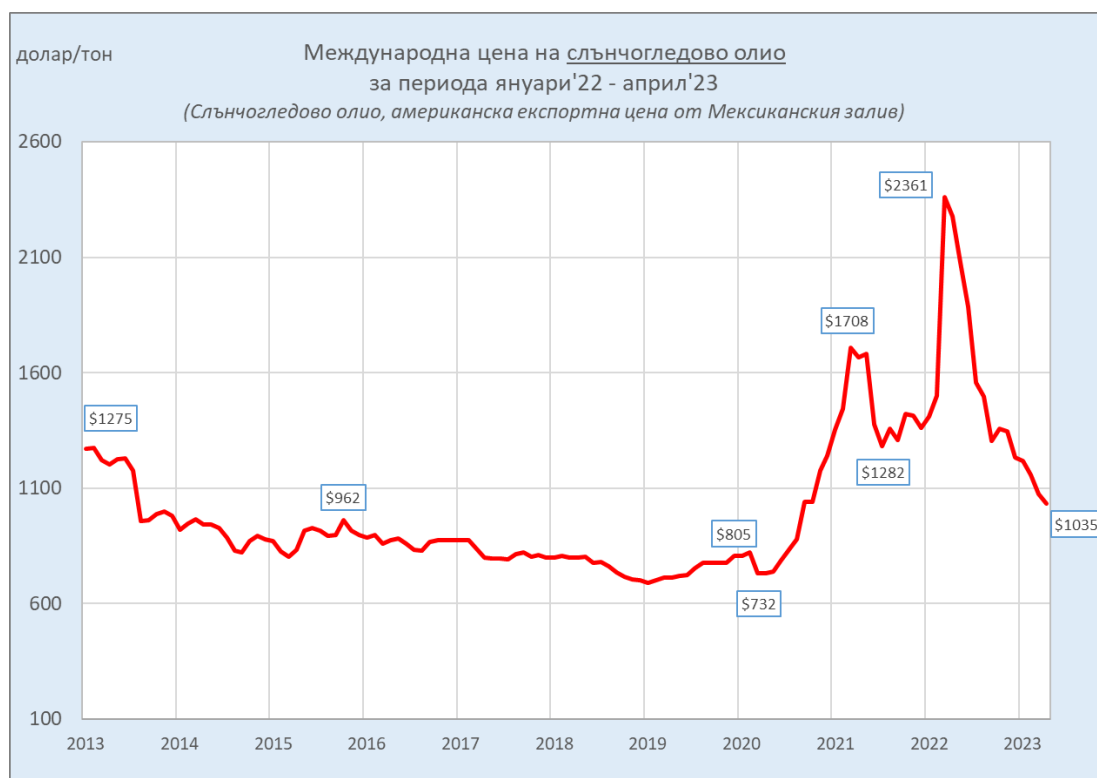
³³ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

³⁴ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за олиото на МВФ са до месец април 2023 г.

Пиковите стойности, достигнати през март 2022 г. от 2361 долар/тон са най-високите за последните девет години. Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 долар/тон. *фигура 98*

фигура 97 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'22 – април'23

фигура 98 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – април'23

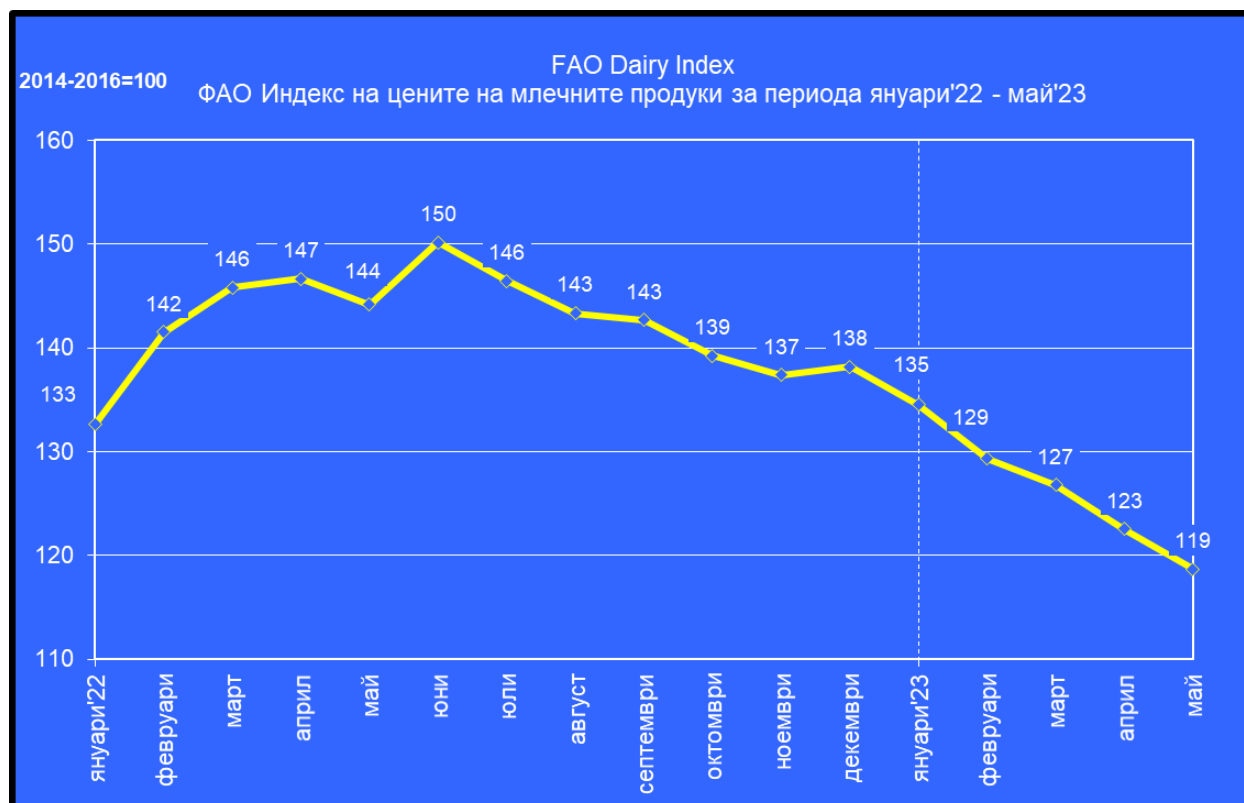
- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³⁵ през май е 118,7 пункта, което е спад от 3,9 пункта (3,2%) спрямо април и е с 25,5 пункта (17,7%) под нивото от същия месец на 2022 г.

Регистрираният спад през май се дължи на резкия спад на международните цени на сиренето, главно поради наличието на достатъчно експортно предлагане, включително от запаси, на фона на сезонно високото производство на мляко в Северното полукълбо.

След десет последователни месеца на спад, международните цени на млякото на прах започват да се възстановяват, водени от увеличените покупки от Северна Азия и сезонното намаляване на предлагането на мляко в Океания³⁶.

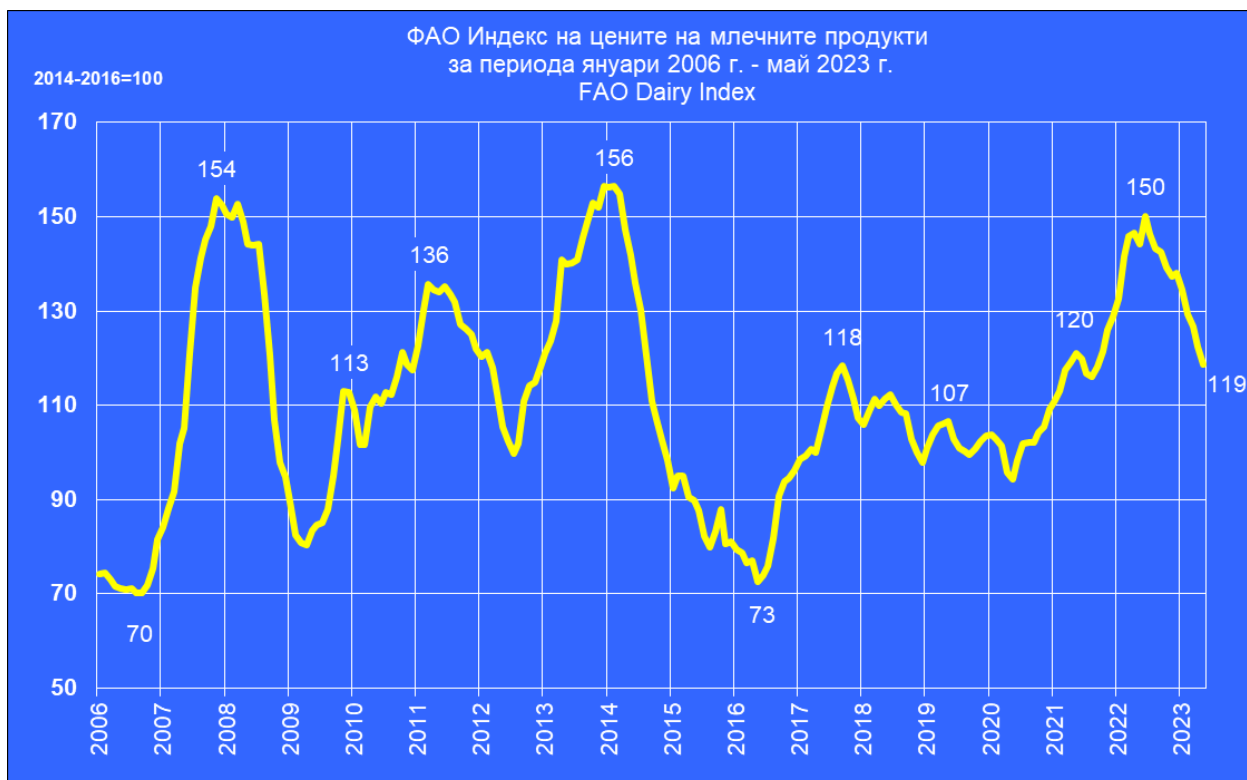
В същото време цените на маслото се повишават незначително. Увеличението на котировките за доставки от Океания, водено от силното търсене от купувачи от Югоизточна Азия и сезонното намаление на предлагането на мляко, е почти напълно компенсирано от спада на европейските цени на фона на силно експортно предлагане. *фигура 99, фигура 100*

фигура 99 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – май'23

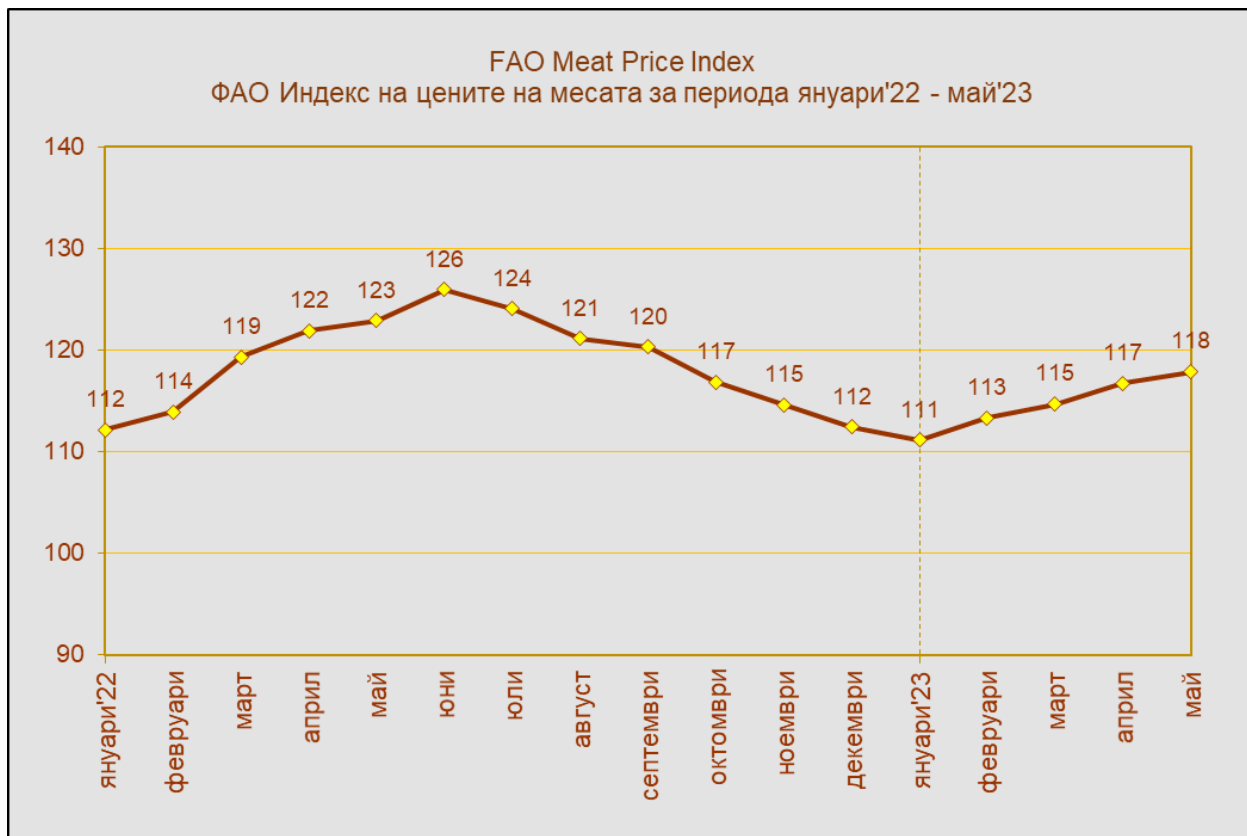
³⁵ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

³⁶ Океания е най-голямата група от острови в света, разположена в западната и централната част на Тихия океан

фигура 100 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – май 2023 г.

- Международни цени на месата**

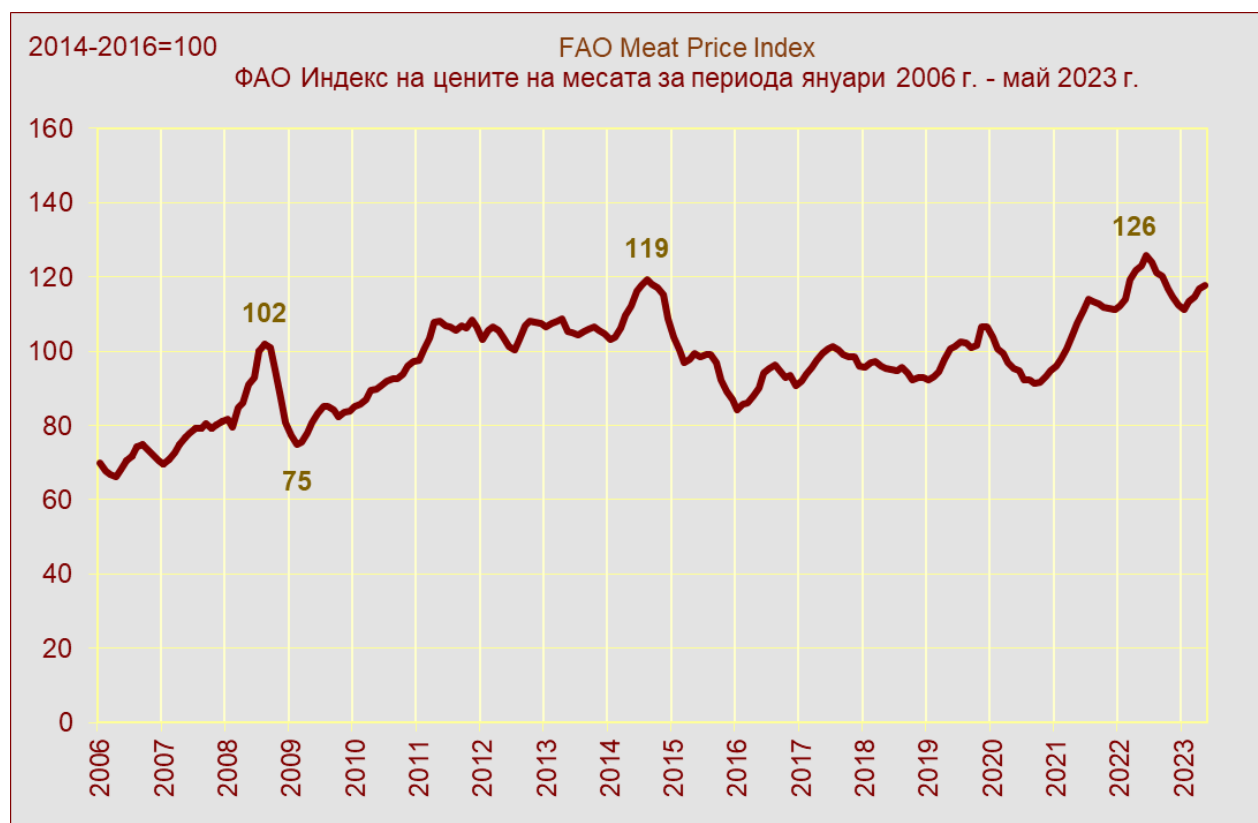

фигура 101 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – май 2023 г

Стойността на Индекса на цените на месото FAO³⁷ през месец май е 117,9 пункта, като е отбелязан ръст от 1,1 пункта (1%) спрямо април. Въпреки, че растежът продължава четвърти пореден месец, стойността му все още е с 5,0 пункта (4,1%) по-ниска спрямо месец май миналата година.

Международните цени на птичето месо се покачват отново през май, водени от продължаващото силно търсене на внос, особено в Азия, и някои опасения относно възможни краткосрочни проблеми с доставките поради големи огнища на птичи грип. Международните цени на говеждото месо се повишават умерено, подкрепени от постоянно високите нива на клане в Австралия на фона на увеличеното глобално търсене на доставки от Бразилия и продължаващото ограничено предлагане в САЩ. Цените на свинското също се повишават леко този месец и възходящата тенденция продължава за четвърти пореден месец. Факторите, които водят до покачването на цента са: ограниченото предлагане, в резултат на нарастващите производствени разходи; разпространението на болести по животните в други страни производителки, а в резултат на това търсенето на доставки от Бразилия е увеличено. В същото време международните цени на овнешкото месо падат на фона на силното експортно предлагане в Океания.

фигура 102

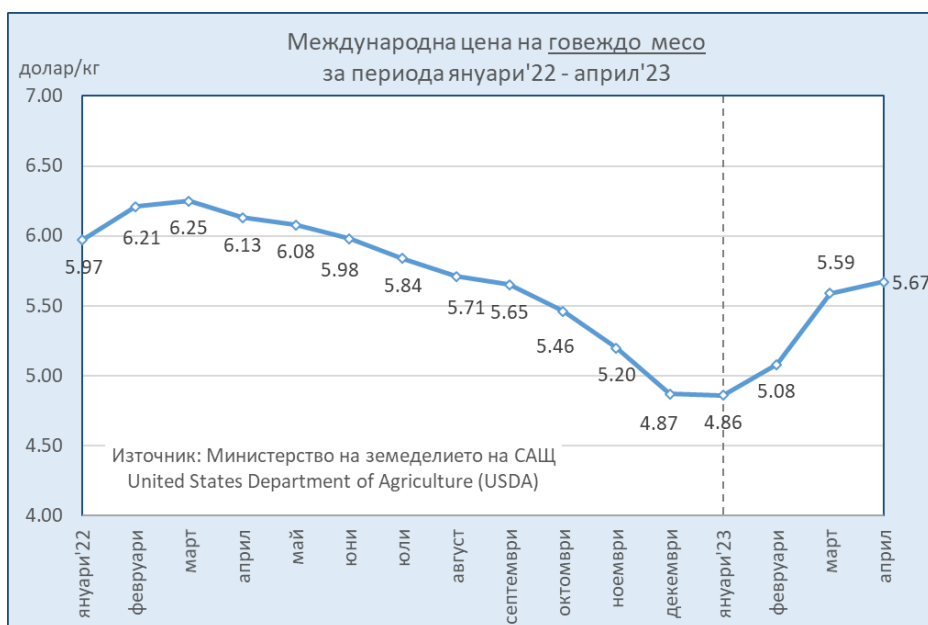

фигура 102 FAO индекс на месата за периода януари 2006 г. – май 2023 г.

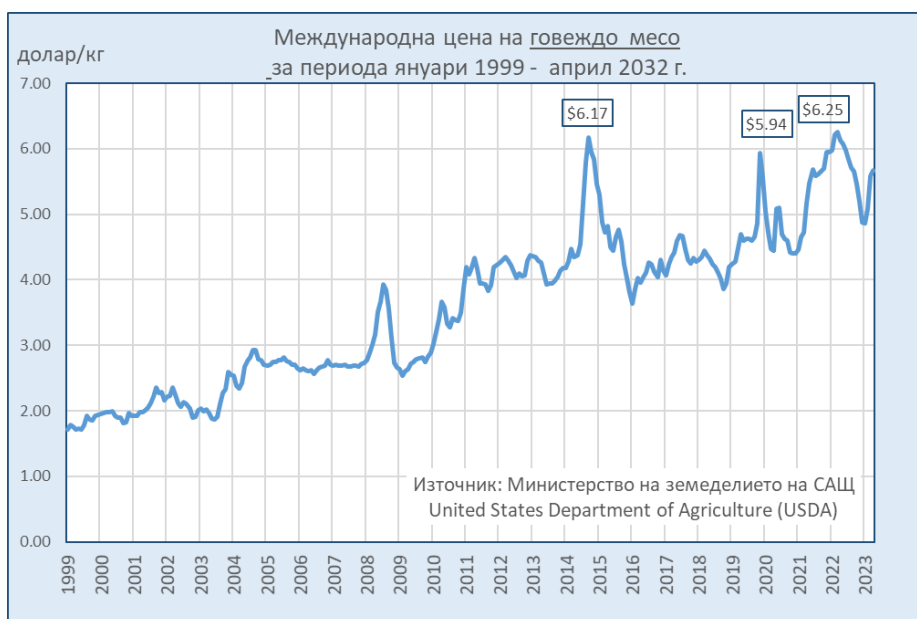
³⁷ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ³⁸ показват стабилизиране на кривата около ниво от 6,20 долар/кг в периода февруари - март 2022 г.³⁹, след което кривата придобива траен и устойчив низходящ тренд. От началото на настоящата година кривата обръща посоката си и стойностите започват да се покачват. През април е отчетена цена от 5,67 долар/кг. Спрямо януари има ръст на стойностите от 16,6% *фигура 103*

При международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (6,17 долар/кг) и през 2022 г. – 6.25 долар/кг. *фигура 104*

фигура 103 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'22 – април'23

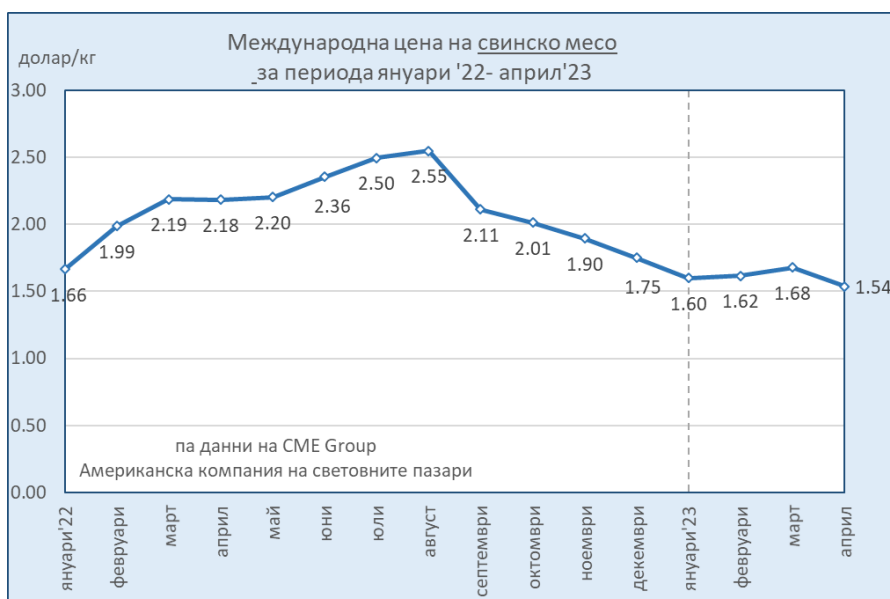
фигура 104 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – април'23

³⁸ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

³⁹ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за говеждото месо на USDA са до месец април 2023 г.

Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group⁴⁰ показват, че от месец юли 2022 г. кривата има низходящ тренд, който се задържа и до края на декември, когато цената е 1,75 долар/кг. През месец януари⁴¹ настоящата година се запазва тенденцията и цената стъпва на 1,60 долар/кг, като е отчетен спад на месечна база от 8.6%. През февруари и март кривата е относително стабилна, с известни колебания нагоре, а през април се наблюдава слаб низходящ тренд и кривата стъпва на ниво от 1,54 долара. през *фигура 105*

Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг. *фигура 106*

фигура 105 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'22/ април'23

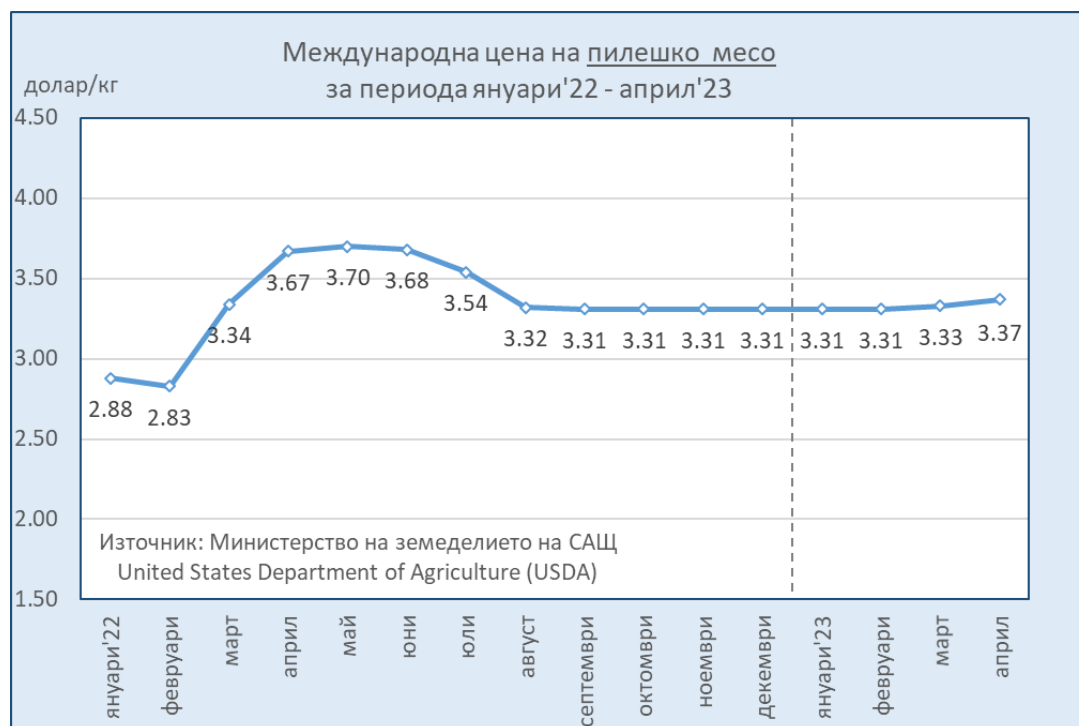
фигура 106 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99 /април'23

⁴⁰ CME Group - американска компания на световните пазари

⁴¹ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за свинското месо на CME Group са до месец април 2023 г.

От месец юли 2022 г. се наблюдава изключително стабилна цена на пилешкото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ.⁴²

През първите три месеца на 2023 г. кривата се задържа на ниво, близко до нивата от предходните месеци – 3,33 долар/кг, а през април е отчетен минимален ръст и цената е 3.37 долар/кг. Цената на пилешкото месо по тези данни е най-висока през месец май 2022 г. и е 3,70 долара/кг. *фигура 107, фигура 108*

фигура 107 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'22 – април'23

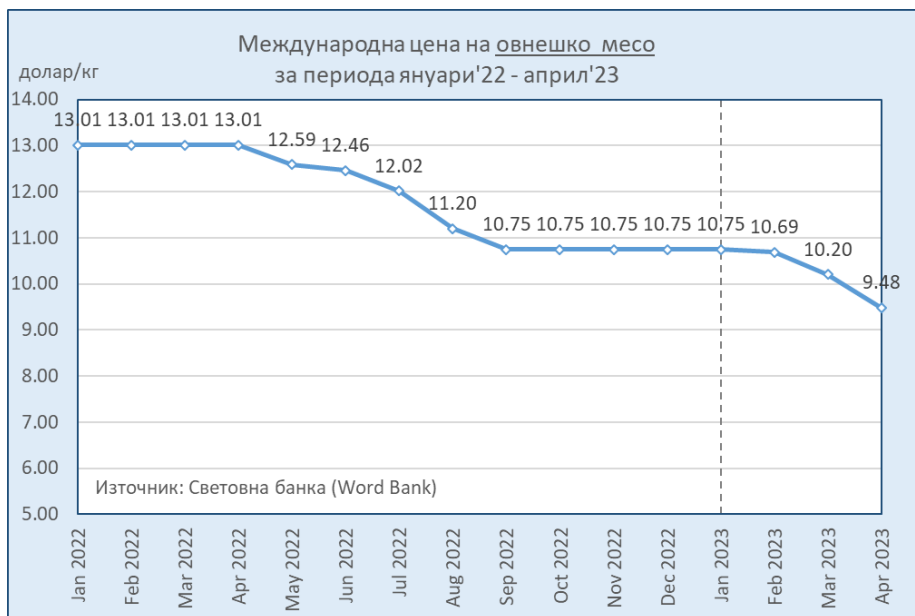

фигура 108 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'99 – април'23

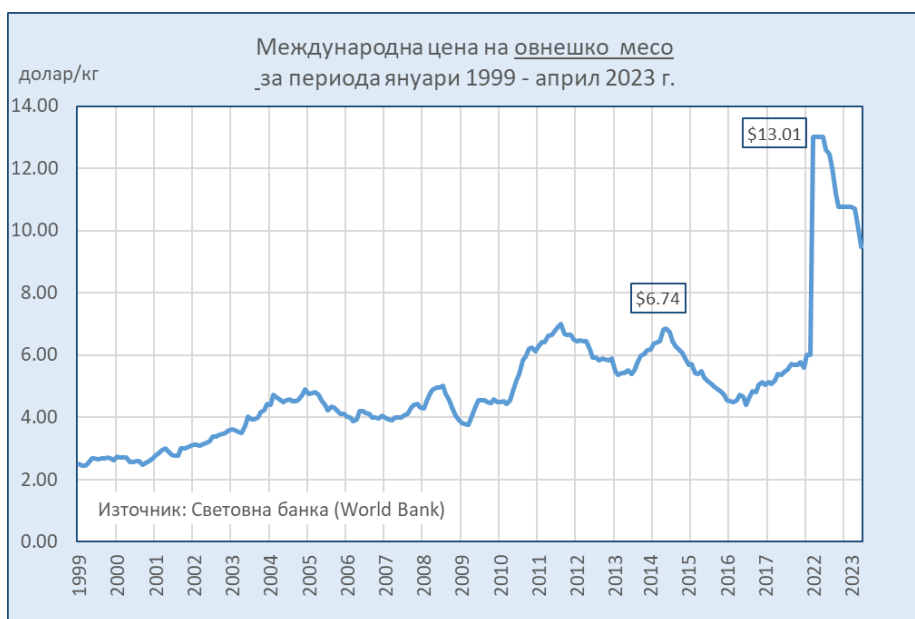
⁴² Към момента на изготвяне на бюлетина данните за месата на USDA са до месец април 2023 г.

Наблюденията на цените на овнешкото месо по данни на Световната банка⁴³ и Журнала за търговия с месо⁴⁴ показват, че през есента и зимата на миналата година цената на овнешкото месо е изключително стабилна и е на ниво от 10,75 долар/кг. От месец февруари 2023 г. цената започва да пада и през месец април⁴⁵ кривата стъпва на ниво от 9,48 долара. Понижението на годишна база на стойностите е 3,53 долара(27%). *фигура 109*

Най-високите регистрирани цени за последните години са през април 2022 г. – 13,01 долар/кг. *фигура 110*

фигура 109 Международна цена на овнешко месо по данни на Word Bank януари'22 – април'23

фигура 110 Международна цена на овнешко месо по данни на Word Bank януари'99 – април'23

⁴³ [Word Bank](#)

⁴⁴ Meat Trade Journal

⁴⁵ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за месата на Word Bank са до април 2023 г.

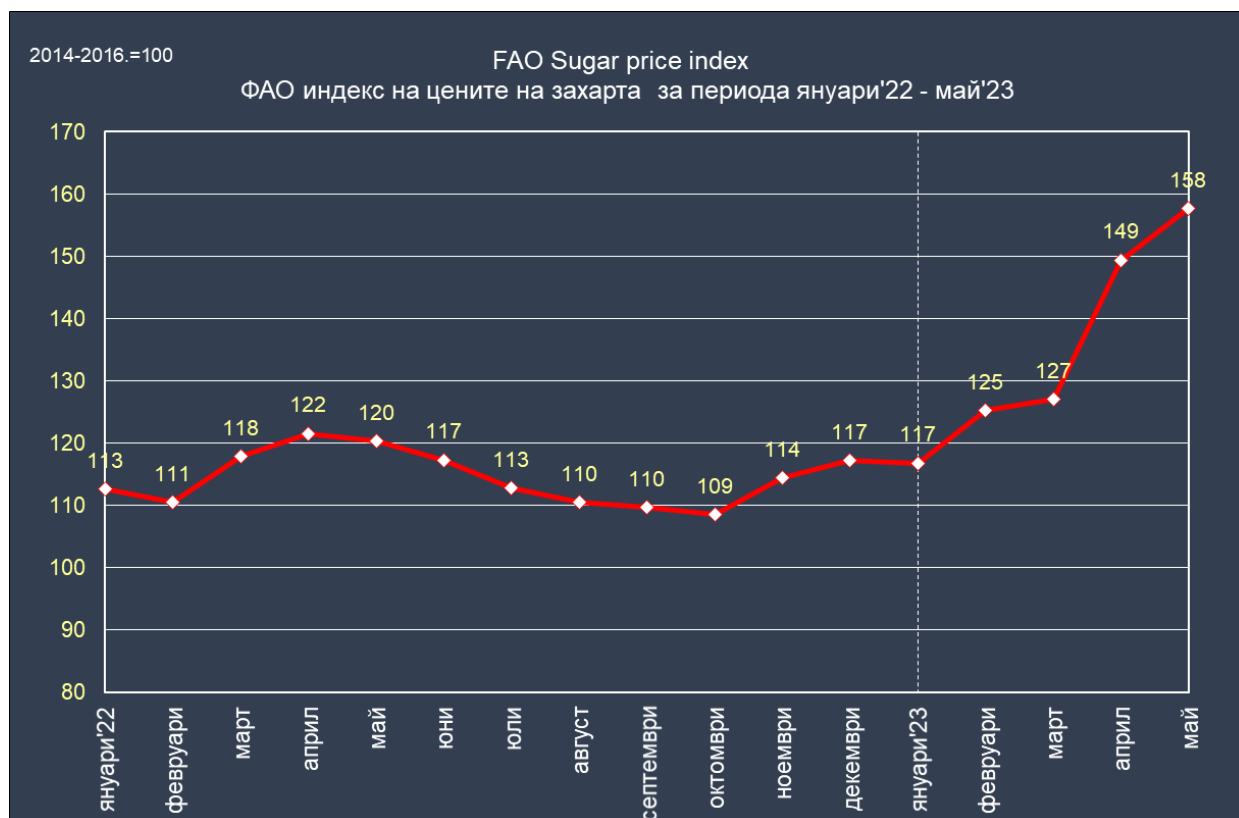
- **Международни цени на захарта**

Индексът на цените на захарта FAO⁴⁶ през май е 157,6 пункта, което е с 8,2 пункта (5,5%) над нивото от април.

Ръстът на този индекс продължава четвърти пореден месец, в резултат на което стойността му е с 37,3 пункта (30,9%) по-висока от същия период на миналата година. Увеличението на международните цени на захарта, регистрирано през май, се дължи на нарастващите опасения, свързани със засилването на феномена Ел Ниньо, което може да засегне реколтата 2023-2024 г.

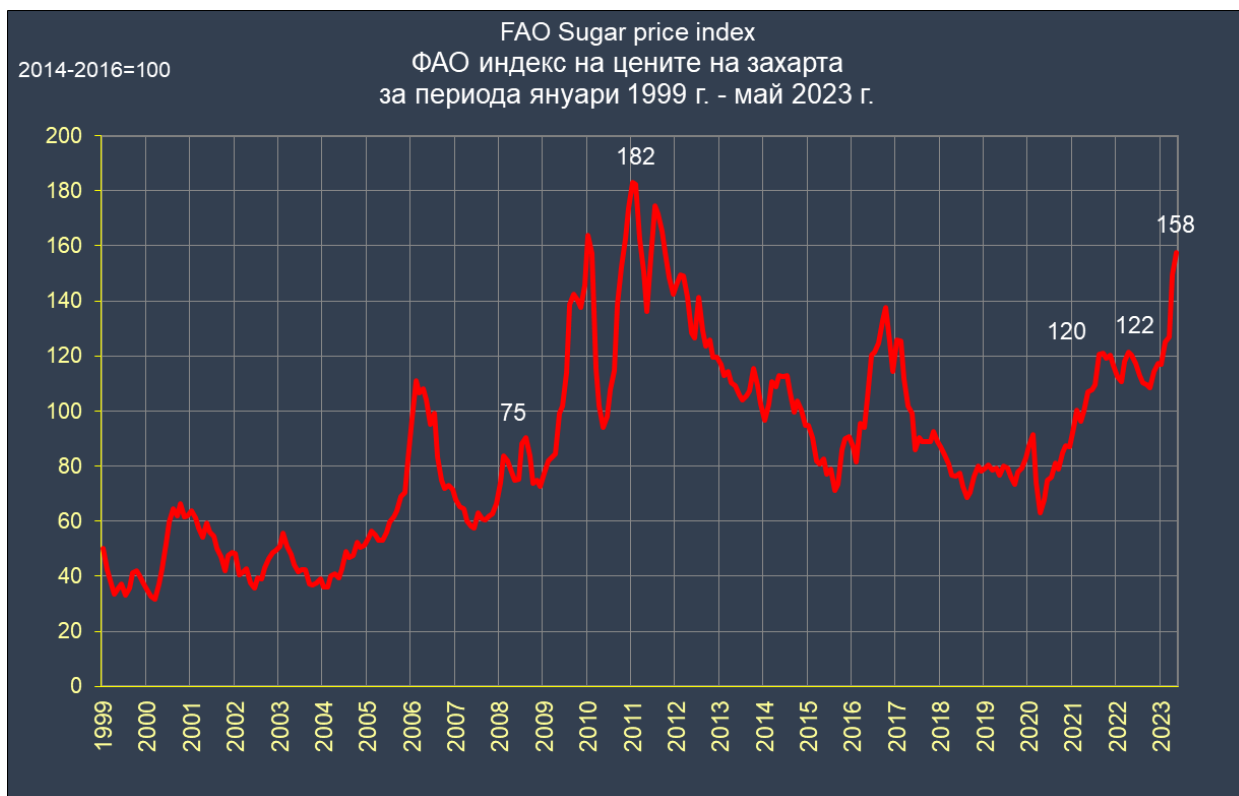
Също така се очакват по-ниски от предварителните данни за световните запаси през сезон 2022-2023 г. Забавянията на доставките на фона на интензивната конкуренция от доставчиците на соя и царевица в Бразилия са друг фактор за покачването на международните цени на захарта.

Добрите перспективи за бразилската реколта от захарна тръстика през 2023 г. обаче, заедно с подобрените метеорологични условия, благоприятстващи развитието на насажденията, предотвратиха по-голямо покачване на цената. Друг забавящ фактор е спадът на международните котировки за цените на суровия петрол и горивата в Бразилия. *фигура 111, фигура 112*

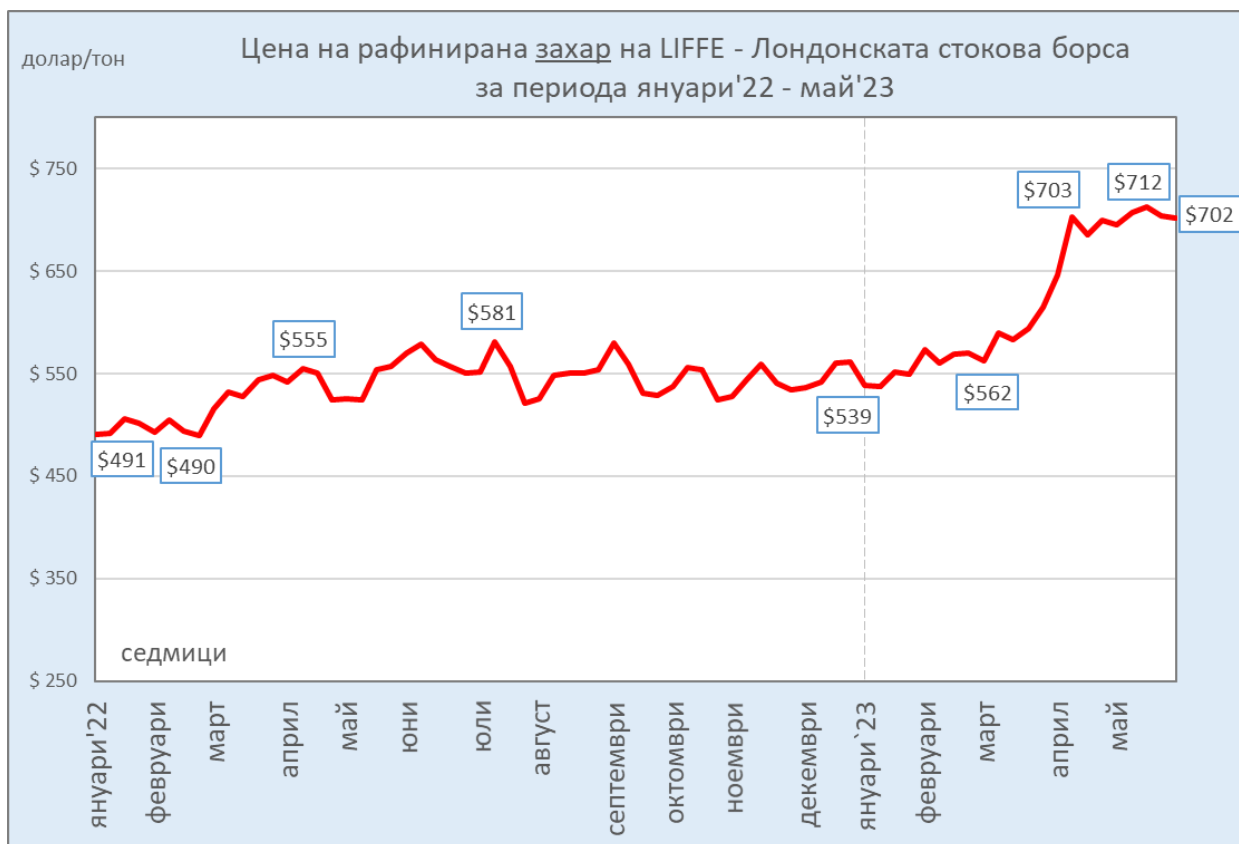

фигура 111 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – май 2023 г.

⁴⁶ FAO Sugar price index

фигура 112 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – май 2023 г.

фигура 113 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – май'23

От началото на настоящата година цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса има устойчив възходящ тренд.

В началото на май 2023 г. цената стартира от ниво 696 долара и през следващите седмици, с леки колебания, кривата се стабилизира около ниво от 702-707 долар/тон. В края на месеца цената на захарта е от 702 долара.

Средномесечните стойности през месец май настоящата година са със 164 долара (30%) по-високи спрямо същия месец на предходната година. *фигура 114, фигура 113*

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. и януари 2023 г. През третата седмица на месец май 2023 г. е отчетена най-високата стойност от 712 долара от 2014 г. до сега.

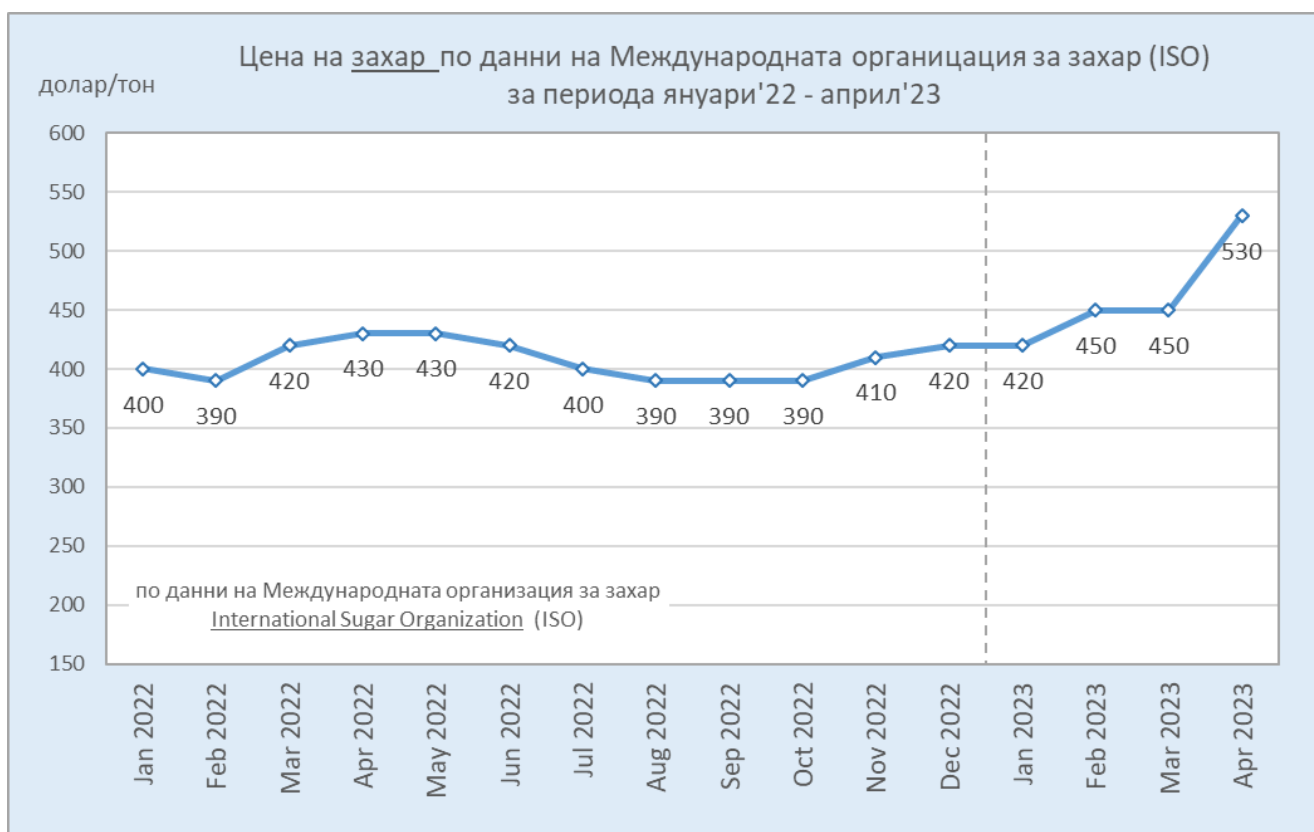
фигура 114 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – май'23

Сходни тенденции се наблюдават при международните цени на захарта по данни на Международната организация за захар⁴⁷.

Тя е междуправителствена организация със седалище в Лондон, която се стреми да насърчи търговията и потреблението на захар чрез събиране и публикуване на информация за пазара на захар, проучване на нови употреби на захар и свързани продукти и като форум за междуправителствени дискусии относно захарта. Членството му се състои от 87 държави.

Цената на захарта по тези данни през април⁴⁸ е 530 долара и е най-високата стойност от 2014 г. *фигура 115*

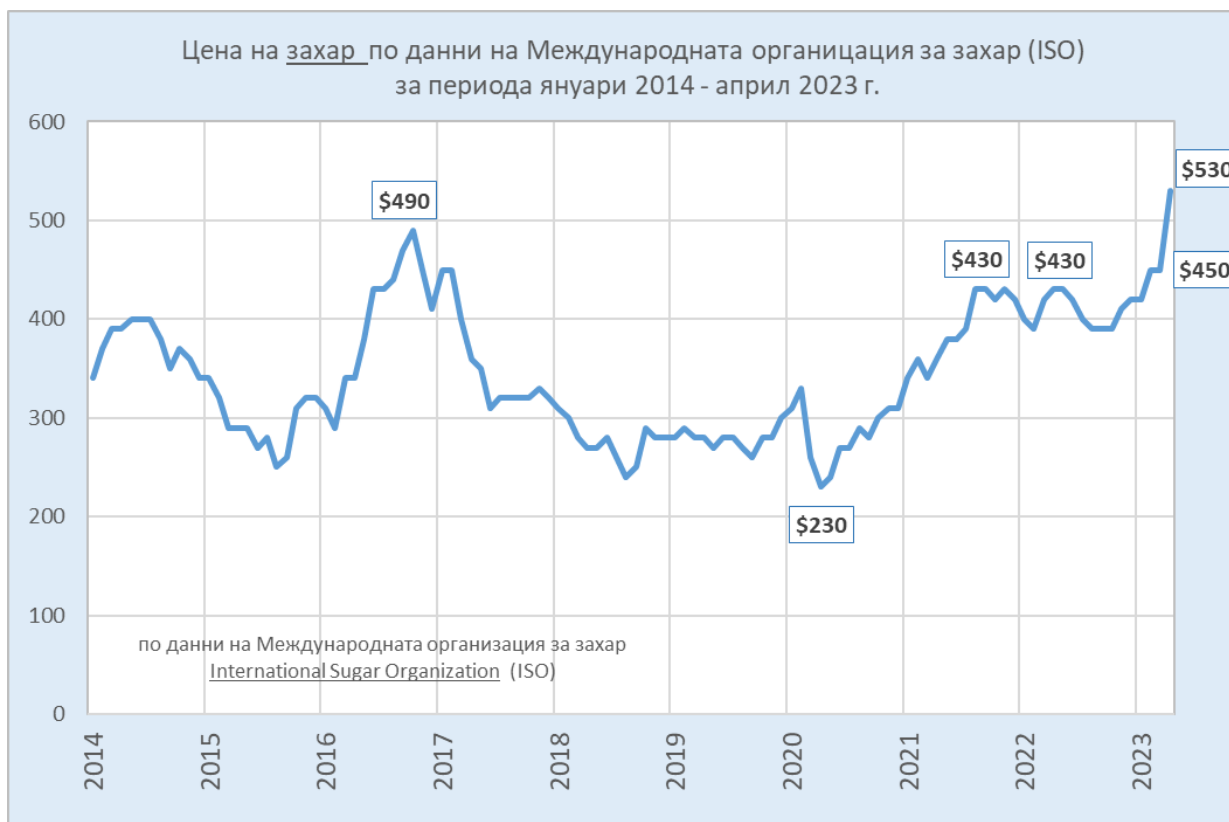
Високи стойности по тези данни са отчетени и през 2016 г., когато цената е била 490 долара/тон, но остава под нивото от май настоящата година. *фигура 116*

фигура 115 Цена на захар от Международната организация за захар януари'22- април'22

⁴⁷ <http://www.isosugar.org/>

⁴⁸ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за захарта на ISO са до месец април 2023 г.

фигура 116 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-април'23

- Международни цени на плодовете**

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена⁴⁹ на бананите през първия месец на 2023 г. е 1680 долар/тон, като е на нивото от предходния месец и е над кривата от същия месец на миналата година. През следващите месеци кривата има лек низходящ тренд и през месец март цената на бананите е 1600 долар/тон. През април цената на бананите леко се покачва и стъпва на ниво от 1650 долара. *фигура 119*

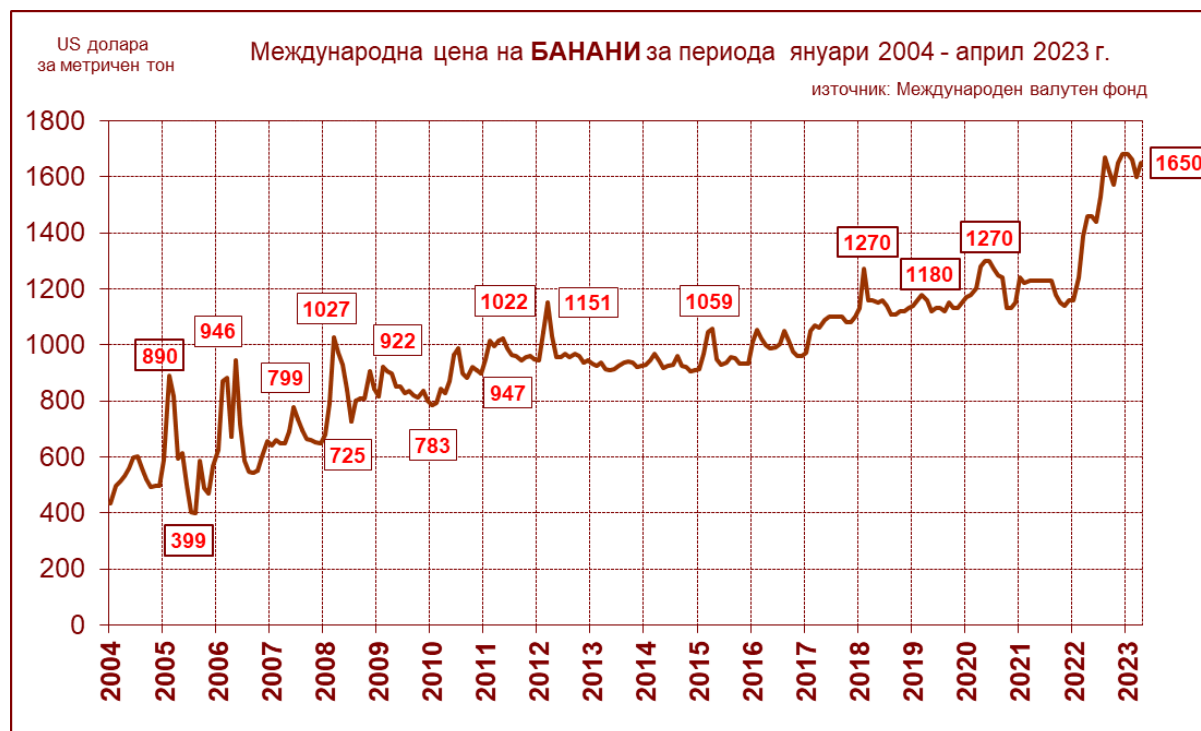
На най-високо ниво от 2004 г. до сега международната цена на бананите е била през август 2022 г., както и през декември 2022 г. и януари настоящата година, когато цената е 1680 долара. *фигура 117*

През януари 2023 г. международната цена на портокалите е 1090 долар/тон. През февруари се наблюдава известен ръст на стойностите. През март е отчетена цена от 1290 долар/тон, а през април цената се покачва до 1460 долара.

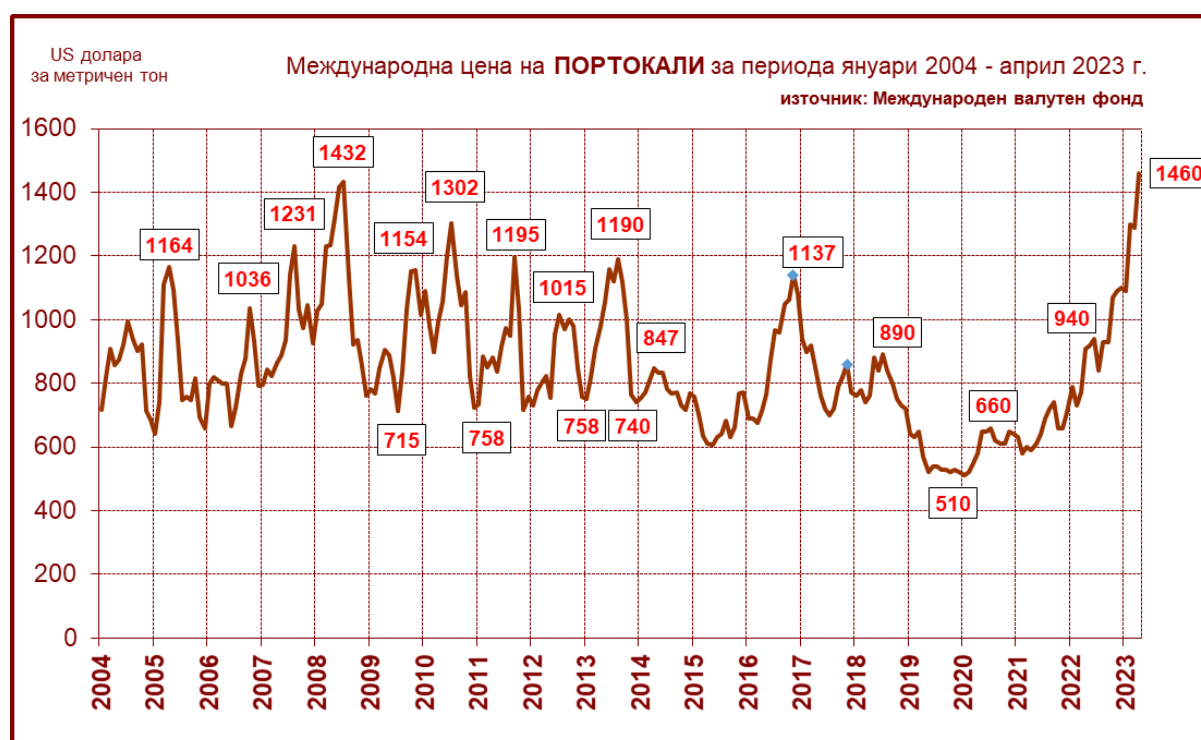
⁴⁹ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за плодовете на МВФ са до месец април 2023 г.

В сравнение със същия месец на предходната година цената на портокалите е с 550 долара (60%) по-висока *фигура 118, фигура 119*

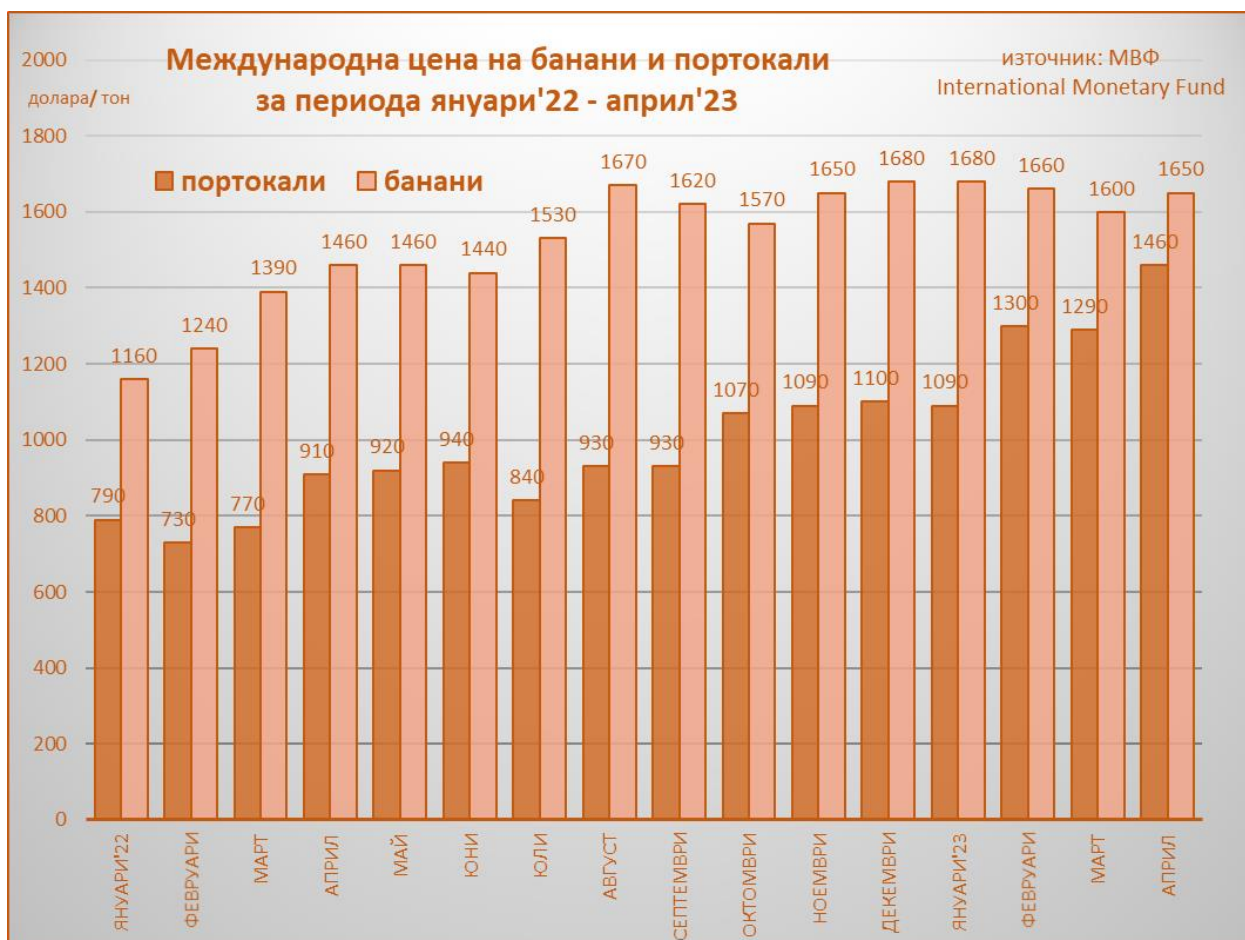
Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон и през април 2023 г. – 1460 долара. *фигура 118*

фигура 117 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – април 2023 г.

фигура 118 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – април 2023 г.

фигура 119 Международна цена на банани и портокали за периода януари'22 – април'23

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ